



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

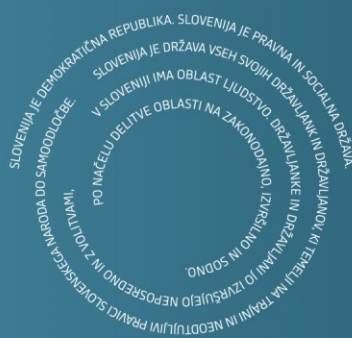
VIII

IZREDNA
SEJA

12

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 12. IZREDNA SEJA

(9. november 2018)



UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 12. izredna seja (9. november 2018)

ISSN 2385-9490

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si



DNEVNI RED 12. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S ČRPANJEM EVROPSKIH KOHEZIJSKIH SREDSTEV FINANČNE PERSPEKTIVE 2014-2020, EPA 222-VIII
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SOCIALNO VARSTVENIH PREJEMKIH (ZSVarPre-G), NUJNI POSTOPEK, EPA 195-VIII



VSEBINA

Določitev dnevnega reda.....	6
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SOCIALNO VARSTVENIH PREJEMKIH (ZSVarPre-G), NUJNI POSTOPEK, EPA 195-VIII.....	6
MAG. KSENIJA KLAMPFER	6
VOJKO STAROVIČ	7
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	8
JANJA SLUGA	8
LUKA MESEC.....	9
ALEKSANDER REBERŠEK	10
MAŠA KOCIPER.....	11
JURIJ LEP	11
JANI IVANUŠA	12
KARMEN FURMAN	12
ALJAŽ KOVAČIČ	13
1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI S ČRPAJEM EVROPSKIH KOHEZIJSKIH SREDSTEV FINANČNE PERSPEKTIVE 2014-2020, EPA 222-VIII.....	14
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	14
DR. DARIJ KRAJČIČ	16
MARKO BANDELLI.....	16
GREGOR PERIČ.....	18
DR. FRANC TRČEK	19
JOŽEF HORVAT	21
ANDREJ RAJH	23
IVAN HRŠAK	24
JANI IVANUŠA	25
ANJA BAH ŽIBERT	25
IGOR PEČEK.....	26
DR. MILAN BRGLEZ.....	27
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	28
LJUDMILA NOVAK	29
ANDREJ ŠUŠMELJ.....	30
BORIS DOBLEKAR.....	30
JANI PREDNIK	32
GREGOR PERIČ.....	33
MAG. MARKO POGAČNIK	34
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	35
ALENKA JERAJ	36
JOŽE LENART.....	37
FRANCI KEPA.....	38
MARKO BANDELLI.....	38
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	40
FRANC KRAMAR	41
JANJA SLUGA	42
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	43
ALENKA JERAJ	44
JANJA SLUGA	44
ALEKSANDER REBERŠEK	44
MAG. BRANKO GRIMS	45



ROBERT PAVŠIČ	45
SONIBOJ KNEŽAK	46
ZVONKO ČERNAČ	47
MARKO BANDELLI	48
DR. DARIJ KRAJČIČ	50
FRANC BREZNIK	51
MATEJA UDOVČ	52
KARMEN FURMAN	53
JOŽEF HORVAT	53
JURIJ LEP	55
VOJKO STAROVIČ	56
DANIJEL KRIVEC	56
MARKO BANDELLI	57
DANIJEL KRIVEC	58
SUZANA LEP ŠIMENKO	58
FRANC BREZNIK	59
FRANC JURŠA	60

Državni zbor
VIII. mandat12. izredna seja
9. november 2018

Predsedujoči: mag. Dejan Židan.....predsednik Državnega zbora
Tina Heferle.....podpredsednica Državnega zbora
Branko Simonovič.....podpredsednik Državnega zbora
Jože Tanko.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 9. novembra 2018 ob 12. uri.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE:
Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi, gospe in gospodje!

Začenjam 12. izredno sejo Državnega zbora, ki jo je predsednik Državnega zbora sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena ter drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščena sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Jerca Korče, Boris Doblekar od 16. ure dalje, Marijan Pojbič, Mateja Udovč od 13. ure dalje, Igor Zorčič od 17. ure dalje, Mojca Žnidarič od 14. ure dalje, Zmago Jelinčič Plemeniti do 15. ure, Dušan Šiško, Violeta Tomič od 12. ure dalje, Luka mesec od 14.30 dalje, dr. Matej T. Vatovec od 16. ure dalje, Miha Kordiš, Ferenc Horváth, Tomaž Lisec, Iva Dimić do 13. ure, dr. Milan Brglez od 16. ure dalje, Samo Bevk od 16. ure dalje, Matjaž Han od 16. ure dalje, Blaž Pavlin, mag. Matej Tonin od 14. ure dalje, dr. Franc Trček od 15. ure dalje, Jože Tanko do 15. ure, Žan Mahnič od 16. ure dalje, Robert Pavšič od 12.45 do 14. ure in pa Nataša Sukič od 13.30 dalje.

Na sejo so bili vabljeni predstavniki Vlade. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 12. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v četrtek, 8. novembra 2018, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za razširitev dnevnega reda nismo prejeli. Zboru zato predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslanca prosim, da preverite delovanje vaših glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in posancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 12. izredne seje zbora določen.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SOCIALNO VARSTVENIH PREJEMKIH PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zbora predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade mag. Kseniji Klampfer, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Izvolite.

MAG. KSENIJA KLAMPFER: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci in ostali prisotni!

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pripravilo Predlog spremembe Zakona o socialnovarstvenih prejemkih in ga predlaga v obravnavo po nujnem postopku. Obravnava zakona po nujnem postopku je potrebna, da se zagotovi sprejetje predloga zakona v Državnem zboru v mesecu novembru 2018 in s 1. januarjem 2019 prepreči poslabšanje socialnega stanja upravičencev do denarne socialne pomoči oziroma varstvenega dodatka oziroma ohrani trenutna meja njihove socialne varnosti. Trenutno veljavni zakon določa, da osnovni znesek minimalnega dohodka znaša od 1. junija do 31. decembra 2018 385,05 evra, pri čemer se je znesek s 1. avgustom 2018 valoriziral in trenutno znaša 392,75 evra. Od 1. januarja dalje pa bi se znižal na 331,26 evra. Predlog spremembe Zakona o socialno varstvenih prejemkih osnovni znesek minimalnega dohodka od 1. januarja 2019 dalje ohranja v enaki višini, kot znaša valorizirani znesek, to je 392,75 evra. To pomeni, da bo od 1. januarja 2019 dalje znesek denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka ostal nespremenjen. Z namenom zagotovitve enakih pravic vsem upravičencem do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka se s predlogom zakona tudi predlaga, da se uživalcem denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, ki niso zaprosili za preračun pravice zaradi višjega osnovnega zneska minimalnega dohodka po 1.

juniju 2018, le-ta preračuna po uradni dolžnosti s strani centrov za socialno delo. Pri pripravi tega predloga je ministrstvo sledilo pripombam javnosti in pobudam, da centri za socialno delo izvedejo preračun po uradni dolžnosti.

Finančne posledice predloga ministrstva na letni ravni za državi proračun prinašajo dodatnih 74 milijonov evrov. Poudariti želimo, da si ministrstvo prizadeva, da bi bili socialni transferji dovolj visoki, da bi zagotavljali minimalne življenjske stroške, vendar hkrati ne bi zmanjševali motivacije za delo oziroma povečali tveganje pasti neaktivnosti. Skupaj z ostalimi ukrepi iz koalicijskega sporazuma, kot na primer dvigom minimalne plače, uskladitvijo pokojnin, si bo ministrstvo prizadevalo za ohranitev razmerja med trgom dela in socialnim varstvom oziroma za določitev sprejemljivega razmerja med denarno socialno pomočjo in najnižjimi plačami. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospa ministrica.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo, zato za predstavitev poročila odbora dajem besedo predstavniku odbora Vojku Staroviču.

Izvolite.

VOJKO STAROVIČ (PS SAB): Hvala za besedo, predsednica. Lep pozdrav kolegicam in kolegom.

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada s predlogom za obravnavo po nujnem postopku. Kolegij predsednika Državnega zbora je postopek potrdil.

Odboru je bilo posredovano naslednje gradivo: predlog zakona, mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Skupnosti občin Slovenije, Združenja občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije, mnenje Občine Domžale, mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Pri delu odbora so sodelovali predstavniki predlagatelja, predstavica Zakonodajno-pravne službe, predsednik Državnega sveta in predstavniki zainteresiranih organizacij.

Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno pravne službe, ki je predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z ustavo, pravnim sistemom z zakonodajno-tehničnega vidika in dala pripombe, načelne in konkretne, k 3. členu, kjer je med drugim opozorila na nejasnost člena. Odbor je sprejel tudi mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki novelo podpira. V poslovnem roku so s strani kvalificiranih predlagateljev vloženi amandmaji k 1. in 3. členu.

Predstavnica predlagatelja je na kratko predstavila predlog zakona, predstavica Zakonodajno-pravne službe pa je povedala, da vloženi amandma koalicijskih poslanskih skupin zadovoljivo odpravlja pomisleke iz njihovega mnenja.

Glede amandmaja poslanske skupine SDS k 1. členu je opozorila, da odpira sistemsko vprašanje, saj je predlagan nov, četrti odstavek v 8. členu, ki ureja vsebino drugega zakona.

Predstavnica javnosti sta v predlogu zakona predstavila svoja stališča in izrazila zadovoljstvo, da je vlada pravočasno pripravila spremembo zakona ter ob tem opozorila, da znesek socialne pomoči v višini 392,75 evrov ne zadošča za preživetje.

V razpravi so članice in člani odbora podprli predlagano spremembo, saj so menili, da je prav, da imajo tudi prejemniki denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka nekaj od gospodarske rasti. Ob tem pa so opozorili, da je treba poskrbeti tudi za druge ranljive skupine prebivalstva, ki imajo nizke prejemke, pokojnine, invalidske pokojnine, minimalna plača.

Izpostavljeno je bilo, da je med prejemniki denarne socialne pomoči največ mladih, ki bi jih bilo treba z dodatnimi programi aktivacije vrniti na trg dela. Več pa bi bilo treba storiti tudi na področju socialne aktivacije dolgotrajno brezposelnih. Ob tem je bila omenjena možnost socialnega vključevanja preko družbeno koristnega in prostovoljnega dela ter javnih služb, vendar je med upravičenci denarne socialne pomoči velik delež ljudi, ki pa so trajno nezmožni za delo. Opozorjeno je bilo tudi na potrebo po pregledu dodeljevanja socialnih pomoči in aktivnem pristopu k preprečevanju zlorab. Večina razpravljavcev je sicer menila, da znesek denarne socialne pomoči v višini 392,75 evrov še vedno ne zagotavlja dostojnega preživetja.

Glede amandmaja Poslanske skupine SDS, s katerim je bil predlagan poseben uskladitveni postopek za dodatek za upokojece, je večina razpravljavcev menila, da je treba različne tematike urejati z različnimi zakoni, v tem primeru z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zato amandma ni dobil podpore.

Opozorili so, da je denarna socialna pravica pravica in da so ideje o odplačevanju denarne socialne pomoči z delom antisocialne. Predstavnica Poslanske skupine Socialnih demokratov je povedala, da je njihova poslanska skupina predlogu zakona ne bo nasprotovala, zavedajo pa se, da ob tem prihaja do nesorazmerij.

Pripravljen je dopolnjeni predlog, v katerega je vključen sprejeti amandma. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod Starovič.

Sledi predstavitev stališče poslanskih skupin.

Prva ima besedo v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov mag. Bojana Muršič.

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, podpredsednica Državnega zbora!

Današnja seja je, lahko rečem, uvod v vsebine, ki nas bodo v tem mandatu, v tej dvorani, spremljale še mnogokrat, in to zelo intenzivno. In prav je tako. Te vsebine lahko ubesedimo z različnimi izrazi: socialna varnost, socialna država, dostojno življenje ljudi, tistih, ki delajo, in tistih, ki zaradi različnih razlogov ne morejo delati, pa bi si to želeli. Pa ljudi, ki so celo svoje življenje delali in so danes v pokoju, in mladih, ki tudi vstopajo na trg dela. Tukaj ne gre za kategorizacijo naših državljanek in državljanov, še manj za številke, ki jih tako radi premetavamo sem in tja, včasih do te mere, ko so postavljeni v zelo nevhvaležen položaj odločanja o višini posameznega socialnega transferja, minimalne plače, pokojnine in tako naprej. Zato želim poudariti naslednje: pred vsemi temi razpravami moramo imeti pred očmi ljudi, ki jim je težko zaradi takšnih in drugačnih razlogov in okoliščin. Ustava je naša pravna zaveza in prvo merilo vseh naših odločitev, ki govori, da je Slovenija socialna država.

Želimo si, da se ta in vse naslednje seje na temo ukrepov za socialno varnost naših državljanek in državljanov ne kažejo na način merjenja moči posamičnih političnih strank, obračunavanja na plečih stisk ljudi ali še slabše – licitiranje, kdo predlaga več. Od teh političnih skušnjav naj nas ne odvrne zavedanje, da so za vsemi temi statistikami, številkami, tabelami, razpredelnicami zgodbe ljudi. Težke zgodbe. Ne glede na naša različna stališča se moramo osredotočiti na ljudi, da jim olajšamo življenje, medalje za vsečnost pa si raje delimo kje drugje.

Navkljub novemu sklicu Državnega zbora ne moremo mimo kratkega vpogleda ali bolje slabega vtisa izpred nekaj mesecev nazaj, ko se je Zakon o socialno varstvenih prejemkih prav tako spreminjal. Sicer ni smiselna celostna analiza o poteku sprejemanja takratnih sprememb in zapletov, ki so nas spremljali, je pa prav, da se danes izognemo vsem že videnim zgrešenim potezam, ki so v / nerazumljivo/ politične moči, licitacije na račun najranljivejših skupin denarno socialno pomoč zvišali za obdobje pol leta. Potem pa bi bila višina pomoči takšna, kot je bilo predvideno po prvotnem predlogu sprememb.

Ta nesmisel bomo danes odpravili in upam, da z več treznosti kot pred meseci. Ta pomembna lekcija pa terja iskreno politično željo, temelječo na argumentih in premišljenih ukrepih socialne politike. Ne smemo si več privoščiti ad hoc rokohitrskih rešitev, kajti opraviti imamo s sila krhkimi ravnotežji v samem sistemu socialnih transferjev in ko so ta porušena, jih

bomo težko postavili nazaj, posledice pa bodo seveda nosili ljudje.

Potem je tu še velik vidik pravičnosti. Na prvi pogled se zdi, da je pravičnost nekakšna sila, neoprijemljiva kategorija, tista, ki določa kdo je bolj ali manj upravičen do določenih sredstev, kakšna bo njihova višina, kot da moramo odločati, kdo je bolj ali manj upravičen do dostojnega življenja. In tukaj, na tem mestu moramo tovrstnim interpretacijam narediti absoluten konec. Takšna pravičnost ne sodi v nobene debate. Prav pa je, da pravičnost smatramo kot odgovornost da vseh ukrepov, ki vplivajo na socialni položaj ljudi, se lotevamo sistemsko, premišljeno, tako da ljudje na koncu ne bodo imeli občutka, da so, ker ne ustrezajo merilom zakonskih določil, ki pritiče eni ranljivi skupini, pozabljeni in zapostavljeni – kot je ta upravičenost sedaj odvzeta mnogim, ki prejemajo denarno nadomestilo za invalidnost, ki je precej manjše od zneska denarne socialne pomoči. To so ljudje, ki so delali, pa so sedaj obstali nekje med statusom iskalcev zaposlitev in upokojevalci, ki jim zdravstveno stanje ne dopušča dela oziroma je to delo zelo omejeno. Tudi med upokojevalci je zaznati veliko dvomov, ki z veliko nejevere pogledujejo proti politiki, ki jim je še mesece nazaj pred volitvami obljubljala izboljšanje njihovega stanja. Danes pa se spet nekako zdi, da so tako kot vse ostale skupine prepuščene neki drugi politični matematiki. Pa tudi prejemniki minimalne plače, o kateri se zadnje čase zelo veliko govori. Socialni demokrati absolutno podpiramo predlog, da se minimalna plača poveča. Je pa tudi odgovorno, da tako pokojnine, socialne transferje, invalidnino, minimalno plačo nemudoma prenehamo gledati na način kategorij, ki si med seboj konkurirajo. Še huje je, višanje zneskov ene, pomeni manj za drugo, in da se z njimi licitira in zlorablja za dnevno politične namene. Namesto tega raje pripravimo sistemske ukrepe in takšne ukrepe, da bodo krepili pojem socialne države in krepili zaupanje ljudi.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo spremembe Zakona o socialno varstvenih prejemkih podprli.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednja je na vrsti gospa Janja Sluga v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala.

Naj uvodoma izpostavim, da današnja obravnava novele Zakona o socialno varstvenih prejemkih jasno kaže, da dvig denarne socialne pomoči v prejšnjem mandatu ni bil zgolj predvolilni bombonček, ki smo ga v Stranki modernega centra podprli oziroma razdelili zaradi neke predvolilne mrzlice in zaradi nabiranja predvolilnih glasov. Če bi temu res bilo

tako, potem današnje izredne seje na to temo s to točko dnevnega reda ne bi bilo.

V Poslanski skupini SMC smo že ob takratnem sprejemu novele poudarjali, da se bo morala naslednja vlada čim prej, najkasneje pa do konca tega leta resno in odgovorno lotiti problema. In to je nova vlada, nova ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti tudi naredila. Odgovornost za to, koliko nam je mar, tako ni bila preložena na nekoga tretjega in danes imamo priložnost, da tudi kot zakonodajalci damo jasno sporočilo, da smo in da mislimo resno, ko se pogovarjamo o najšibkejših členih naše družbe. S 1. januarjem 2019 denarna socialna pomoč ostaja v višini 392,75 evra, s čimer se tudi meja socialne varnosti ohranja na enaki ravni, kot velja v tem trenutku. S tem smo v Poslanski skupini SMC zadovoljni. Je pa treba jasno poudariti, da znesek v takšni višini targitira predvsem samske osebe ter pare brez otrok. Ti so največkrat in najbolj izpostavljeni revščini in socialni izključenosti.

Žal je bilo nazadovanje Slovenije v gospodarski razvitosti od krize pa vse tja do do leta 2014 med največjimi v Evropski uniji, zaradi česar so številni ljudje postali ujetniki začaranega kroga dolgotrajne brezposelnosti in dolgotrajnega prejemanja socialnih pomoči. Zato morajo biti prihajajoči ukrepi usmerjeni v razvoj ustrezne mreže, ki bo vodila k celostni obravnavi prav teh posameznikov in njihovi reaktivaciji tako na trgu dela kot tudi sicer v družbi.

Število dolgotrajnih prejemnikov denarnih pomoči se mora začeti zmanjševati, pa ne zaradi delomrznežev in lenuhov, kot se pogosto zavaja ob debatah na to temo, temveč zaradi potrebe po aktivni socialni politiki in hitrejši ter učinkovitejši aktivaciji tistih prejemnikov denarnih pomoči, ki so še zmožni za delo. Pri tem imamo tudi v naši poslanski skupini visoka pričakovanja do resorne ministric za delo. Z dobrodošlico sprejemamo tudi nedavni dogovor Vlade in predstavnikov Združenja občin glede predvidene povprečnine v letu 2019, zavedajoč se posledic današnje predlagane novele tudi za lokalne skupnosti. Treba se je tudi zavedati, da danes sprejemamo novelo Zakona o socialno varstvenih prejemkih in ne pokojninsko zakonodajo ali celo njeno reformo, kot je bila debata v nekem trenutku tudi na odboru. Zato so bili pozivi nekaterih k dvigu pokojnin sicer legitimni, a ne v pravem času in ne na pravem mestu. Na to nas je opozorila tako Vlada kot tudi Zakonodajno-pravna služba. Žal pa je velikokrat tako, da prazne piar akcije v obliki raznih sklepov in amandmajev poskušajo zasenčiti dobronamerne ukrepe in rešitve.

V Poslanski skupini SMC bomo predlog zakona podprli in se veselimo vseh ostalih še prihajajočih ukrepov, ki bodo državljanke in državljane utrjevali v prepričanju, da Republika Slovenija je socialna država. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji pri predstavitvi stališč v imenu poslanskih skupin je gospod Luka Mesec v imenu Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Boj proti revščini je ena od prioritet Levice. Revni ljudje namreč nimajo svojih interesnih skupin, nimajo svojih združenj ali sindikatov. Pogosto so v finančnih in osebnih stiskah pahnjeni na rod družbe, nemočni in neslišani, zato jih je politika predolgo postavljala na zadnje mesto. Minimalna socialna pomoč je še do nedavno znašala pičlih 298 evrov mesečno. Ali si predstavljate, kako je preživeti s takim zneskom s približno 10 % poslanske plače?

Na mene so se prek socialnih omrežij obrnili številni ljudje, ki so v tem peklu živeli. Gospa iz Bele krajine mi je na primer pisala, da ji odpada omet v hiši pa si ne more privoščiti popravila. Ko se ji je pokvaril televizor, ni mogla najeti niti nekaj stoevrskega potrošniškega kredita, da bi najela novega, da bi kupila novega. Vsakomesečne položnice so bile izziv. Takih, pogostih neslišanih, zgodb je v Sloveniji še na tisoče. Z veliko verjetnostjo lahko rečemo, da jih do neke mere podoživlja vsak od 250 tisoč naših državljanek in državljanov, ki živijo pod pragom tveganja revščine. V Levici smo zato cel prejšnji mandat vztrajali, da se morata minimalna socialna pomoč in varstveni dodatek s sramotnih 298 evrov povečati na vsaj 385 evrov, kolikor je znašal izračun minimalnih življenjskih stroškov leta 2009, oziroma na 442 evrov, kolikor znaša novi izračun minimalnih življenjskih stroškov. Veseli nas, da smo s koncem preteklega mandata s pobudo tudi uspeli, čeprav začasno za pol leta, še bolj pa, da smo se uspeli z novo vlado dogovoriti, da ta ukrep postane trajen.

Ob tem je treba odgovoriti na očitke, ki se pojavljajo v javnosti in ki jih širijo tudi nekatere politične stranke. Zelo pogost je argument o tako imenovani pasti neaktivnosti, češ, da se zaradi zvišanja socialnih pomoči ljudem ne bo več splačalo delati, ker je sedaj razlika med socialno pomočjo in minimalno plačo prenizka. Odgovor na to je preprost. Ni socialna pomoč s 392 evri previsoka, ampak je minimalna plača prenizka. Včeraj smo s podpisi 52 poslank in poslancev vložili zakon, po katerem bo minimalna plača v dobrem letu zrasla na 700 evrov mesečno, vsi dodatki, vključno z dodatkom na delovno dobo, pa se bodo nanjo doplačevali in ne vanjo vštevali. Podprite ga, pa ne bo nikomur več treba viseti na pragu tveganja revščine kljub osemurnemu delu vsak dan.

Drugič. Pojavlja se očitek, da smo poskrbeli samo za prejemnike socialne pomoči, za upokojence pa ne. To ne drži, saj že s tem

zakonom izboljšujemo položaj revnih invalidskih upokojencev, ki prejemajo varstveni dodatek se pa popolnoma strinjamo, da je treba popraviti pokojnine nasploh. Nihče, ki je delal 40 let, ne sme prejeti manj od praga tveganja revščine. Krivično je, da ljudje, ki se upokojujejo zadnja leta, z dnem upokojitve izgubijo praktično polovico dohodka, odmerni odstotek namreč trenutno znaša zgolj 57 %. Poprava obeh krivic je zapisana v koalicijsko pogodbo te vlade in v Levici bomo vztrajali, da je za to treba prioriteto poskrbeti že ob rebalansu proračuna ob začetku naslednjega leta.

In zadnjič. Na prejemnike socialnih pomoči se pogosto gleda kot na lenuhe. To je sramoten in žaljiv očitek. Brezposelnost se je namreč v zadnjih dveh letih prepolovila in kdor je lahko dobil delo, ga je vzel, nekateri tudi za sramotno nizka plačila. Več kot 70 tisoč ljudi v Sloveniji dela za plačo, všteti dodatke, nižjo od 667 evrov. Več kot 50 tisoč ljudi je na espejih in marsikdo od njih ne zasluži na koncu meseca niti minimalca. Na deset tisoče jih dela preko agencij. Nekateri delajo na štiri izmene za minimalno plačo. Prejemnikov socialnih pomoči na drugi strani je še 35 tisoč, in to niso ljudje, ki nočejo delati. To so v veliki večini ljudje, ki ne morejo delati zaradi stisk, travm, bolezni. Tem ljudem je treba pomagati in veseli nas, da večina poslancev to končno razume.

V Levici bomo zakon podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Za Poslansko skupino Nova Slovenija – krščanski demokrati bo predstavil stališče gospod Aleksander Reberšek.

Izvolite.

ALEKSANDER REBERŠEK (PS NSI): Spoštovana podpredsednica, ministrica, spoštovane poslanke in poslanci!

Kot smo poslanci Nove Slovenije to povedali na začetku letošnjega leta, danes ponavljamo: v Sloveniji se ne spleča delati. Plače, s tem mislim predvsem neto plače, so pre nizke, razlika med bruto in neto plačo je prevelika. V povezavi s predlogom novele zakona o socialnovarstvenih prejemkih pa moram povedati, da je tudi razlika med socialnimi pomočmi in minimalno plačo premajhna. To so javni podatki, dostopni v različnih medijih. Podatki potrjujejo ugotovitve Nove Slovenije, da je v Sloveniji razlika med plačilom za delo in višino socialne pomoči premajhna. Kot mnogi zaposleni, jezni, ugotavljajo, bi lahko rekli, da so neumni tisti, ki delajo za minimalno plačo. Predlog zakona, ki ga obravnavamo, pa ne povišuje neto plač za zaposlene, kot bi pričakovali ob razpoložljivih podatkih. Ravno nasprotno, trajno povišuje višino socialnih pomoči. V prej navedenem kontekstu je zato, vsaj milo rečeno, čudno. V Novi Sloveniji trdimo, da enostavno ni pravično, da je razlika v dohodku med štiričlansko družino,

kjer starša prejemata minimalno plačo, in enako družino, kjer nobeden od staršev ne dela, le nekaj več kot 200 evrov. V primeru matere samohranilke z dvema otrokoma pa je ta razlika le 39 evrov. V Novi Sloveniji vas sprašujemo, ali je to pravično.

Tudi ministrstvo za delo, predlagatelj tega zakona, je pri obravnavi prejšnje novele opozorilo, da v primeru, da rast socialnih transferjev raste hitreje od rasti plač, postaja posameznik oziroma družina čedalje bolj odvisen od socialnih transferjev. Če upoštevamo, da je rast socialnih transferjev odvisna od rasti življenjskih potrebščin, manjši delež plačila za delo v razpoložljivem dohodku pomeni, da je delo slabše plačano, kar pa dalje pomeni razvrednotenje dela. Ministrstvo to poimenuje past neaktivnosti. Na drugi strani se še vedno premalo zavedamo težav in stisk ljudi, ki potrebujejo in prejemajo denarno socialno pomoč. Če bi pretekla pa tudi sedanja vlada želeli različno pomagati najšibkejšim, bi si kot prioriteto postavili za cilj ločitev socialne in družinske politike. V Novi Sloveniji pravimo, da je dovolj prepletanj socialnih transferjev in različnih dejavnikov pri izračunih. Dovolj je izigravanj najšibkejših, invalidov, ljudi, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo delati, in družin, ki zaradi počitniškega dela otrok septembra izgubijo štipendije, otroške dodatke, padejo v višji plačilni razred v vrtcu, izgubijo otroški dodatek. V Sloveniji ni problem samo višina denarne socialne pomoči, Slovenija se v zadnjih nekaj letih srečuje z veliko večjimi problemi. Revni zaposleni, sramotno nizke vdovske pokojnine, še vedno je ZUJF na štipendijah. Zaposleni z osemurnim delavnikom ne zmorejo preživljati svoje družine, mati samohranilka pa zaradi prekoračitve v višini treh centov izgubi subvencionirano malico in kosilo za šoloobveznega otroka, subvencijo in štipendijo za dijaka. Nihče ne sliši njene stiske in brezizhodnosti do naslednjega leta, ko bo ponovno vložila papirje na center za socialno delo.

Spoštovane kolegice in kolegi poslanci! Tukaj smo zato, da ljudem pomagamo in iščemo dobre in prave rešitve. Ljudje morajo od svojega dela živeti in preživeti in ne preračunavati, koliko centov jim hodi preveč, da bodo dobili denarno socialno pomoč ali kateri drugi socialnih transfer. Čas je, da delo dobi ugled in ustrezno plačilo. V Novi Sloveniji zato imamo rešitve in pričakujemo, da jih sprejmemo, ker bodo vsi dobili več.

Poslanci Nove Slovenije nismo podprli zakona prejšnjič in tudi tokrat ne moremo podpreti predloga zakona, ki razvrednoti delo in ne nagradi zaposlenih. Zakona ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednja bo predstavila stališče v imenu Stranke Alenke Bratušek gospa Maša Kociper. Izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS SAB): Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Stranka Alenke Bratušek je socialno-liberalna stranka, kar pomeni, da smo v tej stranki strogo zavezani ideji socialne pravičnosti in hkrati prepričani, da mora država igrati legitimno in aktivno vlogo pri reševanju najpomembnejših družbenih pa tudi socialnih vprašanj.

Naša stranka, Stranka Alenke Bratušek, pri sprejemanju osnovnega zakona, na katerega se navezujemo danes, ob koncu prejšnjega mandata ni sodelovala. Na splošno smo v naši stranki zelo nenaklonjeni takšnim »gasilskim« in ad hoc rešitvam, ki ne napravijo celovite analize sistema in ne upoštevajo vseh daljnosežnih, ne samo finančnih, ampak celo družbenih posledic neke ureditve. Vsaka vlada, vsaka odgovorna politika mora namreč pri vsaki tovrstni spremembi upoštevati tudi to, kar bo takšna sprememba povzročila v delovanju celotnega sistema države in celotnega sistema, v konkretnem primeru socialnega varstva. Opozicija takšne aktivne politike ali pa aktivne vloge, kadar ni v vladi, seveda nima. Samo obžalujemo lahko ob tej priliki in na tem mestu, da se nismo vse stranke, ki smo zavezane takšni socialni državi, o kateri je danes tu govora, odločile, da vstopimo v koalicio in s skupnimi močmi premaknemo stvari na bolje.

Ne glede na to, kar je bilo povedano, je zdaj pred nami ta zakon. Zakon je porušil tudi nekatera ravnotežja, vezana na minimalno plačo. Nevzdržno je, kot so nekateri pred mano že povedali, da je zdaj odnos med socialnim prejemkom in minimalno plačo tako majhen. Veliko ljudi se resnično sprašuje o tem, ali se jim sploh še splača delati. Ali morda ni bolje ostati doma, prejemati nadomestilo, hkrati pa opravljati priložnostna dela, zaslužiti, imeti več časa in tako naprej. V naši stranki smo prepričani, da vedno so in bodo obstajali za veke vekomaj ljudje, ki ne morejo sami delati in ki so nujno potrebni pomoči države. In samo želim si lahko živeti v državi, ki bo takim ljudem pomagala.

Tudi zato bomo tokratni zakon, ki ureja povečanje socialne pomoči, podprli. Vseeno pa bi rada izkoristila to možnost in povedala, da bomo od te vlade in te države zahtevali strogo kontrolo na področju izvrševanja te pravice. Tisti, ki si to pravico zaslužijo, naj jo imajo in naj jo imajo celo v večjem znesku. Želimo pa, da se odpravijo tiste socialne nepravilnosti in družbene krivice, ko dobivajo takšna nadomestila ljudje, ki si tega ne zaslužijo. Ljudje, ki se vozijo s prestižnimi avtomobili, ljudje, ki izkoriščajo to, da imajo zastonj vrtec, zastonj druge pravice, ljudje, ki se razvezujejo zato, da bi dobili določene pravice – take je treba poiskati in jih povleči na plano oziroma od njih zahtevati, da prispevajo svoj delež k delovanju družbe.

Končala bom s tem, da bi v naši stranki ob tem, ko podpiramo te zakone za socialno pomoč in tudi za dvig minimalne plače, želeli, da se upoštevajo tudi druge zaveze v koalicijski

pogodbi. To je: dvig regresa za upokoјence oziroma regres za upokoјence v dveh višinah in dvig odmernega dohodka. Ti dve pravici sta bili v koalicijski pogodbi zapisani na istem mestu in z istimi časovnimi roki. Zato bomo ob potrjevanju teh zakonov ves čas od vlade zlasti zahtevali, da spoštuje tudi to zavezo, sicer pač neke korektnosti in ferpleja tu ni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Desus bo stališče predstavil gospod Jurij Lep.

JURIJ LEP (PS DeSUS): Podpredsednica, hvala za besedo. Gospa ministrica, kolegice poslanke in kolegi poslanci!

V Poslanski skupini Desus zagovarjamo celovito reševanje problematike na področju socialnih transferjev, minimalne plače, še posebej pa na področju pokojnin, saj gre za pravico, prisluzeno z delom. Že v koalicijskem sporazumu smo zapisali, da moramo vse to reševati vzporedno. Se pa v naši poslanski skupini zavedamo, da vsega ne moremo rešiti z enim korakom, z enim ukrepom, ali, če hočete, v isti sapi. Ker gre pri tej spremembi zakona za ukrep, ki je vezan na časovno omejitev, bomo v naši poslanski skupini predlog zakona podprli. Zavedamo se namreč, da bi vsaka drugačna odločitev Državnega zbora pomenila znižanje denarne socialne pomoči na višino 331 evrov. Tako pa bo ostala tudi po 1. januarju 2019 na višini 392,75 evra. Od zneska minimalnega osnovnega dohodka so odvisne vse ostale pomoči države upravičencem, od denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, preko državnih štipendij in subvencij za vrtec, do pogrebni in posmrtni. Če vse te zneske seštejemo, pomeni ohranitev sedaj veljavne višine minimalnega dohodka tudi v bodoče za prihodnji državni proračun okoli 68 milijonov evrov. Če pogledamo s strani celotnega proračuna države in kaj s sprejetjem tega zakona rešujemo, to niti ni tako velik odhodek. Res pa je, da se bodo zaradi višjega zneska osnovnega minimalnega dohodka povečali odhodki tudi na občinskih proračunih. Sicer rahel obliž na občinske proračune pa je vsekakor podpis dogovora med Združenjem občin in Ministrstvom za finance o višini povprečnine za leto 2019, ki bo 573,50 evra. To pomeni, da bodo občine pridobile več kot 20 evrov na občanko oziroma občana na letni ravni. Na Odboru za delo, družino in socialne zadeve se je, ko smo člani odbora o tem zakonu razpravljali in ga na koncu tudi sprejeli, odvila zanimiva debata o tem, kaj vse bi bilo treba še postoriti, da bi bila socialna varnost državljanov in državljanov Republike Slovenije – tu mislim predvsem na socialne transferje kot na plače in pokojnine – dostojna in pravična. Če se malo poigramo s številkami in dejstvi, naj kot prvo izpostavim, da se verjetno vsi danes prisotni strinjamo, da človek z zneskom 392 evrov, ki mu

je dan za razpolaganje za cel mesec, ne more preživeti. Istočasno pa se moramo zavedati tudi ostalih kazalnikov, ki nam kažejo razmere v državi. Tu mislimo predvsem na razmerje med denarno socialno pomočjo in zneskom minimalne plače, potem sledi vprašanje o ustreznosti razmerja slednje do povprečne plače, sledi ugotovitev neustreznosti zneska pokojnine za polno delovno dobo ter še druga razmerja v naši državi. Ta razmerja niso prava, niso pravična. Ali je prav, da minimalna pokojnina za polno delovno dobo znaša zgolj 500 evrov? Ali lahko nekdo, ki dela za 638 evrov, parira nekaterim posameznikom, ki izkoriščajo socialno državo in dobijo od države skoraj 400 evrov, poleg tega pa še mogoče kaj delajo na črno? Torej rezime našega razmišljanja v zvezi s povišanjem denarne socialne pomoči je, da ni težava v njenem zvišanju. Skrbijo nas zlorabe znotraj sistema socialnih transferjev in skrbijo nas ostala ekonomska razmerja naših delovnoaktivnih državljanov in državljanov ter upokojenk in upokojencev, ki so že pošteno oddelali svojih 40 let. Kot koalicijski partner v tej vladi pa v Poslanski skupini Desus verjamemo in zaupamo v vladno ekipo, da se bodo vse te anomalije primerno popravile, zato da bomo lahko s ponosom predstavljali Slovenijo kot socialno in pravično državo.

Danes bomo v Poslanski skupini Desus podprli predlagano novelo Zakona o socialno varstvenih prejemkih. Naša pričakovanja glede ostalih vsebin prioritete, ki ne nazadnje izhajajo tudi iz koalicijskega sporazuma, pa so znana vsem predstavnikom vlade.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji je gospod Jani Ivanuša za predstavitev stališča Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

JANI IVANUŠA (PS SNS): Spoštovana predsedujoča, spoštovana ministrica, spoštovani poslanci in poslanke in vsi ostali prisotni, lep pozdrav!

Pred sabo imamo Predlog zakona o spremembi Zakona o socialno varstvenih prejemkih. Seveda smo v Poslanski skupini Slovenske nacionalne stranke kritični v tistem delu zakona, ki se nanaša na denarno socialno pomoč. Kot je razvidno, je predlog podan kot nadaljevanje zneska 392,75 evrov oziroma letošnji začasni ukrep do 31. 12. 2018 v ukrep v nadaljevanje za celotno leto 2019. Spomnimo, predvideni znesek bi bil s 1. januarjem 2019 v višini 331,26 evra. Se pravi, za lažje razumevanje je treba po predlogu Ministrstva za delo ohraniti znesek na enaki ravni kot je trenutno. Treba pa je poudariti finančne posledice, da gre za leto 2019 po podatkih, po postavki 3562 višje za 68,3 milijona evrov. Treba pa je tudi poudariti, če bi ostalo pri znesku

331,26 evrov, bi bilo predvidenih prejemnikov 52 tisoč 182, če pa se dvigne na 392,75 evrov, pa bo 57 tisoč 954 predvidenih prejemnikov. Razlika je cca 6 tisoč prejemnikov. Iz tega sledi, da se ne povečuje samo znesek nadomestila, ampak se celo povečuje množica prejemnikov. Se pravi, višji je cenzus, dobimo tudi več prejemnikov. Zanimivost, kot kaže podatek pri subvencijah, to je gospod omenil pred mano, pri stanovanjih, ki so subvencionirana s strani občin pri najemninah, pri 392,75 evrov imamo 11 tisoč 214 upravičencev, pri 331,26 evrov pa imamo 11 tisoč 72 upravičencev. Se pravi, da dobimo cca 200 upravičencev več, kar pomeni, da se pojavi problem pri financiranju teh najemnin s strani občin, ta denar pa morajo zagotavljati občine. Se pravi tu nastane razlika 884 tisoč evrov. Na kakšen način bodo občine nadomestile ta izpad, ni predvideno. Možno je, kar je omenil kolega, tudi pri višji povprečnini.

Spet sem pri znesku 392,75 evrov. Imamo upokoјence, imamo ljudi, ki so garali 20, 30 let in tako naprej, imajo v bistvu 20, 30 let delovne dobe, pa imajo tudi po 300 evrov pokojnine. Tu znesek ni primerljiv. Znesek 392,75 evro je skoraj na višini minimalne plače v Republiki Sloveniji. Pojavljajo se tudi špekulacije na tem področju, delovno aktivni se poslužujejo tega izziva in ocenjujemo, da ni pravega nadzora nad tem ali kontrole in da se dogaja, kar se dogaja. Da ne bo pomote. Seveda smo za socialno pomoč za šibke, delavno opravilne nesposobne in invalide in vse ranljive skupine na tem področju. Opozarjamo pa na izkoriščanje zaradi tega slabega nadzora. Posledica tega pa je, kar imamo, da se nam je porušil trg dela v Sloveniji.

Naše stališče ali opredelitev naše poslanske skupine je, da imamo kritičen odnos do podeljevanja socialnih pomoči na tak način brez nadzora oziroma slabega nadzora. Hvala lepa za pozornost.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednjo vabim mag. Karmen Furman, da predstavi stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. KARMEN FURMAN (PS SDS): Spoštovana podpredsednica Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani gostje!

S predloženimi spremembami Zakona o socialno varstvenih prejemkih se po predlogu Vlade tudi v naslednjem letu ohranja znesek osnovnega minimalnega dohodka v višini 392,75 evra. S sprejetjem zakona bo treba v državnem proračunu zagotoviti dodatnih 74,7 milijonov evrov na letni ravni, negativne finančne posledice pa se bodo kazale tudi na proračunih občin, ki morajo upravičencem subvencionirati najemnine. Seveda se tudi tokrat slednje ni upoštevalo pri določanju višine povprečnine, vladajoča koalicija pa nikakor noče razumeti

opozoril s strani opozicijskih strank, da dvig denarne socialne pomoči revščine ne bo odpravil. Tukaj ne gre za to, da kdorkoli nasprotuje nekim minimalnim socialnim ukrepom, da lahko ljudje preživijo, ampak treba se je vendarle zavedati, da reševanje socialnih stisk in revščine zahteva resno delo in sistemske rešitve, ne pa populističnih floskul. Treba je imeti odgovornost in spoštovanje do vseh ljudi, tudi do zaposlenih, ki za svoj trud in pošteno delo prejemajo mizerno plačo, in tudi do upokojencev, ki se lahko danes povsem upravičeno sprašujejo, zakaj se njim ne dvignejo pokojnine v skladu s tem, kolikor so vsa leta vplačevali v pokojninsko blagajno. Zapisano imate, da s predlaganim ukrepom zasledujete načelo socialne države in načelo varovanja človekovega dostojanstva. Lepo in tudi prav je tako. Pa vendar ste tukaj pozabili na načelo enakosti in pravičnosti. S predlaganim ukrepom se namreč pozablja, da so danes v naši državi žal revni tudi zaposleni in upokojenci, da imamo v Sloveniji vedno večje število ljudi, ki jim država kljub poštenemu delu in trudu ne omogoča dostojnega preživetja, da imamo eno izmed najvišjih stopenj tveganja revščine med starostniki, da so invalidske pokojnine praviloma pod pragom revščine, pa čeprav gre tukaj za ljudi, ki so na delovnem mestu pustili svoje zdravje.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo zato predlaganim spremembam zakona vložili amandma, na podlagi katerega bi vsem upokojencem z najnižjo pokojnino pripadal uskladiveni dodatek v višini razlike med prejeto pokojnino in osnovnim zneskom minimalnega dohodka. V naši stranki se namreč zavedamo, da danes najšibkejši del naše družbe prejema sramotno nizke pokojnine, invalidnine in minimalne plače, zato smo s predlaganim amandmajem želeli ublažiti stisko upokojencev z najnižjimi pokojninami.

Danes imamo v Sloveniji gospodarsko rast, pa še vedno več kot 100 tisoč upokojencev živi pod pragom revščine. Če so imeli nekateri v času volilne kampanje polna usta, kako je treba urediti status upokojencev, se danes žal tisti raje ukvarjajo z infrastrukturo ali pa grejejo stolček na Ministrstvu za obrambo, njihovi poslanci pa glasujejo proti predlaganemu amandmaju Slovenske demokratske stranke, s katerim bi se izboljšal finančni položaj upokojencev z najnižjimi pokojninami. Pa vendar glede na dosedanje ravnanje vladajoče koalicije tudi ni bilo pričakovati, da se tukaj premore toliko vaše politične modrosti. Na matičnem odboru ste nam celo očitali, da z amandmajem zganjamo nekakšen populizem, svojo politično farso pa nadaljevali z umikom vašega sklepa, po katerem bi se vsebina amandmaja, ki smo ga predlagali v naši stranki, vključila v določbe področne pokojninske in invalidske zakonodaje. Slednje lahko razumemo, da vladajoča koalicija še kako dobro ve, da je finančni položaj upokojencev v

Sloveniji vedno slabši, vendar slednjega niti ne želi spremeniti. Žalostno je, ko vlada ne vidi ali pa noče razumeti, da je revščina v naši državi resnično velik problem, in to med različnimi generacijami prebivalstva, ko se s takšnimi predlaganimi spremembami, kot jih danes obravnavamo, predlagajo zgolj všečni ukrepi za nabiranje političnih točk, namesto da bi se predlagale neke sistemske celovite rešitve, ki bi jih lahko tudi vsi podprli in so resnično potrebne.

Zato obravnavnega zakona v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke danes žal ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Kot zadnji bo predstavil stališče poslanske skupine stranke Liste Marjana Šarca Aljaž Kovačič.

Izvolite.

ALJAŽ KOVAČIČ (PS LMŠ): Spoštovana predsedujoča, poslanke in poslanci ter ostali prisotni!

V Sloveniji se pogosto za pridobitev političnih točk umetno ustvarja vojna med različnimi družbenimi skupinami. Pred kratkim smo bili priča spopadu med nekaterimi gospodarstveniki in Levico, temu je sledil boj med javnim in zasebnim sektorjem, v zadnjih dneh pa poslušamo trenja med zaposlenimi, upokojenci in brezposelnimi. Spoštovani, pa vendar vsi živimo v isti državi. Za obstoj te države vsak prispeva po svojih zmožnostih, ta pa bi vsakemu posamezniku morala zagotoviti pogoje za dostojno življenje. Da bi država lahko omogočala te pogoje, mora pri tem sodelovati tudi gospodarstvo. To je gibalo razvoja Slovenije. Dobri pogoji za gospodarstvo posledično pomenijo vitalno socialno politiko. V Poslanski skupini LMŠ smo od vsega začetka zagovarjali skupno reševanje problemov pokojnin, minimalne plače, socialnih transferjev in povprečin. S parcialnimi ukrepi bi namreč lahko porušili ravnovesje med prejemki državljanov. Celostnemu urejanju sledijo tudi naša dejanja. Povprečnine so sedaj dogovorjene, sprememba minimalne plače je vložena, pokojninski del se pripravlja, pred nami pa je Predlog zakona o spremembi Zakona o socialno varstvenih prejemkih.

2. člen Ustave Republike Slovenije določa, da je Slovenija pravna in socialna država, in to ne sme ostati samo na papirju. Predlog novele Zakona o socialno varstvenih prejemkih ohranja dosednji znesek denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka. S temi zneski ohranjamo neko minimalno pomoč za najbolj ranljive prebivalce naše države. Zgovoren je tudi podatek, da je največ prejemnikov denarne socialne pomoči mladih, ki se znajdejo v težkem socialnem položaju.

Bistvo vseh ukrepov, povezanih s socialno varnostjo, je torej zagotoviti dostojanstvo, enake možnosti ter preprečevanje

socialne izključenosti. Ob tem želimo izpostaviti, da smo pristojno ministrstvo pozvali, da prepreči zlorabe omenjenih socialnih transferjev. Nikakor pa ne pristajamo na trditve, da so prejemniki socialne pomoči lenuhi. Seveda se bodo vedno našli takšni, ki zlorablajo omenjeno pomoč, vendar zaradi slednjih ne gre preprečiti pomoči tistim, ki jo nujno potrebujejo.

V Poslanski skupini LMS bomo predlog zakona podprli.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Obveščam vas, da v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zato prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona, to je na odločanje, o predlogu zakona.

Poslanke in poslanca prosim, da preverite delovanje vaših glasovalnih naprav. Obveščam vas tudi, da me je Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in posancev, za je glasovalo 44, proti 5.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 5.)

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Samo trenutek. / oglašanje iz dvorane/ Glasovanje je mimo, žal.

Ugotavljam, da je zakon sprejet in s tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI S ČRPNJEM EVROPSKIH KOHEZIJSKIH SREDSTEV FINANČNE PERSPEKTIVE 2014–2020.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 23 poslank in posancev . . . Prosim za malce pozornosti.

Predlog je v obravnavo zboru predložila skupina 23 poslank in posancev, s prvopodpisanim Danijelom Krivcem.

V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 24 poslank in posancev, s prvopodpisanim Danijelom Krivcem zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo predstavnici predlagateljcev Suzani Lep Šimenko.

Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovani minister, vsi skupaj prav lepo pozdravljeni!

V Slovenski demokratični stranki smo sklicali izredno sejo Državnega zbora s Predlogom priporočila v zvezi s črpanjem evropskih kohezijskih sredstev finančne perspektive 2014–2020, saj ocenjujemo, da je

trenutno stanje na področju črpanja izredno slabo.

Gremo najprej k številkam. Slovenija je v obdobju 2014–2020 upravičena do sredstev evropske kohezijske politike v višini 3,1 milijarde evrov. Kohezijski regiji Zahodna Slovenija, je namenjenih skupno okoli 850 milijonov evrov, kohezijski regiji Vzhodna Slovenija pa skupno okoli 1,3 milijarde evrov. Obema regijama je skupno na voljo še nekaj čez 900 milijonov evrov iz kohezijskega sklada. Prav tako je v Sloveniji na voljo okoli 100 milijonov evrov iz programov evropskega teritorialnega sodelovanja.

Služba Vlade za razvoj in kohezijsko politiko poroča, da so aktualni podatki glede koriščenja sredstev do 30. 9. 2018 naslednji: dodeljenih sredstev preko izdanih odločitev o podpori je v višini 2,1 milijarde evrov, kar predstavlja 69 % razpoložljivih sredstev, pogodbeno vezanih sredstev je v višini nekaj čez 2 milijardi evrov, kar predstavlja 66 % razpoložljivih sredstev, izplačil iz proračuna je bilo v višini 508 milijonov evrov, kar predstavlja 17 % razpoložljivih sredstev, danih zahtevkov za izplačila iz proračuna Evropske unije, posredovanih na Evropsko komisijo, je bilo za 310 milijonov evrov, kar predstavlja 10 % razpoložljivih sredstev.

Navedeni podatki so ob dejstvu, da se izteka peto leto obstoječe finančne perspektive, naravnost katastrofalni. Na to je opozoril tudi član Evropskega računskega sodišča Samo Jereb ob predaji letnega poročila Računskega sodišča za leto 2017 predsedniku Državnega zbora. Jereb je ob tem pojasnil, da je Slovenija ena od desetih držav, ki lani, to je v četrtem letu izvajanja tekočega finančnega okvirja, ni porabila nobenih sredstev iz evropskih in strukturnih skladov.

Iz računovodskih izkazov, na podlagi katerih so bila izvedena končna izplačila v letu 2017 in se nanašajo na obdobje od julija 2015 do junija 2016, ki jih je Slovenija predložila Evropski komisiji, namreč jasno izhaja, da končne porabe evropskih sredstev v primeru Slovenije v letu 2017 ni bilo. Evropsko računsko sodišče namreč revidira zgolj dokončno uporabo evropskih sredstev. Če pogledamo skupno porabo, je Slovenija celo med najslabšimi petimi državami članicami glede črpanja vseh evropskih sredstev. Namesto v proračunu predvidenih 930 milijonov evrov smo lani dobili manj kot 400 milijonov. Podobna situacija se kaže tudi letos. Od načrtovane 1,1 milijarde evrov smo do konca avgusta prejeli manj kot 500 milijonov evrov, pa še to večinoma na račun povračila zadržanih sredstev iz pretekle finančne perspektive 2007–2013. Kohezijska politika je glavna naložbena politika EU. Za Slovenijo pa pomeni tudi glavni vir naložb v Sloveniji tako na državni kot tudi na lokalni ravni. Sredstva so namenjena kot podpora ustvarjanja delovnih mest, dviga konkurenčnosti, trajnostnega razvoja ter dviga kakovosti življenja državljanov.

V Slovenski demokratični stranki v želji po izboljšanju stanja velikokrat opozarjamo na neuspešnost Slovenije pri črpanju evropskih kohezijskih sredstev. Zavedamo se, da so evropska sredstva za državo in tudi za lokalne skupnosti pogosto edina razvojna sredstva, ki jih imamo na voljo. Prav zaradi tega bi morali biti pri črpanju še toliko bolj aktivni. In ne nazadnje s temi sredstvi lahko bistveno pripomoremo k zmanjšanju prevelikih razlik v razvoju med regijami. Žal imamo v Sloveniji velike razlike v razvitosti kohezijskih in statističnih regij. Slovenijo imamo razdeljeno na dve kohezijski regiji na vzhodno in na zahodno regijo. Zahodna regija dosega 97 % evropskega povprečja po bruto domačem proizvodu na prebivalca, medtem ko vzhodna regija dosega zgolj 67 % evropskega povprečja in se s tem uvršča med manj razvite regije EU. Ko pogledamo statistične regije, je slika še slabša. Medtem ko osrednjeslovenska regija presega povprečje EU in dosega 115 % njenega povprečja, je situacija najslabša v zasavski regiji, ki dosega zgolj 43 % povprečja EU. Pomurska regija dosega 55 % povprečja, Koroška 65 %, Podravska 67 %. Ob tem je pomembno, da izpostavim, da vse regije, ki ne dosegajo 75 % povprečja EU, spadajo med manj razvite regije. Ko pogledamo indeks razvojne ogroženosti, vidimo, da je ta najvišji v pomurski regiji. Sledijo ji Zasavje, primorsko-notranjska regija, podravska regija itd. Najnižji pa je seveda v osrednjeslovenski regiji.

Osnovni namen evropskih sredstev je zmanjšanje razlik v razvitosti med posameznimi regijami, zato je izjemno pomembno, da evropska sredstva v ta namen in na teh območjih tudi koristimo. V Sloveniji v obstoječi finančni perspektivi pri tem žal nismo uspešni. Zaskrbljenosti nad slabim črpanjem so izrazili tudi številni župani slovenskih občin, saj se bojijo, da sredstva, ki so državi na voljo, v tej perspektivi bodisi da ne bodo porabljena in bodo s tem tudi izgubljena. Pri črpanju evropskih sredstev imamo sicer različno uspešne občine. Imamo občine, ki so počrpale več kot tisoč evrov na prebivalca ali kar nekaj tisoč evrov na prebivalca, in imamo tudi nekaj občin, ki niso do sedaj počrpale niti evra.

V Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke menimo, da so evropska sredstva za državo izjemnega pomena. Prav tako bi preko črpanja teh sredstev Slovenija ohranila status neto prejemnice iz EU proračuna, kar pomeni, da bi v evropsko blagajno vplačevala manj sredstev, kot bi jih iz nje dobila. Žal v danem trenutku zaostajamo za ostalimi neto prejemnicami, zato nam lahko grozi, da bomo prav kmalu izgubili status neto prejemnice iz evropskega proračuna, kar pomeni, da bodo slovenski davkoplačevalci evropski proračun vplačevali več, kot bomo iz njega dejansko dobili. Če programsko obdobje 2014–2020, ki se končuje sicer leta 2023, primerjamo s petim letom izvajanja v programskem obdobju 2007–2013 smo takrat iz

bruselske blagajne počrpali že 30 % razpoložljivih sredstev. Služba Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko kot razlog za katastrofalno črpanje izpostavlja zlasti težave z informacijskim sistemom. Navaja, da so pripravili akcijski načrt aktivnosti za pospešitev s ciljem zmanjšanja razkoraka med izplačili iz državnega proračuna in povračili iz proračuna Evropske unije. O konkretnih ukrepih do sedaj zaenkrat še ničesar. V Službi Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko navajajo, da bo po potrebi spremenjen tudi operativni program. A glede na to, da se izteka leto 2018 se zdi takšna napoved realno zelo težko izvedljiva, saj postopek spremembe operativnega programa lahko traja tudi kakšno leto. Načrtujejo tudi, da bodo sredstva iz vsebin, kjer izvajanje ni optimalno, preusmerjena na druga področja. A izvajanje tako rekoč ni optimalno nikjer. Bodo torej vsa sredstva preusmerjena? Pri evropskih sredstvih gre za prevelike vsote, da bi se lahko zadovoljili z nekimi pavšalnimi odgovori. Prav zaradi tega se nam zdi sklic te izredne seje Državnega zbora nujen.

Črpanja evropskih sredstev sicer spada pod okrilje Službe Vlade za razvoj in kohezijo, a to nikakor ni stvar enega ministrstva. To mora biti prioriteta celotne vlade, ki mora biti sposobna medresorskega dogovora. Na tem področju je bilo v pretekli vladi preveč težav. Glede na to da je obstoječa koalicija zgolj razširjena koalicija vlade Mira Cerarja, si, če se ne bo ukrepalo hitro in z nekimi konkretnimi akcijami, ne moremo obetati sprememb.

V Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke Državnemu zboru predlagamo, da sprejme priporočilo, s katerim bi Vladi Republike Slovenije priporočil, da v roku 30 dni pripravi načrt pospešitve črpanja sredstev evropske kohezijske politike in ga predstavi Državnemu zboru. Da so evropska sredstva izjemnega pomena za Slovenijo, je dejstvo. Glede na to da je bilo na matičnem Odboru za evropske zadeve, kjer je bilo naše priporočilo že obravnavano, tudi soglasno podprto, se tega dejstva več kot očitno zavedate vse parlamentarne stranke. To nas seveda izjemno veseli.

Spoštovani poslanci, tudi danes računamo na vašo podporo. Od Vlade Republike Slovenije pa pričakujemo, da v roku 30 dni pripravi konkreten akcijski načrt s konkretnimi ukrepi po ministrstvih z dodanimi roki in do kdaj bodo ti roki izvedeni. Najlepša hvala za pozornost.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa tudi vam za predstavitev dopolnilnega obrazložitve.

Predlog priporočila je obravnaval tudi Odbor za zadeve Evropske unije kot matično delovno telo, zato za predstavitev poročila odbora dajem besedo predstavniku dr. Dariju Krajčiču.

Izvolite.

DR. DARIJ KRAJČIČ (PS LMŠ): Spoštovana predsedujoča, minister!

Odbor za zadeve Evropske unije je kot matično delovno telo obravnaval predlog priporočila v zvezi s črpanjem evropskih sredstev v tekočem finančnem obdobju. Dopolnilno obrazložitev je v imenu predlagatelja podala poslanska Suzana Lep Šimenko. Posebej je poudarila, da so Poslanski skupini SDS zahtevali sklic izredne seje Državnega zbora zaradi slabega stanja na tem področju. Po predstavitvi aktualnih podatkov o koriščenju teh sredstev je povedala, da so zaradi njih predlagatelji zaskrbljeni, saj so evropska sredstva za državo praktično edina razvojna sredstva, ki jih ima na voljo, kar velja tudi za slovenske občine. Izpostavila je nedavno poročilo člana Evropskega računskega sodišča ter skrb predlagateljev, da bi Slovenija zaradi slabega stanja na tem področju prav kmalu izgubila status neto prejemnice. Zato predlagatelji pozivajo Vlado, da prioriteto zagotovi, da se na področju črpanja sredstev kohezijske politike zgodijo premiki na bolje.

V nadaljevanju seje je tudi predstavnica Zakonodajno-pravne službe povedala, da k predlogu priporočila nimajo pripomb. V imenu Vlade je minister Marko Bandelli ponazoril vso kompleksnost področja izvajanja evropske kohezijske politike, ter opozoril, da je njena uspešnost odvisna predvsem od uspešnega delovanja in sodelovanja vseh akterjev v tem sistemu. Minister Bandelli je poudaril, da delovanje novega informacijskega sistema e-MA ni edina težava, velike težave so na primer na ministrstvih kot posredniških organih, poleg tega se projekti izvajajo prepočasi tudi na terenu. Posebej je poudaril, da izvajanje evropske kohezijske politike kljub določenim težavam vseeno poteka. Obljubil je, da se bo osebno zavzel v za pospešitev izvajanja kohezijske politike ter povedal, da Vlada predlog priporočila podpira. V imenu Skupnosti občin Slovenije je Marko Rupar med ostalim poudaril, da je eden glavnih razlogov za težave pri izvajanju evropske kohezijske politike v operativnem programu in tudi partnerskem sporazumu. Velike težave za občine predstavljajo tudi dejstvo, da sredstev za infrastrukturne projekte ni dovolj. Mnenja so tudi, da je največ težav na Ministrstvu za okolje in prostor.

Razprava na Odboru za zadeve Evropske unije je potekala v poenotenem vzdušju. Razpravljavci smo izkazali naklonjenost predlogu in bili usklajeni v stališču, da akcijski načrt potrebujemo in da razprava poteka v pravem času. Težave pri črpanju kohezijskih sredstev so znane, a bistvo problema še nikoli ni bilo povsem jasno definirano tudi zaradi pomanjkljivih vsebinskih razprav. Kot ključni problem so bile izpostavljene administrativne ovire, neobstoj jasnih navodil za pripravo gradiv ter dolgotrajnost postopkov zaradi nepotrebnih podrobnih zahtev s strani ministrstev. Med drugim je bilo omenjeno, da se v postopkih

marsikje ravna v škodo Slovenije in bolj strogo, kot je zahtevano s strani Evropske komisije. V razpravi je več govorcev izpostavilo pomanjkljivost informacijskega sistema. Prav tako so bili izraženi pozivi za reformo lokalne samouprave, saj visok delež kohezijske politike izvajajo prav občine. Predlagano je še bilo, da bi zaradi pomembnosti kohezijske politike zanj potrebovali posebno ministrstvo. Po drugi strani pa je bilo izpostavljeno, da odgovornost za neuspešno črpanje vendarle le ni samo na strani Slovenije, temveč je del odgovornosti moč prepisati tudi Evropski komisiji. Sodelujoči v razpravi smo izrazili željo, da Vlada pripravi pragmatičen akcijski načrt s prikazom aktualnega dejanskega stanja črpanja sredstev in predvidenih konkretnih nadaljnjih ukrepov.

Odbor je na koncu glasoval o predlogu priporočila in ga soglasno sprejel. Ker k predlogu priporočila niso bili sprejeti nobeni amandmaji, Odbor za zadeve Evropske unije Državnemu zboru predlaga, da predlog priporočila sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, ministru Marku Bandelliju.

Izvolite.

MARKO BANDELLI: Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci, lepo pozdravljeni!

To sejo ste poslanci sklicali zato, da bi pospešili črpanje evropskih sredstev. Poudarjam, da delam vse za to, da bi Slovenija počrpala čim več teh sredstev. V samo enem mesecu smo na ministrstvu naredili pregled, kje vse se zatika. Uvajamo tudi že izboljšave. Med drugim bomo poskušali letos pridobiti še 174 milijonov evrov vračila od Evrope. Čeprav smo danes tukaj zato, da bi pospešili črpanje evropskih sredstev, moram sejo izkoristiti za ponovno opravičilo zaradi mojega načina komuniciranja. Zavedam se, da sem pred dvema mesecema nerodno naredil hudo napako. Rad bi vam povedal, da je za tem mojim pisanjem seveda zapleteno ozadje, a kljub temu vem, da moj zapis ni bil primeren. Mi je resnično žal in se še enkrat iskreno opravičujem. V mojem opravičilu sem poudaril tudi, da bom delal dobro, da bom uporabil vse svoje znanje za to, da bi evropska sredstva v Sloveniji koristili kolikor je mogoče uspešno in tako uresničili še več naših idej in vizij. Novinarji so opozorili tudi na moje pisanje na Facebooku, ko sem govoril o ministrskih informacijah. Rad bi pojasnil, da je nesporno dejstvo, da imajo župani in občinski svetniki političnih strank, ki so v Vladi, lažji dostop do ministrov kot, recimo, pripadniki drugih strank. Z ministri se ti župani poznajo in jih lahko prijateljsko vprašajo za pomoč in tudi hitro dobijo potrebna znanja. Zato so stranke

pomembne organizacije, v njih se med člani predajajo izkušnje in znanja. To so te informacije, o katerih sem govoril. Dodajam pa, da ima moje ministrstvo cilj organizirati terensko pisarno in bodo tako informacije ministrstva zagotovljene vsem občinam in upravičencem do evropskega denarja. Sem pa nedvomno veliko napako naredil pri pisanju svojemu kolegu Eriku Modicu in se za to opravičujem vsem, pa tudi njemu osebno.

Zdaj prehajam na vsebino te seje. Veliko se te dni govori o evropski kohezijski politiki. Veliko lahko beremo in poslušamo o tem, kako Slovenija črpa sredstva. Tudi v tej hiši, v hramu demokracije, sta v tem tednu tej tematiki tako Državni svet in Državni zbor posvetila kar nekaj časa. Državni svet je že opravil razpravo na plenarni seji, ki je, kot razumem, postregla s številnimi mnenji, priporočili in nasveti. V izvedbo je bil predlagan tudi širši posvet na to temo, kar z naše strani pozdravljamo in se ga bomo z veseljem udeležili.

Zaradi vsega povedanega naj na začetku posebej poudarim, da sem zadovoljen, da bom lahko danes celotnemu Državnemu zboru kot tudi slovenski javnosti iz prve roke posredoval informacije o tem, kakšno je stanje na področju evropske kohezijske politike, te tako pomembne razvojne politike. Prav je, da o njej govorimo in si povemo, kje smo in kaj bomo storili, da se zadeve začnejo hitreje premikati.

Ob nastopu ministrske funkcije sem vedel, da področje, ki ga prevzemam, ni enostavno, saj sem ga spremljal že kot župan. A takrat, moram priznati, še nisem vedel, koliko je vseh pravil, ki nam tlakujejo izvajanje programov in projektov. Že samo na evropskem nivoju je več kot 600 strani uredb, ki jim sledi več kot 5 tisoč strani izdanih smernic in navodil za izvajanje. K temu je treba dodati še nacionalno zakonodajo, kjer sicer niso šteli vse strani, a sem prepričan, da bi vsakdo, ki je v Sloveniji na kakršenkoli način vključen v to zgodbo, lahko potrdil, da je navodil in pravil za izvajanje veliko oziroma preveč. Samo organ upravljanja, torej Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, ki jo vodim, je izdala 16 različnih navodil ali priročnikov. Lahko si samo mislite, koliko strani je to. Tudi zato mi po nekaj manj kot dveh mesecih v funkciji ministrstva ni težko priznati, da se z izvajanjem kohezijske politike v Sloveniji še vedno spoznavam. Že samo v nacionalnem okolju je to področje izredno zapleteno in povezano s številnimi drugimi področji, zato je izziv, ki je pred mano, velik. Praktično skoraj ni resorja, s katerim naša služba ne bi sodelovala in koordinirala različne nivoje izvajanja operativnega programa. Upravičencev pa je seveda tudi ogromno, več tisoč. In ravno z njimi, z vsemi vključenimi moramo premakniti naprej ta voz evropske kohezijske politike, če se lahko tako izrazim. Naša služba brez vseh, ki so vključeni v izvajanje, nima pomena. A vendar,

vedno sem optimist in tudi tu trdno verjamem, da bomo uspešni.

Spoštovane poslanke in poslanci, naj vas, pa čeprav le po osmih tednih dela, seznanim s podatki o izvajanju kohezijske politike programskega obdobja 2014–2020. Strinjam se z vami, da nas doseženi rezultati do novembra 2018 težko navdušijo. Nasprotno, zato razumem vašo skrb, in verjemite, da skrbi tudi mene in moje sodelavce. A to ne pomeni, da se rezultatov ne da izboljšati. Sam bom naredil vse, da se ustrezno organiziramo, in to ne samo pri nas, temveč na vseh sodelujočih resorjih. Kljub temu pa je moja ocena, da je bilo kar nekaj že narejenega in da izvajanja tečejo. Vzpostavljen je bil nacionalni zakonodajni okvir, na strani SVRK uvedba, navodila za izvajanje. Ministrstva so izpolnila predhodne pogoje za izvajanje, državni proračun tekoče izvaja plačila upravičencem za projekte, ki so bili potrjeni ali izbrani za sofinanciranje, in sredstev kohezijske politike in izvaja povračila evropskih sredstev v nacionalni proračun, kjer se le-ti odražajo kot prihodek EU. Sredstva evropske kohezijske politike so denar evropskih davkoplačevalcev, torej denar nas vseh. Verjamem, da je transparentna poraba teh sredstev v prvi vrsti interes slovenske javnosti, ki zahteva točne in preverljive podatke o stanju in porabi evropskega denarja. Transparentnost pa lahko zagotovimo le z revizijsko sledjo, ki omogoča podajanje zanesljivih informacij o doseženih rezultatih in upravičenosti porabljenega denarja.

Spoštovane poslanke in poslanci, moram se najprej navezati na izjavo člana Evropskega računskega sodišča gospoda Jereba, da Slovenija v 4. letu izvajanja tekočega finančnega okvira ni porabila nobenih sredstev iz evropskih strukturnih investicijskih skladov. Prepričan sem, da bo ta vidik Evropskega računskega sodišča njegov član, gospod Jereb, podrobneje pojasnil Državnemu zboru, kot je ne nazadnje to že storil v sredo na zasedanju Državnega sveta. Kljub temu mi dovolite, da povem na to temo nekaj pojasnil, ker gospod Jereb v svojih prvih izjavah ni pojasnil njihovega konteksta, zato so izpadli izjemno zavajajoče. Računovodski izkazi, ki so podlaga za letno poročilo za leto 2017, Evropskega računskega sodišča zajemajo izdatke, ki so nastali v 2. računovodskem obdobju, to je od julija 2015 do junija 2016. Slovenija v tem obdobju še ni imela niti akreditiranega sistema izvajanja, ki bi omogočil pošiljanje zahtevkov na Evropsko komisijo. Posledično porabe evropskih sredstev v tem obdobju res še ni bilo oziroma je ni moglo biti, saj, naj ponovim, gre za obdobje do junija 2016. Sistem izvajanja je Slovenija akreditirala v decembru 2016 in v Bruselj tudi poslala prve zahtevke za plačilo. Slovenija je tako v letu 2016, torej šele v 3. obračunskem obdobju, prvič potrdila upravičeno porabo izdatkov kohezijske politike in programskega obdobja 2014–2020. V letu 2017 je izvajanje steklo, kar se je odrazilo v višini porabe iz nacionalnega proračuna,

poslanih zahtevkih na Evropsko komisijo in plačilih Slovenije. Kohezijska politika se izvaja v okviru in po pravilih slovenskega proračuna. Podatke o višini porabe sredstev kohezijske politike so ne nazadnje tudi sestavni del zaključnega računa proračuna. Transparentnost in zagotavljanje revizijske sledi sta tudi ključni del e-kohezije, ki jo je uvedlo programsko obdobje 2014–2020. S tem delom torej z informacijskim sistemom, ki se v Sloveniji imenuje e-Ma, eCA in MFERAC, skupaj pa Informacijski sistem za izvajanje kohezijske politike v Republiki Sloveniji, imamo težave.

Spoštovani, kot spoznavam v zadnjih tednih, ključni razlog za težave in aktualno stanje izvirajo predvsem iz preteklih strokovno nepremišljenih odločitev v neprepoznani pomembnosti informacijskega sistema in netransparentnem vodenju tega področja. Če te težave prevedemo v denar, predstavljajo 186 milijonov evrov razkoraka, torej sredstva, ki so jih upravičenci iz državnega proračuna že prejeli za izvajanje projektov, ne moremo pa jih še potrditi Evropski komisiji in potrditi iz evropskega proračuna. Pa vendar, informacijski sistem ni edini razlog za to, da me doseženi rezultati ne navdušujejo. Delež realizacije po že sklenjenih pogodbah po ministrstvih znaša komaj dobrih 21 %. Torej prepočasi poteka tudi izvajanje projektov na terenu, kot lahko podrobno preberete v gradivu, ki smo ga pripravili in ki podrobneje orisuje stanje, ki ga imamo na področju izvajanja kohezijske politike.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, predlog za pospešitev izvajanja, ki ga že aktivno pripravljamo, je dobrodošel in osebno si bom prizadeval, da bo napredek viden čim prej, tako da boste poslanci seznanjeni z napredkom in marljivimi rezultati. Toliko za uvod. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod minister. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Kot prvi ima besedo gospod Gregor Perič v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

GREGOR PERIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Izvajanje evropske kohezijske politike je treba gledati v kontekstu daljšega časovnega obdobja, predvsem pa je treba poznati dogajanje, povezano z obema programskima obdobjema 2007–2013 in pa 2014–2020. Ko je vlada dr. Mira Cerarja začela s svojim mandatom v letu 2014 skoraj polovica sredstev programskega obdobja 2007–2013 še ni bila porabljena. V naslednjih dveh letih, torej v letu 2014 in 2015 pa je Sloveniji uspelo porabiti še vsa preostala sredstva tega 9-letnega obdobja. Tako se je konec leta 2015 za Slovenijo zaključilo zelo uspešno obdobje, ko je Služba

Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko kljub velikim izzivom in ogromnim zaostankom v programskem obdobju 2007–2013 uspela v le dveh letih okrepiti črpanje, tako da je na koncu glede uspešnosti črpanja evropskih sredstev Slovenija skočila z 19. mesta na izvrstno 4. mesto v Evropski uniji. Tako je Slovenija programsko obdobje 2007–2013 zaključila z maksimalnim izkoristkom razpoložljivih sredstev. To programsko obdobje je Sloveniji prineslo več kot 5 tisoč uresničenih projektov, poleg tega pa je omogočilo odprtje 5 tisoč 900 novih delovnih mest. Trenutno je v polnem zagonu izvajanje programskega obdobja 2014–2020, v okviru katerega je bilo do sedaj podprtih 368 projektov in programov v skupni vrednosti več kot 2,1 milijard evrov sredstev, kar je 70 % vseh sredstev, ki so Sloveniji na voljo do leta 2023, to je skupno dobre 3 milijarde evrov. Za večino dodeljenih sredstev so ministrstva že izvedla javne razpise in z izbranimi izvajalci sklenila pogodbe o sofinanciranju. Projekti se po državi izvajajo, prav tako se izplačujejo že izvedene aktivnosti. Kot vemo, je uspešno izvajanje kohezijske politike odvisno predvsem od uspešnega delovanja in sodelovanja vseh akterjev v sistemu. Zato računamo predvsem na uspešno izvedbo že odobrenih projektov in programov pri upravičencih na terenu. Če poenostavimo. Razpisi so bili, pogodbe so že sklenjene, projekti se izvajajo, ko pa bodo le-ti končani, bo prišlo tudi do izplačil iz proračuna Evropske unije. Ta pa so možna vse do konca leta 2023. Programsko obdobje 2014–2020 zajema več kot 3 milijarde kohezijskih sredstev, kjer potrjujemo, da bi jih bilo treba čim prej porabiti predvsem za zagon in prestrukturiranje gospodarstva in za okrepitev prepoznavnosti slovenskega gospodarstva, kar pa bo pripeljalo tudi do novih investicij in dodatnega tehnološkega razvoja. Sicer pa nam Služba Vlade republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko že sedaj na vsake tri mesece na Odboru za zadeve Evropske unije poroča o stanju na področju izvajanja evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji.

V Stranki modernega centra smo mnenja, da se ta sistem poročanja ohrani tak, kot je bil do sedaj, saj verjamemo, da je poročanje na vsako četrtletje dovolj pogosto. Poudarjamo, da je kohezija nesporno ena najbolj naprednih politik, ki uveljavlja usmerjenost v rezultate in se tesno navezuje na dobro gospodarsko upravljanje v veliko večji meri kot katerakoli druga politika na ravni Evropske unije. Hkrati pa opozarjamo, da ko gre za tovrstna javna sredstva, kot so med drugim tudi sredstva iz blagajne Evropske unije, je zelo pomemben nadzor. Evropska sredstva moramo biti porabljena v javnem interesu, transparentno in v skladu z nameni, za katera so bila na razpolago.

Pri izvajanju trenutne finančne perspektive 2014–2020 ne vidimo razloga za paniko, saj je do konca leta 2023, ko se izteče

obdobje upravičenosti do sredstev iz sedanje perspektive, še več kot pet let. Prepričani smo, da bodo projekti uspešno izpeljani do konca ter da bodo porabljena vsa sredstva, ki so na voljo. A hkrati v poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da se izvajanje operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 lahko še dodatno pospeši, zato predlog priporočila, kjer Državni zbor priporoča Vladi, da pripravi akcijski načrt pospešitve črpanja evropskih sredstev, podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa.

Naslednji bo predstavil stališče dr. Franc Trček v imenu poslanske skupine Levica. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoča. Lep pozdrav ministrski ekipi, lep pozdrav vsem skupaj. Nekoliko daljši bom, ker imam to možnost.

Torej dajmo najprej začeti z nezavajanjem. Sredstva se bodo počrpala do konca, ker po vsaki perspektivi je še nekaj časa, ko se to lahko počne.

Drugo. Dajmo končno že enkrat nehati s poneumljanjem – neto plačniki, ne-neto plačniki. Jaz bi bil zelo vesel, če bi Slovenija več dajala v evropski proračun kot na tak naiven način gledanja dobila, ker bi to a) pomenilo, da smo razviti. Veste, po drugi strani, da vam razložim na primeru. Moj ljubi primer, saj veste, da sem zaljubljen v železnice. Dela se prenova na železniški infrastrukturi, dobimo sredstva iz Evrope, kot se to v ljudskem jeziku reče – kdo nam tam polaga optiko? Kdo nam dela? Kdo nam pride? Kam ta sredstva nazaj zaokrožijo? Nehajmo biti naivni! Seveda se pa ne moremo slepiti, da nam evropska kohezija dobro teče. Daleč od tega. Ne, imamo celo vrsto težav in se moramo vprašati, zakaj je temu tako. Izvirna greha sta dva. En izvirni, ožji greh je v bistvu na ekipi, vzpostavitvi tega, ki naj bi to delala, drugi greh je širše političen. Če se dotaknemo tega ožjega greha, problem nastane – pač je slučajno tako izpadlo, da smo vstopili in predsedovali v EU, ko je bila tista prva Janševa vlada, in smo imeli približevanja, kot se temu reče, in v tistem času je nastajala neka ekipa, ki je delala in razumela, kaj se gremo. Seveda je bilo logično, da so tisti določeni ljudje začutili, da pa mogoče, če rečemo v ljudskem jeziku – se premaknejo v Bruselj, bo tam boljši denar, skrajno politično neodgovorno je pa bilo, da se je srčika te ekipe v veliki meri razsula in številni ljudje, ki so delali na tem procesu, so mi dobresedno povedali, to je citat, »ko je bilo konec predsedovanja, sem imel čez 14 dni občutek, kot da je nekdo ugasnil luč pa odšraufal žarnico«. Tukaj je nek izvirni problem. Ali, če vam ga še drugače ponazorim, ko sem bil kot poslanec, ki je v prejšnjem mandatu kot nepredsedujoči najbolj aktivno delal EU na COSAC-u na Slovaškem, ko je Slovaška

predsedovala, sem jih vprašal, kaj bodo pa zdaj naredili s to ekipo. Rekli so: »Seveda jo bomo ohranili, najboljšo tretjino pa bomo poslali v Bruselj«. Tukaj je ta problem. Mi smo zdaj, če gledamo življenjsko dobo, že v gimnazijo prišli ali srednjo šolo, koliko časa smo že člani Evropske unije, sočasno se pa skoraj vedemo, kot da nismo. Bom razložil na mariborski način. To je približno tako, kot da si ti klub, ki bi igral v nogometu nekaj, v nogometni ligi, v bistvu ga pa ne bi igral. Tako se mi vedemo v EU do EU.

Obstaja pa še en bolj krucialen problem. Da bi evropska kohezija kvalitetno funkcionirala, bi slovenska politika morala biti zmožna se dogovoriti, kaj se bomo mi v tej Sloveniji sploh šli. Nekih, dajmo reči, prej pet kot več zadev, na katerih bo kvaliteta življenja te družbe temeljila. Ne glede na to, kakšna je zdaj politična sestava v Avstriji, ne glede na to, da to ravno ni blizu Levice, se v Avstriji ve, kaj bo poudarek avstrijskega turizma leta 2023, z izdelano celotno grafično podobo in tako naprej in tako naprej. Relativno blizu živim, ni mi potrebno iti daleč gledat.

Prejšnji mandat sem dobro prvo polovico mandata porabil, pa verjetno so me še tiste telice od gospoda Počivalška v nočnih morah sanjale, da bi nekako resornega ministra prepričal, pa na pol ga celo sem, da ga ne bom samo kritiziral, da strategijo pametne specializacije mi ne delamo zaradi Bruslja. Da je v osnovi ne potrebujemo zaradi tega, da bo nekdo v resorju to odkljudal. Strategija pametne specializacije, ki ni dobra taka, kot je, je v bistvu nek dokument, kjer bi se moral vprašati točno to, kar sem prej razlagal: kaj bomo počeli, da bodo naše minimalne plače višje? Kaj bomo počeli, kar gospa Sonja z Gospodarske zbornice zelo nerada čez usta pove, da je v bistvu kapitalaska donosnost problem v Sloveniji? Skratka, ne tisti delavci in delavke, ki garajo za preslabe plače, ampak tisti, ki bi ob politiki v ožjem smislu, morali misliti, kaj bomo delali, da bomo bolje živeli.

Potem imamo še nek tretji problem. Veseli me, dobro, to sem delno pričakoval, navsezadnje gospod Šarec in gospod Medved razumeta lokalno samoupravo, da se je včeraj zgodilo, kar se je zgodilo, potem se še pozablja, da mi v Državnem zboru skuhamo marsikatero ne pretirano prebavljivo mineštro, ki se zvrne na lokalno oblast, na občino. S kolegom, bivšim županom sva se pogovarjala glede te problematike, kjer imáš tam, kot bi rekli mi Štajerci, dva tri »ludeka«, ki nekaj milijon zadev morajo delati, potem se ti zvrne še ta zakonodaja, kot je, potem imaš tam še neko informatiko, ki ti ne funkcionira, potem, kot je kolega rekel, ti nekdo, ki ima še deset nalog, eno celo dopoldne poskuša nekaj vnesti, pa mu ne uspe.

IKT je lep primer in bivši minister iz kvote SMC je super primer tega, zakaj smo mi zavozili ali ste zavozili informatizacijo Slovenije. Ker ste se šli tisti, ki ste v ljudskem jeziku vedno prišli do

korita, to, kar bivša podpredsednica hrvaške vlade v tisti svoji knjigi o Agrokorju imenuje ortački kapitalizem, jaz pa to imenujem pajdaška fevdalizacija.

Veste, ko smo imeli primer »koroški dečki«, center za socialno delo, ugotoviš, da nimajo enotne informatike. Zakaj? Zato ker je nekdo iz nekega drugega političnega fevda malo svojim delil. Mi bi nujno potrebovali neko resno obliko vladnega ali državnega centra za informatiko z ločenim proračunom, z avtonomijo, z odgovornostjo, da se to končno neha. Saj mi razen Fursa, si upam trditi, karkoli drugega pogledamo, nam informatika šepa. Na avstrijskem Štajerskem so 40 milijonov dali samo na Štajerskem za informacijski sistem zdravstva, področja, s katerim se zdaj cele dneve ukvarjam, da pač vedo, kje so, da vedo, zakaj so, kje so, da vedo, koliko penz za kaj rabijo. Če mi to vse skupaj zložimo, če imamo celo vrsto neresnih resornih politik, če imamo finančno in kadrovsko podhranjene občine, imamo to, kar imamo. Saj potem niti kaj dosti drugače žal ne more biti, in je res, je to treba urgentno spremeniti, veste. Ampak če boste ljudje, ki prihajate na ministrske pozicije – pa ne samo vi, kolega minister – že vnaprej tulili: »Ja, bom jaz naredil red, saj nihče ne dela,« gor, dol, pa še preden prideš v hišo, si že skregan z 80 % hiše, potem imate pa še v hiši koga, ki je še iz kakšne druge politične opcije, pa ni profesionallec, ni civil servant v tem angleškem smislu, služiti civitasu, potem si pa itak »gotof«. Potem bo pa še POP TV začel tuliti, potem pa imamo kohezijo, kjer jo dejansko imamo. Sam sklep se glasi kot številni benigni sklepi, pa ne mislim tu biti, ne leti ta kritika toliko konkretno na predlagatelja ... Vlada naj dela, kar naj vlada dela, če vlada dela. Saj proti temu sklepu si težko. Verjetno bo tudi, ko bomo imeli naslednji petek sejo o problematiki srčne kirurgije, ko bomo rekli, dobro, dajte že to uštimiti, nekdo pri zdravi pameti težko glasoval proti temu.

Kot metodolog moram reči, veste, da je v zvezi z razlikami med regijami – pa sam prihajam iz te regije, ki je bolj prikrajšana – treba gledati tudi razlike znotraj regij, treba je tudi gledati razlike znotraj statističnih regij, treba je gledati tudi razlike znotraj, če hočete, neke konkretne teritorialne agregacije, kot se temu malo boj strokovno reče. Tudi v Ljubljani ne živijo vsi blazno bogato. Tudi v Ljubljani, karkoli si gospod Janković misli – že če se malo zapelješ do Zaloga, ni ravno kot tu, kjer se mi sprehodimo, če imamo nekaj malega časa.

Ena zadeva: drobljenje. Seveda. Mi smo preveliki sužnji nekih števil. V Mariboru, ko smo imeli EPK, so vsak – ne vem, če bi jaz pa Lidija pela na vogalu, bi že štel kot en projekt. Ob vsem tem, kar imamo, čez 5 tisoč projektov – kdo bo pa to delal, kdo bo pa to hendlal? Nek malo bolj resen odnos do tega bi morali tudi imeti. Ne se na silo dreti: »Občin je preveč, pa dajmo vse ukiniti, razen tiste, v kateri jaz živim,« ampak tudi skozi te projekte ... Pametna politika

mora tako pisati razvojne projekte, da se občine povezujejo. Saj večina županov ni šerifov v tistem slabšalnem smislu, mogoče morajo biti napol šerifi, da sploh nekaj premaknejo naprej. In to so dejansko neke težave, ki jih imamo, ampak dokler se mi ne znamo zmeniti, kaj bi se pa mi sploh šli, dokler kakšni politiki, ne vem, drugo politično opcijo okličejo za idiote pa bi 100 tisoč državljanov radi nekam drugam pregnali – pa jaz nikoli ne bom, evo, bom še jaz malo dodatka imel, nikoli ne bom rekel za ljudi, ki so volili SNS, da so idioti, pa jih nekam preganjal – do takrat ne bomo mi imeli neke evropske kohezije.

Potem če gledam konkretno moj Maribor, druge občine v Sloveniji imajo v povprečju dvajsetkrat manj sredstev iz tega. To so me Štajerci spraševali: »Ja, kako?« V ljudskem jeziku sem jim rekel: »Veste, dragi moji, na koheziji moraš znati.« Pa ne mi tega dobesedno vzeti z jezika, krasna vsebina, sem delal 30-milijonski evropski projekt, veste. Se vam zgodi, da se vam zamenja ključni recenzent, kot se je nam, tri dni, preden bi morali projekt oddati – kri smo scali. Kri smo scali, tri dni nismo spali, tri dni smo cel projekt na glavo obračali in pisali, pa ga moraš še prevajati in ga moraš prevesti in v šimeljne dati in tako naprej. Problem imamo, da v Sloveniji žal nimamo dovolj usposobljene ekipe, dovolj številne, ki bi to resno delala. Problem imamo, da imamo premajhno ekipo v Bruslju. Problem imamo, da se ne znamo dogovoriti, kaj bi se v bistvu šli, potem imamo neko drobljenje projektov, ki navsezadnje tudi jemljejo čas, ki navsezadnje tudi – tisti, ki se malo spoznate na informatiko, veste – obremenjujejo sistem kot tak, pa ali je zdaj to v oblaku ali ni v oblaku, to niti ni bistveno. Že leta 1994 je MIT zelo jasno ugotovil, da s kompleksnostjo sistema narašča tudi imanentni šum, ki ga ima nek sistem, in imamo neko kvadraturu kroga. In potem je lahko relativno uspešna neka občina enega srednjega ranga, ki ima tako normalno sestavo občinskega sveta, da si župan ali županja lahko špoga, da običajno kakega mladega človeka da, da se s tem začne ukvarjati in da ga tam plačajo – po domače povedano, da riskirajo letno manj kot 30 tisoč bruto, kar je za številne slovenske občine že velik izdatek – da nekdo dela, se to nauči in potem take razdrobljene projekte kolikor toliko uspešno dela.

Recimo primer ene belokranjske občine je tak. Bivši – menda je bil – župan, pa tudi sedanja županja sta neki mladi punc dala čas, da se je tega tako naučila. Pa bila je recimo sedanja slovenska evropska komisarka takrat na hearingu za isto ministrstvo brez listnice. Osebnostno mislim, da to ne more biti minister brez listnice, navsezadnje gre za ključni razvojni proračun, pogosto žal naš edini. Tudi na ravni Vlade – saj mi nimamo neke resne ekipe, ki dela Evropsko unijo. Saj imamo državnega sekretarja, ki ga številni v slengu imenujejo šerpa. Nek tak banalen primer, jaz in Mirjam iz

SMC sva takrat izvedla znižanje trošarin za male pivovarje. Nekaj, kar je na ravni izpada proračunskega dohodka, so vam po drugi strani v 11 mesecih povrnili, pa če bi štel še, da sta veliki pivovarni na ta račun tudi dražji pir prodajali, se je še bolj, kar je recimo neko resno mišljenje davčne politike, nekaj, kar bi moral – upoštevano ministrstvo, na katerem je takrat bil gospod Židan, pa tudi če je bil kdo drug – nekdo, ki je zadolžen za te zadeve, samoumevno prebrati in to sprožiti brez tega, da bi se sploh Državni zbor s tem ukvarjal. In to je zdaj naša kvadratura kroga Evropske unije, ki se jo mi gremo, kot da se je nekako ne bi šli, in vedno je nekdo drug kriv.

Dokler dejansko ne bomo mi kot politika sposobni odgovoriti na neka ključna vprašanja, tudi v sodelovanju s sindikati in z gospodarsko zbornico in še s kom, tudi z župani, z mladimi – kot da jih ni izpod 40 let, saj nimamo nobene resne politike za njih – kaj bodo neka ključna težišča, na katerih bo baziral družbeno-prostorski infrastrukturni razvoj Slovenije in iz tega tudi kvaliteta življenja, ki jo bomo imeli, bomo imeli tak napol diletantizem tega. Ne glede na to, kdo bo sedel v tej bajti pa kdo bo sedel na tem ministrstvu. In to je v bistvu kvadratura kroga oziroma, če hočete, voz, ki ga je treba razsekati. Številni ljudje, ki bi bili pa tega sposobni, pa Trčku rečejo: »Pa kaj si ti nor? Pa ti se greš to, jaz se tega nikoli ne bi šel.« Ampak da je temu tako, smo krivi mi politiki, tudi zaradi načina, kako nastopamo v medijih in še kje.

Zdaj ni naključje, da je eden največjih problemov na Ministrstvu za okolje in prostor. Neko ministrstvo, kjer je bilo – ah, upal bi si trditi – od sekretarja Tavzesa pa pozneje nekaj takega, ko so se delali resorji, to se je tako na koncu nekomu dalo, ker je taka razsutost tudi potem odgovarjala za kake mučke in umeščanje v prostor, in nas to zdaj še dodatno tepe po glavi. Saj sedanjí minister ima iz mandata 2014–2018 kar nekaj masla na glavi, je pa, kot se kaže, relativno dober operativec, ki razume zadeve, in upam, da se bo tudi tukaj kaj začelo premikati. Veste, ker jaz grem v Bruselj pa srečam svojega bivšega sosedo, ki dela na DG, ki se ravno ukvarja s pravnimi zadevami, pa pravi: »Pa jaz imam že poln kufer tega, da moram vedno nekaj pisati vizavi Sloveniji,« večinoma za to ministrstvo, tudi zaradi tega, ker je navsezadnje ponosen Slovenec, ki tam dela, je domoljub malo drugačne sorte kot nekateri, »dajte se že v roke vzeti.«

Skratka, evo, zelo na kratko, v dobrih dvajsetih minutah, kje je srčika te problematike. Ključna srčika problematike je seveda, da je v slovenski politiki preveč ljudi, ki to zgolj hočejo biti, ki, to je moje osebno mnenje, niso kje drugje bili prej realizirani, ki jim je, v ljudskem jeziku, v veliki meri samo do tega, da si nekaj pajsnejo. Tukaj je neka bistvena razlika med nami pa kakšno Norveško, kjer je meni njihova državna sekretarka rekla: »Nihče si ne upa predlagati

šalabajzerja.« To je to. S poldiletanti, veste, to je tisto, preveč babic, kilavo dete. Hvala. Lep vikend vsem skupaj!

PODPREDSEDNICA TINA HEFERLE: Hvala lepa, gospod Trček.

Naslednja je Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, stališče bo predstavil gospod Jožef Horvat.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovana gospe podpredsednica. Spoštovani gospod minister z ekipo, dragi kolegice in kolegi!

Ni treba zganjati panike ali pa da je ta seja morda celo neumestna, še kako je umestna, gospe in gospodje. Ravno pravi čas je prišla, smo na začetku nekega novega mandata in obžalujem, da ministru in tudi Vladi, zdaj govorimo seveda o ministru, ki je pristojen, odgovoren za izvajanje evropske kohezijske politike, gospodu Bandelliju, ne moremo dati sto dni miru na tisoč 500 dni zamude. Pa tistih tisoč 500 dni zamude je pač treba knjižiti na neko prejšnjo, ali če sem bolj eksakten, na dve prejšnji vladi. Ampak ta enotnost na odboru, ko je dejansko Odbor za zadeve Evropske unije sprejel priporočilo Vladi, ki v bistvu pomaga tudi ministru in pomaga Vladi, da v roku 30 dni naredi načrt, kako pospešiti izvajanje evropske kohezijske politike v tem aktualnem večletnem finančnem obdobju, me spominja na 19. februar 2014, ko smo na Odboru za zadeve Evropske unije, ki sem mu takrat predsedoval, skupaj z Odborom za gospodarstvo tudi sprejeli sklep, da zahtevamo od Vlade, da Državnemu zboru ali bolj točno Odboru za zadeve Evropske unije kvartalno poroča, se pravi, pripravi poročilo o črpanju sredstev evropske kohezijske politike. Se pravi kvartalno. Od takrat, torej od 19. februarja 2014, izvira ta sklep in sem vesel in hvaležen vsaki vladi, tudi sedanjí, ki to poročilo dela, saj je najprej koristno za Vlado samo in potem je tudi korektno, da je Državni zbor o tem obveščen. Vesel sem, da se bomo čez 30 dni spet dobili na to isto temo in bomo pogledali, kakšen je zdaj ta načrt Vlade za pospešitev izvajanja evropske kohezijske politike.

Seveda imamo v tem večletnem, sedemletnem finančnem okviru, od 2014 do 2020, na razpolago 3 milijarde 68 milijonov evropskih sredstev. Res je, to so praktično naša edina – no, nekaj jih je tudi iz državnega proračuna – nepovratna razvojna sredstva za našo državo. Žal so iz državnega proračuna ta razvojna sredstva minimalna, investicijska sredstva so minimalna, ker smo pač zaradi napačnih politik prišli tako daleč, da blizu ene milijarde na letni ravni plačujemo obresti za dolg države. In res je, da se mi v Sloveniji na napakah iz preteklosti preprosto nič ne naučimo. V tisti prvi večletni finančni perspektivi, od 2007 do 2013, smo mi bili v petem letu izvajanja evropske kohezijske politike boljši, pa smo bili na nek način začetniki. Kljub temu pa smo bili

slabi, zato tisti sklep februarja 2014, ki sem ga imenoval, in hvala bogu, tudi zahvala vsem, ki so zaslužni, da smo potem dejansko do konca večletne finančne perspektive od 2007 do 2013 ali bolj točno do 2015 pa praktično počrpali vsa razpoložljiva evropska sredstva.

Če govorim o razpoložljivih sredstvih v tej aktualni večletni finančni perspektivi, potem moram tem 3 milijardam in 68 milijonov dodati še dodatnih 750 milijonov. Govorimo torej o znesku blizu 4 milijard. Kako bomo zdaj to porabili? Zavedati pa se je pač tudi treba, da je žal čas denar. Čas je tukaj izjemno pomembna komponenta. Ravno tako kot znesek v evrih. In kaj nas tukaj v Novi Sloveniji izjemno skrbi? Če pogledamo zaključni račun proračuna za leto 2017 in revizijsko poročilo Računskega sodišča, preberemo, vidimo, da je Računsko sodišče zelo kritično, prav tako mi v Novi Sloveniji, da na prihodkovni strani beležimo izpad 58 %. Tako slabo smo načrtovali; govorim za lansko leto. Glede evropskih strukturnih skladov smo tako slabo načrtovali, da smo lani beležili 91-procentni izpad, in na področju kohezije beležimo kar minus 61 % glede na proračunski načrt. Glejte, to preprosto ni dopustno.

Naj spomnim še, da smo mi aprila 2014 zahtevali sklic izredne seje Državnega zbora, kjer smo med drugim opozorili na nujnost takojšnje priprave strateških razvojnih dokumentov kot podlage za črpanje evropskih sredstev v finančni perspektivi od 2014 do 2020. Že takrat smo opozarjali tudi na pripravo in sprejetje obeh operativnih programov, za vzhodno in zahodno kohezijsko regijo, vključno z določitvijo najpomembnejših infrastrukturnih projektov, in opozarjali smo tudi na nujno sprejetje časovnice razpisov za črpanje teh sredstev vsaj v letih 2014, 2015. Pasivnost takratne vlade in nato vlade Mira Cerarja sta glavna razloga za današnje, ja, slabo, da ne rečem katastrofalno stanje na tem področju. Treba pa je tudi povedati, da se je ministrska ekipa praktično v letu 2014 in 2015 ukvarjala s tem, da bi počrpala vsa razpoložljiva sredstva iz prejšnje večletne finančne perspektive. In kot rečeno, tukaj jim je treba dati priznanje, jim je oziroma nam je vsem skupaj uspelo. Zdaj spet kažem na to, ko govorim o teh sklepih, o sejah in tako naprej, da če bi pravzaprav vlada oziroma vlade bolje poslušale Državni zbor, razprave na matičnih delovnih telesih, bi nam bilo boljše, bi bolje realizirali projekte, ki jih nujno potrebujemo.

Tudi sam se želim dotakniti kadrov. Mi smo imeli v prvi polovici leta 2008 izjemno uspešno predsedovanje, kmalu nas čaka novo. Ko smo sprejemali proračunske dokumente na Odboru za zunanjo politiko za leto 2018 in za 2019, smo članice in člani odbora želeli več sredstev za pripravo na predsedovanje Republike Slovenije Svetu Evropske unije, ki nas čaka v letu 2021. Odgovor s strani Vlade oziroma ministra je bil: »Ne, ne, je dovolj, je dovolj sredstev, ne rabimo.« Seveda, če nimaš

sredstev, potem tudi ne rabiš delati. In brez kadrov, brez dobrih kadrov preprosto ne gre. Marsikdo od naših državljanek in državljanov, davkoplačevalcev morda ne razume, kaj za neko kunšno razpravo imamo mi tukaj, kako, da denarja, ki je na razpolago, preprosto ne porabimo, ne počrpamo. Res je, zadeve so zelo komplicirane. Ko je komisarka, pristojna za kohezijo, obiskala Državni zbor, je zelo jasno povedala, da smo si operativni program izvajanja kohezijske politike za obdobje 2014–2020 spisali sami. Tako da moramo tukaj biti poštene in ne vedno in v vsakem primeru kazati s prstom na Bruselj, češ, kakšna birokracija je tam in da nam bruseljska birokracija onemogoča učinkovitejše črpanje sredstev. Takrat smo mi v Novi Sloveniji tudi nagovarjali ministrstvo, da naj bi vendarle morda vlada razmislila in šla v spremembo operativnega programa. Takrat je bil še čas, v letu 2015 recimo. Ministrica je rekla: »Ne, to nam vzame eno leto časa.« Smo rekli: »Ja, okej, eno mrtvega časa, ampak potem bi pa lahko računali na nek višji, večji pospešek.« Zdaj smo tu, kjer smo, s tem operativnim programom izvajanja kohezijske politike moramo shajati do konca, se pravi tja do leta 2023, ko se bo dejansko prekinilo oziroma se bo zaključila aktualna večletna finančna perspektiva.

Kot rečeno – kako zdaj naši davkoplačevalci razumejo, kje se zdaj vidi ta neučinkovitost črpanja evropskih kohezijskih sredstev? Dragi kolegice in kolegi, mi smo te dni brali, gledali na televiziji strahotne posledice poplav v Sloveniji, v nekih delih Slovenije, kjer je voda trgala ceste, odnašala premoženje, hiše in tako naprej. Ljudje so bili odrezani od sveta. To so brutalna dejanja narave, ki jih je – zdaj to ni tema – zakrivil človek. Zdaj pa pogledajmo, kje se pa zdaj tu vidi nečrpanje kohezijske politike. V tem večletnem finančnem okviru imamo za poplavno varnost, in to izključno v domeni Ministrstva za okolje in prostor, samo evropskih sredstev 90 milijonov in nekaj na razpolago. 90 milijonov za poplavno varnost. Koliko pa smo mi od tega počrpali? 0,1 %. 95 tisoč 964 evrov, 0,1 % v skoraj petih letih, tam nam pa narava dela hudo škodo, ljudje so brez hiš in tako dalje in tako dalje. Ne bom dramtiziral, sami ste brali, sami ste gledali. In kdo je zdaj tukaj odgovoren? Saj ni ne vem kaj, ampak 90 milijonov je pa le nek denar, s tem bi se najbrž dali regulirati neki vodotoki, tisti, ki so najbolj nevarni, ki najbolj grozijo. Najbrž znamo v tej državi ugotoviti, narediti seznam, katere vodotoke je treba prioritarno sanirati, da ne pride do takšnih katastrof, kot smo jim bili zdaj priča.

Na drugi strani, zdaj če pa gledamo spet – bom zdaj vzel pač samo eno ministrstvo – Ministrstvo za okolje in prostor, seveda, minister Jure Leben je to stanje našel, saj mu ni lahko, jaz tu ne kritiziram, govorim samo številke. Samo številke. Na drugi strani pa ima to isto ministrstvo 436 milijonov samo evropskih sredstev na razpolago v teh 7 letih za tako imenovano javno okoljsko infrastrukturo, to je

tisto, ki jo gradijo občine, v glavnem občine. Ampak občine so tukaj učinkovitejše kot država. Če je država, smo rekli, 0,1 % počrpala razpoložljivih evropskih sredstev, pa so občine počrpale od teh 436 milijonov blizu 90 milijonov, kar je 20 %. Zato mi enostavno te številke ne dajo miru. Na eni strani takšne katastrofe, na drugi strani veliko denarja, ki pa ga ne znamo ali pa nočemo – jaz preprosto ne razumem – počrpati, porabiti, da bi ljudem olajšali življenje. Zato smo tukaj, zato je ta kohezija.

In še zaključek. Težko pristanem na tiste, ki zagovarjajo tako imenovane mehke projekte. Seveda jih tudi nekaj potrebujemo, ampak, gospe in gospodje, zadnjič sem bil v naši prekrasni regiji Koroški – kaj boste tam pravzaprav delali gospodarske cone, če do tja skorajda po cesti ne morete priti? No ja, če malo dramtiziram. Kaj je torej treba najprej narediti? Gotovo dobro cestno povezavo. Tega smo se zavedali tudi v mandatu 2004–2008, ko smo gradili pomursko avtocesto. In še nekaj, tudi ta razprava bi dejansko morala odpreti vprašanje regionalizacije Slovenije. Imamo kar nekaj regijskih projektov. Pomurski vodovod je bil največji kohezijski projekt, to je tipičen projekt, ki bi ga morala neka regija kot drugi nivo lokalne samouprave, seveda, torej nekaj pokrajina, izvajati. In zaradi tega, ker pokrajin nimamo, je trajalo natančno 10 let od podpisa pisma o nameri, ki so ga podpisali župani, pa do podpisa prve soinvestitorske pogodbe. Jaz cenim, da je minister, gospod Bandelli, tukaj zdaj naredil korak naprej in priznal, da Slovenija, citiram, »nekoliko zaostaja v izvajanju tekočega programskega obdobja 2014–2020« in da predlog predlagateljev podpira.

Podpiramo ga tudi mi v Novi Sloveniji in se veselimo razprave čez približno en mesec.

PODPREDSEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Stranke Alenke Bratušek bo predstavil mag. Andrej Rajh. Izvolite.

MAG. ANDREJ RAJH (PS SAB): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi! Pozdravljeni, minister z ekipo!

V zadnjih tednih je kohezijska politika Slovenije pogosto obravnavana; v samem Državnem zboru, Državnem svetu, pa tudi medijsko je tema postala dovolj zanimiva, da je nekako prišla v ospredje. O tem, da je o kohezijski politiki treba govoriti, se strinjam, če ne zaradi drugega, kar bom v nadaljevanju tudi pojasnil, pa zaradi zmot, ki kažejo na splošno nepoznavanje celotnega področja. In to, spoštovani, je zaskrbljujoče. Konec koncev gre za pomemben vir slovenskega proračuna, gre za praktično edina razvojna sredstva, ki jih Slovenija v tem trenutku ima. In gre za področje, ki ga malo ljudi pozna, kot kaže, pa še manj razume, pa čeprav gre za 3 milijarde evrov sredstev, ki jih imamo iz tega naslova na voljo v

finančni perspektivi 2014–2020. A tisto, kar me žalosti, pa je, da tisti, ki področje poznajo in ga razumejo, s podatki radi manipulirajo in jih prilagajajo svojim dnevnopolitičnim potrebam. To je nedopustno in predvsem je razlog, da se današnje razprave vendarle veselim.

Gre za politiko, ki je pri nas tudi zelo pomembna razvojna politika. Še več, upam si trditi, da so sredstva, ki jih dobimo iz evropske kohezijske politike, naša praktično edina razvojna sredstva. V Poslanski skupini SAB pa se zavedamo, da za nas na tako pomembnem področju ni vse tako, kot bi si tudi mi želeli. Minister je o tem govoril tudi na svojem hearingu septembra letos, pred dvema mesecema. Ja, res je, črpanje ne gre tako, kot bi moralo ali kot bi si vsi skupaj želeli, mi poslanci, poslanci SAB in Vlada skupaj z ministrom Bandellijem na čelu. To je dejstvo, ki ga je treba priznati, in to je dejstvo, ki ga bo minister ustrezno naslovil, tudi z akcijskim načrtom, ki ga bo posredoval nam, poslancem. Tako nam je tudi obljubil. Ampak govoriti o tem, da je pa stanje katastrofalno, alarmantno – ne vem, če je to čisto upravičeno. Ker potem je tako katastrofalno stanje v celotni Evropski uniji. Ker mi ne izstopamo na način, kot bi nekateri – verjetno zaradi bližajočih se lokalnih volitev – to želeli prikazati. O tem pričajo uradni dokumenti, ki so javno dostopni, o tem ne nazadnje priča tudi tekoča realizacija proračuna, ki vendarle izkazuje stalen priliv teh sredstev. Sicer ne v želeni višini, izkazuje pa ga. In to ves čas, vsa leta.

Še beseda ali dve o tem, zakaj sem prepričan, da se vendarle moramo začeti pogovarjati o kohezijski politiki, in to predvsem argumentirano, strokovno, zakaj je pomembno, da se kohezijska politika približa ljudem, upravičencem. Že razumevanje samih udeležencev evropske kohezijske politike je zapleteno. Imamo organe upravljanja in nadzora: Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Ministrstvo za finance, Sektor za upravljanje s sredstvi EU Ministrstva za finance ter Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna. Potem so tu še organi izvajanja ali posredniški organi. Gre za ministrstva, ki preko razpisov sredstva tudi dodeljujejo končnim upravičencem, in na koncu še odbor za spremljanje. Torej SVRK, ki ga vodi minister Bandelli, ni kar neka služba, je služba, ki posega praktično v vse resorje, na vsa področja. In zato je prav, da se danes pogovarjamo o težavah, ki resnici na ljubo so.

Rekli smo, da črpanje ni takšno, kot bi si želeli. Res je. Sam ne bom govoril o težavah, ki jih imajo na resorju, naj sami povedo kaj več in kako bodo te težave rešili, povedal pa bi naslednje. Ustrezno je bil za to aktualno perspektivo vzpostavljen nacionalni zakonodajni okvir. Nisem prepričan, da je čisto jasno, ampak mi na ravni države, morate vedeti, nismo imeli na primer strategije razvoja. Ministrstva niso imela področnih strategij – temu rečemo, da niso

imela predhodnih pogojev za izvajanje. To je bilo treba pripraviti, in se tudi je. Danes se o tem ne pogovarjamo več. Lahko se pogovarjamo le še o tem, kako te dokumente izboljšati. Sam srčno upam, da se tudi o teh temah pogovarjamo. Prejšnja perspektiva, ki je v enakem obdobju izvajanja izgledala še slabše kot ta sedanja, je praktično 100-odstotno počprana. In ta zadnja črpanja smo realizirali v letošnjem letu. Prepričan sem, da bo tudi s to perspektivo tako. Sploh ker vem, da je minister Bandelli oseba, ki cilj, ki si ga zada, tudi zna uresničiti. Torej, spoštovani, da je stanje rožnato – ni. Ni pa tudi katastrofalno. Potrebne bo veliko dela, energije in znanja, a v Poslanski skupini SAB smo prepričani, da bo minister Bandelli z ekipo to znal in zmogetl.

Mi bomo priporočilo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Ivan Hršak, Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Ivan, izvoli.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister s svojo ekipo, spoštovani kolegice in kolegi!

V poslanski skupni Desus razumemo, da bo današnja razprava v Državnem zboru podala odgovore glede črpanja sredstev EU ter o ukrepih Vlade glede njenega izboljšanja. Treba je poudariti, da ni ogrožena višina sredstev EU, ima pa Slovenija težave glede dinamike črpanja sredstev EU. Zaradi tega bo morala narediti večji napor za zmanjšanje razkoraka med izplačili iz proračuna Republike Sloveniji in povračili iz evropskega proračuna. V vsaki finančni perspektivi imajo vlade težave glede črpanja evropskih sredstev. Največ težav je bilo v letih 2007 in 2008, ko je Slovenija vplačala več sredstev v proračun EU, kot je iz njega dobila. Težave so bile tudi v dinamiki črpanja sredstev v prejšnji finančni perspektivi, kjer je morala v letu 2014 in 2015 prejšnja vlada počrpati sredstva, ki bi jih v nasprotnem primeru izgubili. Zaradi tega je bil napor na Službi Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko najbolj osredotočen na ta cilj.

Glede sredstev v sedanji finančni perspektivi je treba poudariti, da je iz naslova operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 na voljo sredstev v višini nekaj več kot 3 milijarde evrov. Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je v vlogi organa upravljanja ministrom že dodelila sredstva v višini 2,1 milijarde evrov. Za večino dodeljenih sredstev so ministrstva že izvedla javne razpise in z izbranimi izvajalci sklenila pogodbe o sofinanciranju. Projekti se po državi izvajajo, prav tako se izplačujejo že izvedene aktivnosti. Na podlagi realiziranih prihodkov v proračunu EU do konca septembra 2018 je bilo

prejetih sredstev za kohezijsko politiko v višini 265,5 milijona evrov. Tako da Slovenija črpa evropska sredstva iz evropske kohezijske politike iz sedanje finančne perspektive, le dinamika ni v skladu s planiranimi sredstvi v državnem proračunu.

Evropska sredstva so pomemben vir financiranja državnih ter občinskih investicij, ki pomembno vplivajo na gospodarsko rast in zaposlenost v Sloveniji. Zaradi tega, ker se gospodarska rast upočasnjuje, bodo v prihodnje imele še pomembnejšo vlogo pri spodbujanju gospodarskega razvoja. Ključno pri tem je, kako bo Vlada omogočila hitrejšo črpanje evropskih kohezijskih sredstev finančne perspektive 2014–2020. Koalicijska pogodba določa, da se bodo pospešile aktivnosti in priprave projektov za učinkovitejšo črpanje evropskih sredstev iz finančne perspektive. Zagotovila se bo tudi kadrovska in institucionalna stabilnost izvajanja evropske kohezijske politike. Na podlagi koalicijske pogodbe naj bi bili zagotovljeni potrebni mehanizmi podpore lokalnim skupnostim pri pripravi projektov s ciljem učinkovitejšega črpanja kohezijskih in drugih evropskih sredstev v aktualni ter prihajajoči perspektivi 2021–2027. Zaradi tega v Poslanski skupini Desus pričakujemo od Vlade čim hitrejšo izpolnitev navedenih zavez iz koalicijske pogodbe.

Pomembno bo pripomogla k hitrejšemu črpanju tudi vzpostavitev informacijskega sistema za izvajanje evropske kohezijske politike. To, da so vključeni v izvajanje kohezijske politike kar 3 informacijski sistemi, kaže na določene pomanjkljivosti pri izvajanju. Glede informacijskega sistema je tudi Računsko sodišče priporočilo, naj organ upravljanja vzpostavi centralizirano evidenco podatkov o zaznanih posameznih sistemskih nepravilnostih v centralnem informacijskem sistemu z revizijo učinkovitosti upravljanja z ugotovljenimi nepravilnostmi in finančnimi popravki pri črpanju sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007–2013. Zaradi tega predlagamo v Poslanski skupini Desus, da Vlada predloži Računskega sodišča upošteva. Prav tako naj organ upravljanja tudi v prihodnje omogoča usposabljanja glede črpanja evropskih sredstev, komunicira in obvešča naj javnost v skladu s komunikacijsko strategijo evropske kohezijske politike.

Glede predlaganega sklepa pa lahko povemo, da v Poslanski skupini Desus podpiramo sklep, s katerim Državni zbor Republike Slovenije priporoča Vladi Republike Slovenije, da v roku 30 dni pripravi načrt pospešitve črpanja sredstev evropske kohezijske politike in ga predstavi Državnemu zboru Republike Slovenije. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa. Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke, Jani Ivanuša ima besedo. Izvolite.

JANI IVANUŠA (PS SNS): Spoštovani prisotni, še enkrat, gospod podpredsednik, gospod minister, lep pozdrav!

V Slovenski nacionalni stranki bomo nedvomno podprli priporočilo v zvezi s črpanjem evropskih kohezijskih sredstev finančne perspektive 2014–2020, ki ga predlaga Slovenska demokratska stranka, in to ne iz razloga, ker smo oboji v opoziciji in bi si želeli na tak način kakorkoli zavirati delo trenutne vlade Republike Slovenije, temveč iz razloga, ker je predlog dober za celotno Republiko Slovenijo in njene državljane. Poleg tega ni zanemarljiv podatek, da je stališče Vlade, da se strinja, da je Slovenija zastala v izvajanju črpanja kohezijskih sredstev v finančni perspektivi 2014–2020. Podpora predlogu prihaja tudi s strani lokalnih skupnosti.

Seveda bi si želeli, da bi bili v skupini držav, ki so neto plačnice, ne kot sedaj, ko smo v skupini držav neto prejemnic. Evropska sredstva so izjemnega pomena, saj gre za praktično edina razvojna sredstva, ki so nam na voljo v okviru Evropske unije. Če se takšna sredstva ne počrpajo in ostanejo v proračunu Evropske unije, je to ena velika svinjarija naših uradnikov. Sredstva so razdeljena z namenom in tudi počrpana bi morala biti v celoti, če želimo zagotoviti naši državi primerljiv status z najbolj razvitimi državami v Evropski uniji in bi jih tako lahko dohiti na zmanjševanju neskladij na gospodarskem, socialnem in teritorialnem področju. Kohezijska politika je namenjena ustvarjanju delovnih mest, poslovni konkurenčnosti, gospodarski rasti, trajnostnemu razvoju in navsezadnje izboljšanju kakovosti življenja državljanov.

Ker očitno ne vidimo sami, da je nekaj hudo narobe v naši državi, nas na to opozarjajo tudi iz tujine, in sicer je na to opozoril član evropskega računskega sodišča Samo Jereb ob predaji letnega poročila evropskega računskega sodišča za leto 2017. Član je pojasnil, da Slovenija ni porabila nobenih sredstev – to smo že danes slišali. Ali ni to naravnost grozljivo? V poročilu grafa, ki prikazuje, da sta v letu 2017 uspešno črpali sredstva tako Republika Italija kot Madžarska. Torej naše sosede lahko, mi pa očitno ne zmoremo ali ne moremo. Zakaj? Naj na to odgovori vladna ekipa, ki pa ni veliko drugačna od vlade prejšnjega mandata, zato ji mora biti stanje zelo dobro poznano. Nikakor se ne moremo strinjati s stališčem Vlade, da je za trenutno stanje kriv slab informacijski sistem. Sredstva se črpajo že vrsto let in je nedopustno, da se v letu 2018 najde dežurni krivec, v tem primeru računalničar, ki naj bi bil odgovoren za stanje, da se omenjena sredstva ne črpajo. Takšno prelaganje odgovornosti je neodgovorno.

Vlada je izdala kvartarno poročilo o izvajanju evropske kohezijske politike, kjer preseneti podatek, da je bila izdana odločitev za podporo javnemu razpisu za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij

naslednje generacije, pri katerem znaša prispevek Evropske unije 14,8 milijona evrov, ki je pa ogrožen zaradi neuspešne izvedbe javnega razpisa. Prav tako iz poročila izhaja, da sta ogrožena še projekt protipoplavne ureditve porečja Gradašnice, pri katerem znaša prispevek Evropske unije 28,5 milijona evrov, in projekt zagotovitve poplavne varnosti porečja Drave, območje Meže z Mislinjo, pri katerem pa znaša prispevek EU 15,2 milijona evrov. Samo iz teh projektov je znesek evropskih sredstev nekaj manj kot 60 milijonov evrov. Projekti, kot so širokopasovne povezave in poplavna varnost, so prav tako tisti projekti, ki so koristni za vse naše državljane.

Ker se sredstva ne črpajo ali pač slabo, kot priznava trenutna oblast Republike Slovenije, in slednje pomeni nacionalno sramoto v okviru Evropske unije, je nedvomno treba podpreti priporočilo o pripravi načrta pospešitve črpanja sredstev evropske kohezijske politike.

Moram pa se vseeno še oglasiti na izjavo gospoda ministra, saj sem na začetku razprave oziroma njegovega nastopa razumel, kot da smo nekje v spovednici. Tisti uvodnik po mojem ni sodil v predstavitev ministra. Pričakoval bi, da bo predstavil ustrezne ukrepe, ki bi izboljšali črpanje evropskih sredstev, od tega pa nisem slišal prav nič. Verjamem pa mu v tistem delu, ko je izjavil, da je hiter, da se dela hitro, saj se to kdaj vidi v cestnem prometu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK BRANKO SIMONVIČ:

Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavila Anja Bah Žibert.

Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Lepo pozdravljeni, vsi prisotni!

Za nove obraze, ki se pred junijem 2018 še niso srečali s področjem črpanja evropskih sredstev, je bila ugotovitev, kakšno je stanje na tem področju, pravzaprav presenetljiva novica, kajti smo med najslabšimi v Evropski uniji. Pa gre res za presenetljivo novico? Ne, sploh ne, dragi kolegice in kolegi. Naj vas ob tem samo spomnim na zadnji dve ministrici s tega področja. Prva je bila Violeta Bulc, sedanja komisarka EU, ki niti kot ministrica niti kot komisarka ni naredila nič na področju črpanja evropskih sredstev. Druga je bila Alena Smrkolj, izid zelo podoben. Zato so danes povsem upravičeno oči uprte v aktualnega ministra Bandellija in jaz upam, da bomo dejansko čez 30 dni ugotovili, da se stvari spreminjajo na bolje.

Spoštovani, naj vas spomnim, da je Slovenija v obdobju 2014–2020 upravičena do sredstev evropske kohezijske politike v višini 3,1 milijarde evrov. 3,1 milijarde evrov, ki pa jih ne znamo izkoristiti. Izplačil iz proračuna je bilo do sedaj v višini 508 milijonov evrov, kar predstavlja

borih 17 % razpoložljivih sredstev. Danih zahtevkov za izplačilo iz proračuna EU, posredovanih na evropsko komisijo, je bilo za 310 milijonov evrov, kar predstavlja le 10 % razpoložljivih sredstev. Si res predstavljamo, o kakšnih številkah govorimo? Pred nami oziroma začela se je že zadnja tretjina sedanje perspektive EU, zato se v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke še kako strinjamo z izjavo člana Evropskega računskega sodišča, gospoda Jereba, da je stanje na tem področju katastrofalno. Torej da je stanje katastrofalno, ne govorimo samo v Slovenski demokrati stranki, ampak nam to poročajo tudi tisti, ki so na Evropskem računskem sodišču. Opozorila, naj se vsaj sedanja vlada strezni in zresni na področju črpanja evropskih kohezijskih sredstev finančne perspektive 2014–2020, so tako več kot upravičena.

V Slovenski demokrati stranki imamo še živ spomin na perspektivo EU 2017–2014. Ko smo ob prevzemu vlade leta 2012 ugotovili, da je stanje prav tako porazno, je tedanji predsednik vlade Janez Janša pozval celotno ministrsko ekipo, naj urgentno prične delati na tem področju in stvari rešuje. Podatki govorijo sami po sebi. V letu 2012 je bilo izdanih največ izplačil iz zahtevkov za izplačila. Tedanji ministri so delo zares pospešili. Še več, nastale so nove ideje, ki so se tudi zelo hitro realizirale. Verjetno imate v lokalnem področju vsi kakšen energetsko saniran vrtec, šolo, knjižnico, zdravstveni dom in še kaj bi lahko naštevali. Za to se lahko zahvalimo predvsem tedanjemu ministru za infrastrukturo Zvonetu Černaču in takratnim poslancem, ki so prišli na idejo – in jo realizirali – kako hitro in učinkovito porabiti sredstva EU. Zato s tega mesta v imenu Slovenske demokratske stranke predlagamo ministru, da potegne gradivo iz predalov ter za nasvet povpraša ministre in poslance ter župane takratnega obdobja, in predvsem dobronamerni nasvet, začnite čim prej delati.

Res pa je, da je pred vami kar nekaj problemov in izzivov. Naj jih naštejem samo nekaj. Prvič, skrivanje za idejo o ustanavljanju terenskih pisarn, kot ste napovedali, pomeni, da bo pravzaprav perspektive EU prej konec, kot pa bodo te ustanovljene in začele tudi lokalno zares delovati. Drugič, pri črpanju ne morete biti uspešni z istimi ljudmi, ki niso vedeli, kaj in kako početi v zadnjih letih, in ki si mimo regulatorjev EU izmišljajo nove in nove probleme, namesto da bi jih reševali. Tretjič, že prejšnja vlada ni imela poslušala za občine, kmete, obrtnike in gospodarstvenike glede birokratskih zadržkov in problemov, ker smo priča reciklirani vladi, obstaja povsem upravičena bojazen, da tudi sedaj ne bo drugače. Četrto, ne morete biti uspešni pri črpanju sredstev, če informacijski sistem ne sledi potrebam. Namesto informacijskega oblaka bivšega ministra Koprivnika imamo namreč informacijski kaos.

Ja, to so realni podatki, realna stanja in jaz upam, da bomo dejansko naredili korake

naprej v dobro vseh nas. Če namreč pogledamo skupno porabo, je Slovenija celo med najslabšimi petimi državami članicami glede črpanja vseh evropskih sredstev. Namesto v proračunu predvidenih 930 milijonov evrov smo lani dobili manj kot 400 milijonov. Podobna slaba situacija se kaže tudi za letos – od načrtovanih 1,1 milijarde evrov smo do konca avgusta letos prejeli manj kot 500 milijonov evrov, pa še to, spoštovani, na račun povračila zadržanih sredstev iz prejšnje finančne perspektive, 2007–2013. Od naslednjih nekaj let, od naslednjega obdobja bo odvisna tudi naša prihodnost, zato ne pozabimo na številko, ki nam mora vsem imeti velik velik pomen – 3 milijarde evrov. To je tisto, kar je največji izziv, in to je tisto, kar moramo storiti, da bomo na nek način prišli do teh sredstev. Ob problematiki črpanja sredstev EU v SDS opozarjamo še na en problem. Verjamemo, da so lokalne skupnosti bolj aktivne na področju črpanja sredstev EU, zato ponovno opozarjamo, da je potreben resen razmislek glede ustanovitve pokrajin, kar bi pripomoglo k učinkovitejšemu črpanju evropskih sredstev.

Kolegice in kolegi, kohezijska politika je glavna naložbena politika EU, za Slovenijo pa pomeni tudi glavni vir naložb tako na državni kot lokalni ravni. Sredstva so kot pomembna podpora namenjena ustvarjanju delovnih mest, dvigu konkurenčnosti, trajnostnemu razvoju ter dvigu kakovosti življenja državljanov. Zato v Slovenski demokrati stranki z zaskrbljenostjo beremo zgodbe zadnjih tednov o nesposobnosti celotne vlade pri operativnem delu. Če ne verjamete nam, spoštovani kolegice in kolegi, vprašajte slovenske župane, kaj si mislijo o črpanju evropskih sredstev. Ti se namreč bojijo, da sredstva, ki so državi na voljo v tej perspektivi, ne bodo porabljena in bodo s tem izgubljena. Minister Bandelli, seveda črpanje evropskih sredstev spada pod vaš resor, vendar pa niste za to odgovorni samo vi, k temu bi morala pristopiti celotna vlada in vesela bi bila, če bi na to temo slišala tudi predsednika Vlade, da bi ji posvetil nekoliko več časa – zaenkrat ga na to temo nismo slišali.

Zato bomo seveda v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke z res velikim pričakovanjem počakali teh 30 dni, da Vlada pripravi načrt pospešitve črpanja sredstev evropske kohezijske politike in ga predstavi nam v Državnem zboru. Kajti za našo skupno prihodnost gre, gre za naše državljane in državljane in gre za boljše življenje vseh. Hvala.

PODPREDSEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Liste Marjana Šarca, Igor Peček ima besedo.
Izvolite.

IGOR PEČEK (PS LMŠ): Spoštovani predsedujoči, kolegice, kolegi, spoštovani predstavniki Vlade!

V Poslanski skupini Liste Marjana Šarca ocenjujemo, da je predlog priporočila v zvezi s črpanjem evropskih kohezijskih sredstev dobrodošel in dobronameran. Kot takšnega ga s ciljem pospešitve črpanja sredstev tudi podpiramo.

Strinjamo se tudi, da smo pri pridobivanju sredstev v tekočem programskem obdobju trenutno v zaostanku, a vseeno menimo, da stanje na tem področju ni tako kritično, kot se ga želi prikazati. Izjavo člana Evropskega računskega sodišča, gospoda Sama Jereba, ob predaji letnega poročila predsedniku Državnega zbora je mogoče tudi po njegovih besedah interpretirati na več načinov – menimo, da ne prikazuje celotne slike, in verjetno je botrovala tudi sklicu današnje seje, kar pa seveda ni nič narobe. Prav je, da o teh stvareh razpravljamo, razpravljamo skupaj in skupaj iščemo najboljše rešitve. Dejstvo je tudi, da je bilo ministrstvom že dodeljenih 2,1 milijarde evrov sredstev, za katera so izvedla javne razpise in z izbranimi izvajalci sklenila pogodbe o sofinanciranju. Izdanih zahtevkov za povračila iz blagajne EU v slovenski proračun je v tem trenutku za 310 milijonov, kar res ni veliko, vendar slišali smo tudi danes pristojnega ministra, da bo do konca leta tukaj še sigurno dodanih 174 milijonov.

Če naredimo primerjavo, kar zelo radi delamo, s prejšnjim programskim obdobjem, ko je bila realizacija v enakem časovnem obdobju 30 %, danes govorimo o slabši realizaciji, ta znaša le 21. Ne smemo pa pozabiti, kar je bilo tudi danes že povedano, da smo tudi v prejšnjem obdobju ob relativno nizki začetni realizaciji uspeli počrpati skoraj vsa sredstva, ki so bila temu namenjena. Zaradi tega smo bili tudi ena bolj uspešnih držav. Vseeno bi radi pripomnili tudi to, da je Slovenija od vstopa v Evropsko unijo leta 2004, ko je postala upravičena do sredstev evropske kohezijske politike, glede na proračun EU ustvarjala neto presežek. Prejeli smo več sredstev iz evropskega proračuna, kot pa smo jih vanj vplačali. Tudi to si lahko razlagamo na različne načine. Kaj je bolje, biti neto prejemnik ali neto plačnik? Izjema sta le leti 2007 in 2008, ko je Slovenija glede na proračun EU zaznala neto primanjkljaj.

Ob razčlenjevanju vzrokov za trenutno stanje se nam porajajo številna vprašanja. Prvič: Zakaj je bila sprejeta odločitev, da se je v prehodnem obdobju uporabljal obstoječi informacijski sistem, za katerega smo vedeli, da ni skladen z uredbami EU? Kako to, da še vedno z novim informacijskim sistemom e-MA v medsebojni komunikaciji med sistemi prihaja do zastojev? Pa tudi: Kje je razlog, da Slovenija v obdobju 2015–2016 ni imela akreditiranega sistema, ki je bil sprejet šele v mesecu decembru leta 2017?

Glede na navedeno v Poslanski skupini Liste Marjana Šarca predlog priporočila podpiramo. Pozivamo vse subjekte, ki delujejo v

procesu pridobivanja evropskih sredstev, da usmerijo vso energijo v realizacijo skupnega cilja, da Republika Slovenija ta zagotovljena sredstva tudi dobi. Pričakujemo učinkovit načrt pospešitve črpanja sredstev z jasnimi zadolžitvami, konkretnimi ukrepi in točno definiranimi časovnimi roki. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov, dr. Milan Brglez ima besedo.
Izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SD): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovane in spoštovani!

Razprava o evropskih kohezijskih sredstvih za Socialne demokrate ni in nikoli ne bo samo razprava o številkah in zneskih, ki se prenašajo z evropskega na slovenske transakcijske račune. Razprava o sredstvih iz proračuna EU, v katerega prispevamo in iz njega pridobivamo sredstva ter je zato prav tako kot slovenski naš proračun, je pravzaprav razprava o Evropejcih in evropski identiteti. Evropska unija in njene članice napore tradicionalno usmerjajo v izgradnjo evropskih institucij, medtem ko politika zanemara krepitev evropske identitete državljanov. V zvezi s tem je govora o demokratičnem deficitu znotraj Evropske unije ali celo o Evropi brez Evropejcev. Če je nacionalna pripadnost državljanov posameznim državam članicam še vedno nekaj prirojenega, pa je evropska identiteta stvar etične odločitve. Evropska identiteta se ne rodi iz bolj ali manj abstraktnih vrednot in mitov, na katerih počivajo klasični nacionalizmi, temveč je pripadnost Evropski uniji utemeljena na konkretnih prednostih članstva v njej, ki se morajo občutiti na vseh ravneh, še posebej pa pri državljanih.

Evropska kohezijska sredstva, s katerimi se iz skupnega proračuna po načelu evropske solidarnosti financirajo projekti, ki prispevajo k enakomernejšemu razvoju držav in regij, je zato treba razumeti kot najbolj otipljiv izraz koristi iz članstva v Evropski uniji. Vemo, da Evropsko unijo državljanom najbolj približajo projekti v njihovem lokalnem okolju – od infrastrukturnih projektov do bolj mehkih vsebin – ki so podprti s sredstvi iz proračuna Evropske unije in ki pozitivno vplivajo na kakovost njihovega življenja. Tega, da evropska kohezijska sredstva vplivajo na pripadnost in na čustva državljanov, se seveda dobro zaveda in to žal izkorišča tudi predlagatelj izredne seje in predloga priporočila, ki ga obravnavamo.

V Državnem zboru smo tudi na podlagi dobronamernih vprašanj in opozoril Socialnih demokratov v preteklem mandatu že večkrat razpravljali o težavah s črpanjem evropskih sredstev pri prehodu s prejšnje na tekočo finančno perspektivo. Kljub zagotovitvi takratne ministrice ter nekdanjega predsednika vlade te težave po več kot letu in pol niso bile

odpravljene. SDS na drugi strani v svoji znani maniri vprašanja črpanja evropskih sredstev ter težave, na katere se že dolgo opozarja, zdaj spreminja v prvovrstno predvolilno temo. Pred lokalnimi volitvami apelira na čustva lokalnih skupnosti in ljudi, da bi pri njih vzbudil občutek nesposobnosti koalicije že pri nečem tako na videz samoumevnem ter vnaprej zagotovljenem, kakor so evropska kohezijska sredstva. Morda pri javnosti računa tudi na /nerazumljivo/ evropski sentiment, ki bi jim koristil, ko bodo na dnevnem redu druge oblike solidarnosti ter tiste skupne evropske vrednote, ki desni politični opciji niso blizu.

Socialni demokrati bomo predlog priporočila podprli, ker evropska kohezijska sredstva še zdaleč niso dana sama pa sebi in ker smo vsi soodgovorni za njihovo učinkovito pridobivanje ter porabo. Če v kateri fazi pride do odstopanj ali zamika pri črpanju, se zaplete proračunsko načrtovanje in zagotavljanje skladnosti z določbami naše ustave ter tudi uresničevanje temeljnih projektov in razvojnih ciljev, ki smo si jih postavili ne le kot koalicija za mandatno obdobje 2018–2022, ampak ki so nam skupni kot državi.

Spoštovane in spoštovani, v koalicijsko pogodbo smo vnesli jasno zavezo, da bomo pospešili aktivnosti in pripravo projektov za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev iz finančne perspektive 2014–2020, ki je trenutno na ravni 508 milijonov evrov oziroma 17 % izplačanih razpoložljivih sredstev. Prvi nujni korak k izpolnitvi koalicijske zaveze je, da se na podlagi priporočila, ki bo danes zelo verjetno sprejeto, pripravi akcijski načrt za črpanje sredstev iz obstoječe perspektive. Nedopustno je, da bi bili zaradi zamikov pri pridobivanju povračil iz Evropske unije ogroženi projekti, ki so bili že odobreni oziroma so v teku, z njimi pa obstoj izvajalcev projektov, delovna mesta zaposlenih in koristi za končne uporabnike. Še posebej nesprejemljivo pa je, da bi državo in državljane v tak položaj pahnila nedelujoča informacijska in komunikacijska tehnologija.

Iz vseh naštetih razlogov bomo predlog priporočila podprli. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Tako smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu priporočila. Besedo ima predlagatelj.

Suzana Lep Šimenko, izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za dano besedo.

Uvodoma bi se vsem zahvalila za podana stališča in tudi za kar soglasno podpora vseh parlamentarnih strank pri našem poročilu. Bi pa morda vseeno želela še izpostaviti nekaj stvari, preden nadaljujemo z našo razpravo. S strani ministra je bilo uvodoma rečeno, da bomo

počrpali čim več od sredstev, kolikor je mogoče uspešno; jaz predlagam, da morda rečemo, počrpali bomo vsa sredstva v celoti, to je naš cilj. Ne kolikor je mogoče uspešno, ampak uspešno, zato smo ne nazadnje tudi mi danes tukaj zelo enotni, kar se te problematike tiče, in mislim, da tukaj na to temo ni nobenega dvoma.

Izpostavljenih je bilo veliko problemov, kje so težave, nekaj ste jih sami izpostavili, nekaj jih je bilo izpostavljenih danes v samih stališčih, verjamem, da jih bo veliko tudi s strani poslancev, ampak kakorkoli, tisto, kar je pomembno, je dejansko to, da vi osebno na ministrstvu veste, kateri so tisti ključni problemi. Cilj vsi poznamo, počrpati moramo vsa sredstva, in sedaj imate nalogo, da napišete čim bolj konkreten načrt, kako bomo ta cilj dejansko tudi skupaj dosegli. Govorim skupaj – zakaj? Zato ker verjamem, da na nek način s tem, ko bomo danes soglasno podprli to priporočilo, želimo tudi vam pomagati. Zavedamo se, kolikšno je število koalicijskih strank, in ministri ste iz različnih političnih opcij, marsikdaj je težko doseči nek medresorski dogovor, in s tem boste imeli zmeraj pred sabo načrt, lahko boste rekli: »Poglejte, Državnemu zboru smo obljubili, da bomo do takrat in takrat izvedli to in to.« In jaz verjamem, da vam bo takšen načrt, ki nam ga boste predstavili v roku 30 dni, na nek način v pomoč pri vašem osebнем nadaljnjem delu na vašem resorju.

Izpostavljeno je bilo med samimi stališči, da smo zelo dobro počrpali finančna sredstva iz pretekle finančne perspektive. Tukaj se strinjamo in isto si želimo tudi pri obstoječi perspektivi, seveda pa vzporedno s tem ne smemo pozabiti na to, da se že pripravljamo na novo finančno perspektivo, in tudi vezano na to boste imeli v svojem resorju oziroma že imate številne aktivnosti. Tukaj prav tako na tem področju ne smemo zaspati. Že kar nekaj časa poteka kvartalno poročanje, vezano na področje črpanja, tukaj v Državam zboru, to tudi v Slovenski demokrati stranki pozdravljamo in pričakujemo, da se bo s tem nadaljevalo. Izpostavljeno pa je bilo tudi to, da je tukaj še kako pomemben nadzor. Jaz mislim, da je sam nadzor nad črpanjem evropskih sredstev kar precej konkreten – tisti, ki so prejemniki, ga zelo dobro poznajo – ne samo s strani naših institucij, temveč tudi s strani Evropske unije. Tako da mislim, da se tukaj ni česa bati. In če sredstva niso porabljena za tisti namen, za katerega so bila dodeljena, je ta sredstva treba vračati. To marsikatera občina ve, ker se je s takšnim problemom tudi soočila.

S strani poslanca Trčka je bilo rečeno, da ne smemo zavajati, da se sredstva bodo počrpala do konca – ja, ni nujno, če se tega ne bomo lotili tako, kot je treba, tudi ni nujno, da bomo ta sredstva, ki so nam dejansko na voljo, v celoti počrpali. Ni kar tako, da če imamo možnost počrpati 3,2 milijarde evrov, bomo to v vsakem primeru dobili. Ni tako enostavno, moramo kar konkretno stvari narediti, da

dejansko lahko do tega pride. Izpostavljeno je bilo tudi: neto plačnik, neto prejemnik. Vsi vemo, kakšen princip imamo v Evropski uniji. Smo na enotnem trgu, imamo princip solidarnosti, kar pomeni, da tiste države, ki so gospodarsko razvite, v evropski proračun, na nek način naš skupni proračun, plačujejo bistveno več kot ostale države. Naj izpostavim recimo države, ki so neto plačnice, kar pomeni, da dajo več, kot pa iz njega dobijo. To so Nemčija, to je zaenkrat Združeno kraljestvo – v novi finančni perspektivi tega seveda ne bo več – potem so tukaj Francija, Nizozemska, Italija, Belgija, Švedska, Avstrija, Danska, Finska, Luksemburg, Ciper in Malta. To so države, ki dejansko v evropski proračun dajo več. Zakaj? Kot že izpostavljeno, mi imamo načelo solidarnosti, kar pomeni, da te države, ki so bolj razvite, pomagajo ostalim državam. Na tak način imamo to ravno z namenom, da zmanjšamo razlike v razvitosti med državami članicami in pa seveda med posameznimi regijami. Govorimo tukaj o kohezijskih regijah, v Sloveniji imamo dve – vzhodno in zahodno regijo. Vemo, naša zahodna regija je skoraj v povprečju EU, je 97 %, to povprečje dosega, medtem ko vemo, da imamo vzhodno regijo v Sloveniji, ki pa dosega zgolj 67 %.

Izpostavljeno je bilo tudi: pogajanja za obstoječo finančno perspektivo, o tem, da je bila želja po dveh ločenih operativnih programih ravno s tega vidika in iz tega razloga, ker imamo Slovenijo zelo različno razvito. Imamo, lahko rečemo, generalno razvito zahodno regijo, sicer večinoma na račun osrednjeslovenske regije, ki kot taka dejansko edina presega evropsko povprečje, in imamo vzhod, kjer pa kot že danes izpostavljeno v mojih uvodnih besedah nekatere regije ne dosegajo niti 50 % razvitosti evropskega povprečja, kar je seveda katastrofa. Ravno zaradi tega je bila želja takrat, da imamo dva ločena operativna programa. Osebnostno ocenjujem, da je to popolnoma na mestu, da je o tem treba razmisliti tudi za v prihodnje, ker bi marsikatero težavo verjetno lahko rešili tudi na tak način. Stvari bi bile drugače zastavljene že na samem začetku.

Drugi velik problem je v Sloveniji to, s čimer se druge države ne soočajo, druge države imajo pokrajine, imajo na nek način ta drugi nivo lokalne samouprave, in seveda to veliko stvari na področju evropskih sredstev poenostavi. Verjamem, da ste v dani situaciji, v kakršni je Slovenija, ki ima 212 občin, kar sicer sama osebno zelo pozdravljam ... Veliko je kritik, da imamo toliko malih občin, ampak sama vem, da smo, odkar imamo posamezne majhne občine, tam dosegli bistveno višji razvoj, kot je bil v preteklosti, in seveda menim, da je prav, da tako ostane tudi v prihodnje. Manjka nam pa vmesni nivo, to pa so pokrajine. In če bi imeli v Sloveniji pokrajine, bi bilo tudi, kar se tiče samih evropskih sredstev, bistveno lažje. O večini projektov bi se dogovarjali na nivoju pokrajin, vodili bi se s tiste strani in enostavno bi imeli

bistveno bistveno manj problemov na samih ministrstvih.

Bilo je rečeno tudi, da stanje na področju črpanja ni katastrofalno – dobro, jaz še vedno ocenjujem, da žal še vedno, vemo, šteje samo tisto, kar dobimo dejansko nazaj v slovenski proračun. Dobili smo do sedaj bistveno premalo in zato ocenjujem, da to je katastrofalno, če se bo pa v zelo kratkem to spremenilo, bomo pa seveda izredno veseli, to je tudi naš namen sklica te seje.

Očitano nam je bilo, da je to neka predvolilna tema – daleč od tega. To je tema, o kateri lahko govorimo, ne vem, vsak mesec, ker se tiče vseh nas. Govorimo o velikem denarju, o 3,2 milijarde evrov, in vidim, da smo si okoli tega soglasni in da si dejansko vsi želimo, da ta sredstva počrpamo in jih usmerimo v razvoj, zato tudi ne vidim razloga, da to temo kadarkoli odpiramo. Če je pač zdaj v tem trenutku čas pred volitvami, ne vem, mogoče bo tudi še kdaj drugič. Pa mogoče znajo kakšne druge stranke veliko bolj odpirati predvolilne teme – ker verjamem, da se državljanke in državljani morda niti ne zavedajo toliko pomena evropskih sredstev oziroma na kakšen način stvari pri dodelovanju teh sredstev sploh potekajo, da bi lahko dejansko to zdaj vplivalo na njihovo odločitev.

Ponovno bom rekla: jaz resnično pozdravljam to, da smo soglasni, da boste podprli ta priporočila. Na ministra pa apeliram, da če je mogoče, že danes predstavi tiste konkretne ukrepe, ki jih namerava izvesti. Verjamem, da so pogovori po ministrstvih že potekali in da še bodo. Stvari morajo biti zelo konkretizirane, na katerih resorjih je več problemov. Saj so že bile posamezna tudi odprta, na drugih morda nekoliko manj, ampak kakorkoli, bodite čim bolj konkretni. Če ne danes, ker še morda ne morete biti, pa zagotovo v roku tistega slabega meseca, ko bomo ta vaš načrt obravnavali tudi na seji v Državnem zboru. Najlepša hvala zaenkrat.

PODPREDSIEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo in lep pozdrav!

Prav je, da o tej temi razpravljamo, ker očitno je problematična, problemov imamo kar nekaj na tem področju pri črpanju sredstev. Ne glede na to, kakšne volitve so pred nami, je prav, da o tem redno razpravljamo in tudi zasledujemo napredek pri reševanju tega problema oziroma ali smo uspešni, bolj uspešni, ali napredujemo pri črpanju evropskih sredstev. Predlagateljica je zelo dobro pripravila pregled stanja na tem področju, ki seveda ni dobro. To smo vsi ugotavljali in zato smo vse poslanske skupine tudi napovedale, da bomo ta priporočila podprli. Seveda je treba ugotoviti, kje so tiste ovire. Ne pristajam na to, da rečemo, Evropska

komisija je kriva, preveč zapleteni postopki – ja, so, ampak če druge države zmorejo počrpati več in hitreje, se pravi, da te ovire niso tako velike, da tega mi ne bi zmogli.

Se pa večkrat sprašujem, ali imamo za to usposobljene, dovolj usposobljene strokovne ekipe, ali vsakokratna vlada dela pri tem menjave ne glede na to, ali ljudje poznajo področje, obvladajo te stvari ali ne. Zato so znanje ljudi, izkušnje še kako pomembni, da smo lahko pri tem uspešni. Lahko se nam zgodijo nove volitve, kmalu. Lahko. In pri tem to ne sme biti izgovor za to, da ne bi naprej uspešno črpali sredstev in čakali, kdaj bo nova vlada, kdaj se bo stroj spet zavrtel. Zato potrebujemo na vseh področjih, na tem, kjer se pa vrti veliko denarja, še pa posebej, strokovne ekipe, profesionalne ekipe, ki delajo uspešno ne glede na to, kdo je na oblasti, ali smo pred volitvami ali smo po volitvah.

Lahko se sklicujem na besede županov, s katerimi se v Novi Sloveniji pogosto srečujemo ne glede na strankarsko pripadnost. Prepogosto sem slišala, da je Vlada prepočasna, razpisa dolgo ni bilo, niso vedeli, v katero smer naj pripravljajo projekte, potem pripombe županov, da tudi pri pogajanjih nismo bili dovolj uspešni, da smo izpogajali premalo sredstev za infrastrukturo, preveč za mehke projekte. Vemo, da določene regije v severovzhodni Sloveniji zaostajajo tudi pri infrastrukturi, zato imamo tukaj še veliko dela in premalo sredstev. Vemo tudi, da so v preteklosti prav občine bile zelo uspešne pri črpanju evropskih sredstev, da so njihovi projekti pripomogli tudi h gospodarski rasti v državi, zato ne gre ignorirati zahtev županov oziroma njihovih predlogov in treba je tudi, da imajo dober suport pri tem, da jih službe znajo dobro informirati in bomo potem vsi skupaj bolj uspešni. Dejstvo je, da infrastruktura v Sloveniji ni v najboljšem stanju, čeprav smo že mnogo postorili, saj kar naprej kaj delamo, pa nam vendarle še veliko cest manjka, veliko kanalizacij, še posebej v manjših podeželskih občinah. Torej dela je precej na področju infrastrukture in zato bi bila res velika škoda, da ne porabimo tistega, kar imamo na razpolago.

Skupen cilj nas vseh je torej zagotovo, da imamo država in občine dobre projekte, koristne projekte, tiste, ki jih potrebujemo, tiste, ki bodo najbolj pripomogli k razvoju države, in pa seveda, da uporabimo za to sredstva, ki jih imamo na razpolago iz evropskih skladov. Zato je prav, da o tem razpravljamo. Prepričana sem, da je minister prisluhnil, da bo naredil vse, da bo na tem področju viden napredek. Pričakujem, da bo naša naslednja razprava šla v tej smeri, da napredujemo in smo bolj uspešni kot do sedaj.

PODPREDSIEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Andrej Šušmelj, pripravi pa naj se Boris Doblekar.

Izvolite.

ANDREJ ŠUŠMELJ (PS SAB): Hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Čeprav stanje na področju črpanja evropskih sredstev ni takšno, kakršno bi moralo biti, se ne moremo strinjati z oznako, da gre za katastrofalno stanje. Slabo stanje bi bil ustrežnejši izraz, še bolj pa nerazumne zamude. Ne pa, da ne znamo teh evropskih sredstev črpati. Predlagatelji se sklicujejo na gospoda Sama Jereba, ki je kasneje sam izjavil, da je bila tista njegova izjava stvar interpretacije. To so njegove besede. To ne pomeni, da poskušamo v Poslanski skupini Stranke Alenke Bratušek omiliti situacijo, kakršna je in na kakršno je naletel naš minister Marko Bandelli, ampak treba je vseeno povedati, da ne gre za 3 milijarde, ki jih ne znamo izkoristiti, če imamo za 2 milijardi in 100 milijonov evrov podpisanih pogodb. Se pravi, te stvari so v toku, vendar na žalost s preveliko zamudo. Tukaj se moram strinjati s kolegom Horvatom iz Nove Slovenije, ki je povedal: čas je denar. Tudi izgubljen čas pomeni izgubljen denar.

Mene izredno prizadene, ko slišim, ne samo tukaj, na tem ministrstvu, ampak še na marsikaterem drugem, da so težava znova in znova, spet in spet informacijski sistemi. Mislim, da sem to slišal tudi na Odboru za pravosodje, omenjeni so bili na obrambnem ministrstvu. Slovenija ima tukaj hude hude težave, v načrtovanju informacijskih sistemov, ker vlada očitno prava stihija, vsako ministrstvo to rešuje tako, kot ve in zna, posledice so pa take, kot jih gledamo zdaj. Nimam nikakršnih dvomov, da bo naš minister Marko Bandelli kos nalogi. Tisti, ki govorijo o tridesetih dneh, bi morali upoštevati, da se stvari premikajo že iz dneva v dan. Kolikor sem seznanjen, je že na delu nova direktorica službe Vlade za informacijski sistem. Nobenega izpada teh evropskih sredstev ni, ampak zamuda, in pred ministrstvom je naloga, da do novega leta certificira 174 milijonov evrov, prvenstvena naloga našega ministra Marka Bandellija, in prepričan sem, da ji bo kos. Ampak ta vzrok informacijskih sistemov, ta pa nam vsem visi v zraku. Če bomo tukaj spet gasilsko reševali informacijski problem na enem ministrstvu, pa nič storili za sistemsko reševanje tega na različnih resorjih, se bo potem gasilsko prostovoljno društvo pojavljalo še na kakem drugem ministrstvu pa gasilo tele sprotne požarčke, ki nastajajo zaradi podcenjevanja informacijskih potreb za normalno delovanje organov Vlade. Hvala.

PODPREDSIEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Boris Doblekar, pripravi pa naj se Jani Prednik.

Izvolite.

BORIS DOBLEKAR (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči. Lep pozdrav tudi ministru Bandelliju s sodelavkama in vsem poslankam in poslancem!

Današnja izredna seja je zelo pomembna, morda ena najpomembnejših, predvsem zato, ker vemo, da je tema evropski denar, kohezijska sredstva, od katerih lahko Slovenija pridobiva pri svojem razvoju. Na začetku bi morda samo povedal, da je treba dati roko na srce in povedati, da ne gre vsa odgovornost za tako slabo oziroma katastrofalno stanje črpanja teh sredstev tej vladi oziroma temu ministru, vemo, da se to vleče že kar nekaj časa še iz prejšnjih dveh vlad. Je pa zaskrbljujoče to, da je ta nova vlada sestavljena iz ministrov in predstavnikov prejšnjih vlad. Upam, da bo gospod Bandelli potegnil drugačno linijo in bo pri črpanju v prihodnosti bolj uspešen, kot smo dobili podatke, kakšno je bilo črpanje doslej, torej do 30. 9. letošnjega leta so podatki o koriščenju evropskih sredstev dejansko zaskrbljujoči. Na to smo v Slovenski demokratiški stranki opozorili in veseli me, da se tudi drugi poslanke in poslanci strinjate s tem. V petem letu finančne perspektive smo, podatki so bili že predstavljeni, ampak vseeno bi morda povzel oziroma citiral predsednika računskega sodišča gospoda Vesela, kar je pač povedal na seji Komisije za nadzor javnih financ. Računsko sodišče po navadi jemljemo zelo resno in te besede imajo po navadi tudi težo.

Citiram, kar je dejal gospod Vesel, predsednik Računskega sodišča: »Imamo zelo slabo črpanje evropskih sredstev. V proračun smo vplačali 9,2 % manj, kot je bilo načrtovano, vendar smo iz proračuna Evropske unije prejeli 58 % manj, kot je bilo načrtovano v letu 2017, in smo bili zelo blizu statusa neto plačnika v evropsko blagajno. Le 9 milijonov nas je ločilo od tega privilegirane statusa, če sem lahko malo ciničen. Zakaj toliko manj? Ker smo imeli zelo slabo črpanje iz strukturnih skladov, 91 % manj, kot je bilo načrtovano, in 61 % manj iz kohezijskega sklada. Načrtovani presežek z vidika evropskih sredstev je bil preko 505 milijonov evrov, realizirani presežek pa je bil 9 milijonov evrov.« Tako še malo s podatki, in to točnimi podatki.

Nadaljeval pa bom s tem, da prihaja do težav pri črpanju evropskih sredstev predvsem na strani države. Vemo, da tudi občine črpajo sredstva, nekatere so bolj uspešne druge manj. Tudi tukaj bi se dalo morda o marsičem pogovarjati, vprašanje, zakaj nekatere občine pridejo prej do teh sredstev kot druge. Jaz bi se tukaj morda še osredotočil na plastičen primer iz Zasavja za prikaz. In sicer prihajam iz občine Litija. Pred tem še to, da je Zasavje na 43 % povprečja Evropske unije in sodi med manj razvite pokrajine, čeprav samo občino Litija štejemo med ljubljansko regijo in je »razvita«. Mi smo pred leti v občini Litija gradili socialnovarstveni center, torej dom za starejše občane. Prijavili smo se na razpis in seveda smo se nadejali tudi sredstev. Ta dom za starejše občane, ki bi ga morala zgraditi država, pa se je občina potrudila, zato ker so bile kapacitete premajhne, smo pač zgradili z lastnimi sredstvi,

nadejali pa smo se od države 7 milijonov evrov. Prijavili smo se na razpis, vendar dobili nismo nič. In to so tisti podatki, to je tista žalostna plat črpanja teh sredstev, ko bi občine želele denar, pa ga ne dobijo, in to pri tako pomembnih projektih, ker se na državni ravni stvari tako zakomplicirajo, da jih verjetno tudi sami več ne razumejo, tisti, ki se s tem ukvarjajo.

Pri delitvi teh sredstev, pri razpisih je ogromno birokracije, veliko nepotrebne birokracije, potem se zakomplicira tako, da se sploh ne da več ven iz tega pritja, vmes se spreminjajo tudi pogoji, tudi na to naletimo, da se spreminjajo pogoji, potem pride zraven še politizacija in smo tam in vse skupaj stoji in sredstev ni. Ta evropska sredstva, ki so gonilo razvoja tako države kot občin, bi morala nujno nujno prihajati k nam in premalo se zavedamo, kako pomembna so ta sredstva. Jaz verjamem, da se bo minister Bandelli, glede na to, ko sem poslušal prej mnenje Vlade, potrudil in bo poskrbel, da bodo ta sredstva prihajala hitreje, kljub temu da je naš predlog, da se v 30 dneh pripravi akcijski načrt za večje črpanje. Upajmo, da bo ta načrt tudi pripravljen.

Če se samo še za delček vrnem na primer, ki sem ga že prej omenil. V naši litijski občini in tudi šmarski in v celotnem Zasavju je kup projektov, kup zadev, ki bi jih bilo treba nujno narediti, pa za to sredstev ni. Občine same s temi proračuni vemo, da so šibke, evropskih sredstev iz razpisov se ne pridobi. Imamo degradirana območja, kot je odlagališče nevarnih odpadkov Rakovnik, napoln zaprt rudnik Sitarjevec, imamo poplavljen območje od zadnjih poplav, od zadnjih hudournikov, ki so popolnoma razdejali mnogo vasi in krajev, in še danes ljudje ne morejo niti do svojih objektov, kar je zelo zelo žalostno. Na Vačah, na Tolstem vrhu enostavno ljudje ne pridejo niti do svojega objekta po mesecu in pol, skoraj po dveh in zadeva ni urejena, nihče iz države ne pride pogledat, nikogar ne zanima. Situacija na terenu, vidimo, je res katastrofalna.

Omenjali ste prej že mehke projekte, trde projekte. Vemo, da od mehkih projektov sami državljani kaj dosti nimajo oziroma nimamo, od trdih projektov, to pa je seveda infrastruktura, pa je tisto bistveno, poglavitno, kar danes vsi potrebujemo. Vemo, da so danes ceste osnova. Brez dobrih cest ne bo niti razvoja, ne bo niti dobre volje pri ljudeh, zato bi morali sredstva črpati in namenjati v take projekte. Tudi vode še nimajo vsi, še marsikatero gospodinjstvo vodo iz šterne pipe, ampak sredstev za to pač ni. Na hearingih, na zaslišanjih ministrskih kandidatov, kjer sem te stvari recimo spraševal in poskušal pridobiti mnenje oziroma stališče kandidatov, kandidatke, je bilo to dostikrat pozitivno in slišali smo: »se bomo potrudili«, »bomo poskusili«, »je dober predlog«, »seveda, zakaj pa ne«, ampak seveda brez denarja najbrž ne bo šlo. Zato je treba nujno pospešiti črpanje evropskih sredstev in tudi nekaj narediti, da ne bomo samo govorili.

Predvsem je pa tudi potrebno medresorsko usklajevanje, tudi to smo dostikrat slišali, da je tega usklajevanja med ministrstvi premalo. Upam, da bo po tej današnji seji, po teh naših opozorilih Vlada resno razmislila in tudi sprejela neke ukrepe, da bo ta sistemska težava odpravljena.

Minister je omenil tudi terenske pisarne. Naša poslanka je pokomentirala – tudi mene zanima, kdaj bodo te pisarne začele delovati oziroma ali bo to neka mobilna pisarna, ki bo šla po terenu, na kakšen način naj bi bila ta terenska pisarna, kako bi to izgledalo. »Poskušali bomo,« pravi minister. Jaz verjamem, da bodo poskušali, me pa res dejansko zanima, ali bo to tudi realizirano, kajti morda ni slaba ideja in morda bi ljudje, občine, regije nekaj od tega imele, da bi se to vse skupaj, to kolesje hitreje obračalo. Me pa zanima tudi, ali je za ta vaš predlog za terenske pisarne širša podpora v Vladi. Pravite: »174 milijonov vračila evropskih sredstev bo še letos,« in da boste poskušali. Me tudi zanima, kako in na kakšen način, konkretno, točno.

Na koncu pa še enkrat tudi sam pozivam in prosim, poslanke in poslanci, da podprete oziroma podpremo ta Predlog priporočila v zvezi s črpanjem evropskih kohezijskih sredstev finančne perspektive 2014–2020. Pa morda bi se še malo več o tej perspektivi pogovarjali, zadnje čase vemo, da imamo veliko sestankov in pogovorov o perspektivi 2021–2027, na katero se že vsi nestrno pripravljamo, pa vemo, da nimamo niti v tej še marsičesa urejenega. Osredotočimo se torej na učinkovitost črpanja v tej perspektivi in, v imenu vseh državljanov, še posebej brezposelnih, tistih na pragu revščine, upokojencev, gasilcev, društev, slabo razvitih regij in občin, vendar začnimo delati maksimalno na tem, da bodo ta sredstva pridobljena, da bomo počrpali vse, ne le tistega, kar bomo lahko, oziroma se bomo potrudili, ampak da bomo počrpali popolnoma vse, kar nam tudi pripada. In ta denar, ta sredstva potem pokoristimo preko pametnih, dobrih razpisov, življenjskih razpisov brez birokratizacije, brez kompliciranja, da sami sebi otežujemo delo, in izkoristimo za boljše ceste, vodovode, domove za starejše, vrtce, šole, skratka za vse, o čemer smo že govorili, športne objekte, urejanje vodotokov, degradirana območja in tako naprej. Upam, da bo ta današnja seja en doprinos, da bo Vlada le ugotovila, da gre za resno stanje, da je stanje alarmantno in da bodo sprejeli najprej ta 30-dnevni akcijski načrt, ki ga že vsi nestrno pričakujemo.

Hvala lepa za besedo, pa morda kasneje, če bo lahko minister tudi na mojo razpravo podal kakšno mnenje oziroma odgovor. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Jani Prednik, pripravi naj se Gregor Perič.

Izvolite.

JANI PREDNIK (PS SD): Podpredsednik, hvala. Minister z ekipo, lep pozdrav! Poslanke, poslanci!

Generalno v življenju v neka naključja ne verjamem in tudi tu ni naključje, da je SDS to sejo sklical v tem času. Moramo pogledati kontekst te razprave, 18. novembra bodo v vseh slovenskih občinah potekala lokalne volitve in SDS je zahtevo za sklic te izredne seje vložil 26. oktobra, po 58. členu Poslovnika mora predsednik Državnega zbora to sejo sklicati najkasneje v 15 dneh, tako da to je s strani predlagatelja v bistvu zelo dobra taktična poteza. V zahtevi za sklic v resnici ni nič novega. Socialni demokrati smo na te akutne probleme opozarjali že v prejšnjem mandatu, in tudi ta koalicija, če za te težave ne bi vedela oziroma bi se delala, da ne ve, potem v enega izmed najbolj pomembnih dokumentov, torej v koalicijsko pogodbo, ne bi zapisala na strani 13 v podpoglavju 3.4. Vzdržne in stabilne javne finance kot osnova za delovanje države ukrepa, citiram: »Pospešili bomo aktivnosti in pripravo projektov za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev iz finančne perspektive 2014–2020.«

Kar je ta trenutek najpomembnejše, je, kaj smo se iz te zgodbe naučili, ali smo se kaj naučili in kam gremo od tu naprej. Sam sem po izobrazbi ekonomist in mi to načelo ekonomičnosti ni tuje, mi je zelo blizu, tudi pri porabi javnega denarja. Pa vendar, tu je treba povedati neke zadeve. Najnižja cena ne more biti edini in poglavitni dejavnik pri izbiri ponudnika, ki naj bi za organ upravljanja izdelal zelo zapleten in z dvema drugima informacijskima sistemoma povezan računalniški sistem. Če je kriterij samo najnižja cena, ne pa sposobnost ponudnika, da izdela nek sistem, ki je pregleden, ki minimizira možnost tudi človeških napak, hkrati pa delujoč in učinkovit, potem je razpis v resnici lahko precej bolj drag od nekaj tisoč oziroma nekaj sto tisoč evrov in državo izpostavi precej večjemu tveganju, kot če bi bil sistem dober.

Postavlja se vprašanje, ali bi se dalo narediti sistem črpanja evropskih sredstev na ravni EU manj zapleten. Verjetno je tu odgovor ja. Vendar je treba začeti pri sebi, se izogniti nepotrebnim dodatnim birokratskim oviram, ki po izkušnjah prijaviteljev ter izvajalcev projektov nastajajo od prijave do povračila teh sredstev. Kratkoročno je ključno, da se Evropski komisiji pravočasno posredujejo zahtevki za povračila, da denar iz odobrenih projektov ne bi bil izgubljen za državo iz za izvajalce teh projektov. Na podlagi odgovora Vlade in priporočila Državnega zbora, ki ga sprejemamo, prav tako pričakujemo, da bo Vlada v roku enega meseca pripravila akcijski načrt, v katerega bo vključila ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno učinkovito

črpanje sredstev ter odprava nadaljnjega zamika pri izplačilih za aktualno finančno perspektivo.

Če pogledamo dostopne podatke in pa tudi tabelo, ki jo je predložila stranka SDS, potem lahko vidimo, da so lokalne skupnosti iz naslova evropska kohezije uspele pridobiti zelo različne višine sredstev, nominalno ali gledano na število prebivalcev, kar je po eni strani pokazatelj uspešnosti županij in županov v posameznih občinah. Tu naj jaz izpostavim mojo Koroško, ki je bila v pretekli finančni perspektivi, ki je že zaključena, zelo uspešna pri pridobivanju evropskih sredstev za projekte. Odobrenih je bilo 27,6 milijona evrov, izkoristila pa je 26,8, kar je več kot 97-odstotni delež. Tu naj izpostavim tudi nekatere občine, ki jih vodijo župani Socialnih demokratov in so med najbolj uspešnimi pri črpanju teh sredstev. To so recimo: Bovec, Podvelka, Radeče, Radlje in tako naprej.

Bolj kot neka višina sredstev, da črpamo denar samo zato, da ga črpamo, je pomembno, kateri projekti so se z njim financirali in za katere ključne razvojne projekte nismo uspeli dobiti sredstev, pa bi se lahko financirali iz kohezije, strukturnih ali drugih skladov ter mehanizmov, ki jih ponuja Evropska unija. Dejstvo je, da je kohezijski sklad namenjen spodbujanju enakomernejšega razvoja držav in regij EU, kar pomeni, da cilja na gospodarsko manj razvite države in tudi regije, kar pa Republika Slovenija od vstopa v Evropsko unijo na srečo ni več. Na ta način bo v okviru kohezij, v okviru bodočih finančnih perspektiv na voljo na žalost bistveno manj denarja za našo državo. Med večjimi državami neto plačnicami v evropski proračun obstajajo celo težnje po zmanjševanju ali ukinitvi kohezijskih sredstev, obenem pa Evropska komisija ni več naklonjena financiranju tako imenovanih trdih infrastrukturnih projektov, temveč teži k razvijanju bolj mehkih vsebin, ker so se nekateri infrastrukturni objekti po Evropi, zgrajeni z evropskim denarjem, izkazali kot slabi oziroma ostajajo prazni in se jih ne uporablja.

Če pogledamo malo v prihodnost. Velike možnosti se odpirajo v okviru čezmejnih regionalnih projektov. Tu naj povem, da nam nihče ne bo financiral izgradnje zidu na meji, kar bi si en del tega državnega zbora verjetno želel, so pa na voljo sredstva ter tudi želja pri partnerjih na drugi strani meje za čezmejno regionalno povezovanje in sodelovanje v korist obeh sosednjih regij in držav. Primer je avstrijska Koroška in Koroška. Avstrijska Koroška močno, morda celo bolj, na žalost, kot mi, podpira izgradnjo tretje razvojne osi, ki bi imela velik čezmejni razvojni učinek ter druge skupne projekte. Sam sem že na Odboru za zadeve Evropske unije omenil tudi velik potencial, ki ga vidim v skladu Invest EU. To je sklad, ki bo med drugim nadomestil aktualni Junckerjev naložbeni sklad in bo med drugim zagotavljal jamstva EU za izgradnjo trajnostne infrastrukture v višini 11,5 milijarde evrov.

Ne sme biti izgovor, da se nekaj ne da in da nekaj ni mogoče. V okviru obstoječih instrumentov morda trčimo ob zid, je pa zato na voljo množica drugih, ki jih z znanjem, ambicioznostjo in vztrajnostjo lahko izkoristimo za razvoj in za dobrobit ljudi. Saj ta denar črpamo zato, da gradimo za ljudi prijazne objekte in tako naprej, in tu jaz pričakujem malo večjo angažiranost trenutne aktualne evropske komisarke in ji predlagam, da se raje kot z nekaterimi zadevami, ki ji ne pritičejo, ukvarja s tem, kako pomagati državi do več teh sredstev. Hvala.

PODPRESEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Gregor Perič, pripravi naj se mag. Marko Pogačnik.
Izvolite.

GREGOR PERIČ (PS SMC): Hvala. Lep pozdrav vsem!

V SMC se ne moremo strinjati z nekaterimi navedbami, ki smo jih danes in v zadnjih dneh slišali in zasledili o črpanju evropskih sredstev, ker so te navedbe v marsičem pristranske in predvsem poročajo o črpanju površno. Finančne perspektive trajajo 7 plus 2 leti, kar pomeni, da je še več kot 5 let do izteka obdobja upravičenosti črpanja iz sredstev tekoče perspektive. Že vladni predstavniki so pojasnili to prekrivanje teh 2 let, ki povzroči zamik črpanja v novi perspektivi. V SMC seveda pričakujemo, da bodo rezultati Slovenije kljub pomislekom na koncu finančne perspektive pozitivni in da bo Slovenija počrpala vsa sredstva. Tudi avgusta 2011, to je bilo v sredini prejšnje finančne perspektive, je bila na pobudo opozicijske stranke sklicana nujna seja pristojnega odbora in danes vidimo, da je bila Slovenija pri črpanju sredstev v okviru finančne perspektive 2007–2013 uspešna. Do danes je počrpala 99 % razpoložljivih sredstev, do konca leta pa naj bi prišli do 100 %. Zato v SMC enake rezultate pričakujemo tudi ob zaključku trenutne finančne perspektive, poleg tega pa verjamemo, da bo pristojni minister veliko pozornosti namenil prav zagotavljanju optimalnejšega informacijskega sistema in posledično tudi učinkovitemu in pospešenemu črpanju evropskih sredstev, kar je kot glavni cilj izpostavil tudi na zaslišanju pred pristojnim parlamentarnim odborom.

Naj omenim, da je v vladi pod vodstvom dr. Mira Cerarja s pospešitvijo črpanja sredstev Slovenija z 19. mesta prišla na 4. mesto in je med 8 državami članicami, ki so do konca obdobja, to je konec leta 2015, uspele počrpati vsa razpoložljiva sredstva. Prav evropska sredstva so bila tisto gibalno, ki je pospešilo gospodarski razvoj v Sloveniji. Od skupno 3,2 milijarde evrov razpoložljivih evropskih sredstev je Slovenija za projekte črpala dobri dve tretjini vseh razpoložljivih sredstev do leta 2023 in ta sredstva imajo

dolgoročne učinke na kakovost življenja naših prebivalcev. Do sredine junija 2018 je bilo z evropskimi sredstvi podprtih že več kot 330 projektov, programov ali javnih razpisov v skupni vrednosti 2 milijardi evrov, ki imajo skupne cilje: rast BDP, dvig življenjske ravni in predvsem nova delovna mesta.

Na področju čeznacionalnih programov je Slovenija ena najuspešnejših držav članic Evropske unije in se v zadnjem letu uvršča podobno kakor Nemčija, Francija in Italija. Več kot 300 slovenskih projektnih partnerjev sodeluje v več kot 190 projektih v skupni vrednosti 51 milijonov evrov. In če upoštevamo, da je bil vložek slovenskih sredstev v skupne proračune približno 1 %, torej 1,6 milijona evrov, je uspešnost izjemna. V SMC posebno pozornost evropskim sredstvom namenjamo tudi v našem programu. Zavzemamo se in se bomo tudi v prihodnje, da Slovenija ostane neto prejemnica sredstev iz Evropske unije in da se nadaljuje učinkovito črpanje sredstev EU. Hkrati nas v SMC tudi veseli, da smo se s tem priporočilom široko politično poenotili na nek način, saj bo potrditev olajšala delo pristojnemu ministru, hkrati pa poslala tudi sporočilo vsem ostalim ministrstvom, naj vložijo vse napore, da bo črpanje potekalo karseda učinkovito.

Vseeno pa ne morem mimo tega, da se ne bi dotaknil nedavnega referendumu v občini Jezersko, torej minulo nedeljo, kjer bi z manjšim administrativnim ukrepom oziroma popravkom 500 metrske linije med občinama Jezersko in Kamnik dosegli to, da bi pridobili pravico do dodatnih 20 milijonov sredstev. Sredstva, ki bi služila tako čezmejnemu sodelovanju kot Osrednjeslovenski regiji. Naj obenem tudi poudarim, da so to prav območja, ki so bila v nedavnih neurjih najmočnejše prizadeta in bi ta sredstva vsekakor prišla zelo prav. Na žalost je posledica zavrnitve te malenkostne spremembe v tem, da bo Slovenija oziroma Osrednjeslovenska regija prikrajšana za teh 20 milijonov, ker je vsekakor škoda in ni prava pot. Evropska sredstva ne smejo biti predmet nekih notranjepolitičnih igrar, preigravanj, zato me veseli, da smo danes enotni v tem in da priznavamo pomen evropskih sredstev in njihovega učinkovitega črpanja. Hvala.

PODPREDSEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik, pripravi naj se mag. Bojana Muršič. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Jaz sem prepričan, da smo v Slovenski demokratični stranki upravičeno vložili zahtevo po izredni seji in po nujni seji v zvezi s črpanjem evropskih sredstev. Tudi današnja razprava in pa tudi že razprava na matičnem odboru je

pokazala, da črpanje evropskih sredstev ni učinkovito. Sam bi rad absolutno demantiral, da je vložitev zahteve po nujni seji v zvezi s črpanjem evropskih sredstev s strani Slovenske demokratične stranke posledica lokalnih volitev. To ni res. V Slovenski demokratični stranki smo na problem črpanja evropskih sredstev opozarjali že v prejšnjem mandatu, ko ni bilo volitev. Večkrat smo sklicali že tudi izredno sejo, vendar takratna vlada Mira Cerarja ni prisluhnila našim priporočilom, našim predlogom in danes se ta kalvarija črpanja evropskih sredstev nadaljuje.

Jaz osebno apeliram na ministra, ker je bil tudi na njegovi predstavitvi, hearingu eden izmed ključnih razlogov, da bo vse naredil, da se bo črpanje evropskih sredstev izboljšalo. Vsekakor lahko ugotovimo, da črpanje evropskih sredstev v danem trenutku ni najboljša, lahko ugotavljamo, da je slabo. Predvsem pa na ministra apeliram, da ugotovi odgovornost. Jaz sem prepričan, da slabo črpanje evropskih sredstev ni posledica samo problema informacijskega sistema, kot je bilo večkrat navedeno, ampak da so verjetno posledice tudi kje druge. Prepričan sem, da v tem priporočilu, ki smo ga v Slovenski demokratični stranki dali in z veseljem ugotavljam, da je na matičnem delovnem telesu koalicija ta naša priporočila podprla, pričakujem, da jih boste podprli tudi danes in da bomo s strani Vlade lahko poslanke in poslanci v roku 30 dni dobili konkreten plan pospešitve črpanja evropskih sredstev in da bo minister vse te probleme, ki so, poskušal na nek način odpraviti.

Glede na to, da je minister z ekipo danes prisoten, bi rad dobil informacijo, če se da do te informacije priti, koliko sredstev je bilo uporabljenih za vzdrževanje tega informacijskega sistema in približno koliko sredstev se temu nameni – to se mi zdi pomemben podatek, da vidimo –, in kako je zdaj z vzpostavitvijo tega informacijskega sistema. Dejstvo je, da Slovenija v drugi finančni perspektivi ima na voljo več kot tri milijarde evrov, da evropska sredstva so pomemben vir v slovenskem proračunu in da več evropskih sredstev počrpamo, manjša je lahko obremenitev na drugi strani z davčnimi obremenitvami tako na podjetja kot na državljanke in državljane Republike Slovenije. Prepričan sem, da se evropska sredstva dajo počrpati. Nedvomno je dokaz za to že prva Janševa vlada, mandat leta 2004–2008, ko so bistvene problematike prav tako izvirale iz časa pred prevzemom vlade in so se evropska sredstva slabo črpala, da potem z nekim projektnim pristopom do črpanja teh sredstev lahko pridemo tudi na konec koncev do odličnega rezultata.

Tudi sam minister je skozi svojo predstavitev priznal, da črpanje ni najbolj uspešno, da ni najboljše. Presenetil me je pa mogoče samo takrat na hearingu, ko sem ga vprašal, če bo zamenjal katerega od odgovornih za črpanje

evropskih sredstev, pa je dejal, da ne bo posegal po nobenih menjavah. Glede na to, da je že kar nekaj časa minister, me zanima, če je to mnenje spremenil oziroma če bo ugotovil, da so potrebne tudi kakšne kadrovske spremembe na ministrstvih, ki so odgovorna za črpanje evropskih sredstev. Jaz še enkrat ugotavljam, da črpanje mora Slovenija izkoristiti, kajti to je pomemben vir tudi proračunskega prihodka.

Po eni strani me pa veseli no, da je tudi koalicija prišla do spoznanja, da črpanje evropskih sredstev ni ustrezno, da ni učinkovito in da bo ta priporočila tudi podprla, ki smo jih predlagali s strani Slovenske demokratske stranke. Predvsem pa sem prepričan, da je za slabo črpanje evropskih sredstev odgovorna predvsem vlada Mira Cerarja in pa koalicija, tedanja, Socialnih demokratov, DeSUS. Te stranke so tudi danes v tej koaliciji in jaz pričakujem, da se boste streznili in da boste naredili vse, kar je v vaši moči in da se teh evropskih sredstev počrpa v čim višjem številu.

PODPRESEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Bojana Muršič, pripravi pa naj se Alenka Jeraj. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Kolegice in kolegi! Ja, res je, črpanje evropskih sredstev je problem, na to smo opozarjali tudi že v preteklem mandatu. In ja, res je, da smo bili tudi v koaliciji, ampak smo opozarjali na težave, ampak tega nismo rešili.

V novo perspektivo smo stopili, bom rekla, z velikimi koraki in velikimi upi cela Republika Slovenija, ker imamo tudi na razpolago veliko sredstev. Ampak v tem programskem obdobju je beležiti številne spremembe pri oblikovanju in črpanju teh sredstev evropske kohezijske politike, s katero pa se želi doseči večje osredotočenje na rezultate, povečanje vpliva, financiranje Evropske unije in s tem povečanje učinkovitosti z uspešno in skladno porabo teh razpoložljivih evropskih sredstev. Seveda so evropska sredstva namenjena temu, da se odpravijo razlike med regijami. Na tem mestu gre vprašanje, ali so ta sredstva to tudi odpravila. Seveda se gospodarske in socialne razmere v posameznih regijah zelo razlikujejo. Na mnogih območjih je prišlo do znatnega izboljšanja navzgor, vendar na nekaterih območjih so se pa te razlike še bolj povečale. Vsekakor sem mnenja, da nobena regija ne bi smela biti zapostavljena. Še posebej bi rada izpostavila našo, Vzhodno regijo. Vzhodna regija se v teh letih, odkar črpamo sredstva, ne razvija dovolj oziroma kot bi vsi skupaj pričakovali. Da ne bo pomote, tudi v Zahodni regiji, ki je bolj bogata, ki se razvija, se znotraj posameznih območij pojavljajo tudi območja in področja, ki se niso razvijala v skladu z vsemi smernicami. Ko danes govorimo o učinkovitosti črpanja

evropskih sredstev, je običajno ključni ta meter uspešnosti. Številni podatki o tem pa kažejo, kolikšen del razpoložljivega denarja smo kot država uspeli pridobiti za projekte. To so gole številke, s katerimi presoјamo, kako dobri smo pri pripravi projektov, s katerimi si lahko zagotovimo evropsko sofinanciranje projektov.

Danes je bilo tudi veliko govora o nedelovanju informacijskih sistemov, ki seveda služijo za nadzor nad porabo in za pregled stanja po projektih. O tem ne bom diskutirala, ker vsi vemo, da programa nista v redu, oziroma e-MA še vedno ne deluje, kot bi morala, zato želim opozoriti na drugo, morda malo manj opazno in tehnično področje, ki pa močno vpliva na uspeh pri črpanju evropskega denarja. Evropska unija svoja sredstva razporeja na več različnih programov. Skupna točka vseh je, da se na nivoju unije najprej določijo temeljni cilji in politike, ki se tudi zasledujejo. Uspeh črpanja pa ni vedno odvisen od sposobnosti prijaviteljev, da pripravijo dobro projektno dokumentacijo, za katero pa vsi vemo, da je zelo zahtevna. Tudi zaradi vejic in pikic, so projekti padali. Seveda so predpogoj za uspešno prijavo dobro pripravljene projekti, ki pa seveda morajo odgovarjati na cilje, postavljene v evropskih dokumentih. Tukaj se pogosto pogosto zatakne. Evropske politike in prioritete se namreč spreminjajo. Projektov, s katerimi smo bili še pred leti uspešni, ob spremembah politik in prioritet o tem več ne moremo govoriti oziroma se s temi projekti ne moremo več prijavljati na različne razpise. Spremembe v kohezijski politiki prijavitelje silijo seveda v sodelovanje, v izbor projektov, ki bodo imeli širši regijski vpliv. Še posebej pomembno je, da nove smernice zahtevajo tudi, da projekte napolnimo s t. i. tudi mehkiimi vsebinami. Torej pri projektih ne gre več zgolj za vlaganje v stavbe, infrastrukturo in gradnjo, pri evropskih projektih postajajo vedno bolj pomembni tudi poslovanje, trajni učinki na skupnost in vključevanje ranljivih skupin. In če malce poenostavim, če je bilo prej dovolj zgraditi cesto, moramo danes pri enakem obsegu, enakem projektu razmišljati tudi o tem, kakšen bo njen vpliv na uporabo javnega prometa, na okolje. Če je bilo torej nekoč dovolj imeti projekt, ki je nekaj vasem v občini zagotovil vodovod in kanalizacijo, se danes pričakuje priprava projekta z regijskim vplivom. Prihajam iz Ruš, blizu Maribora. Na tem primeru lahko pokažemo, kako pomembno je vsestransko sodelovanje pri pripravah kohezijskih projektov, sicer je bil v prejšnji shemi skupni projekt vodooskrbe za dve občini, občino Lovrenc in občino Ruše, ta projekt je uspešen. Pa tudi Maribor, kot središče vzhodne Slovenije seveda svojim sosednjim občinam zagotavlja številne storitve. Tukaj je primer bolnišnice, ki je najbolj nazoren. Izboljšave v mariborski bolnišnici seveda koristijo tudi občanom in občanom naše in sosednje občine. Seveda pa je v takšnih primerih težko najti možnosti sodelovanja, če pomislimo, žal, v Sloveniji je tako, da vsak

najraje obdeluje svoj vrtiček. Dogovor o regijskih projektih zahteva, da mislimo na skupne projekte, širše interese, da se povezujemo in delamo projekte, ki imajo širši pozitivni predznak. Torej pozivam na več sodelovanja, manj vrtičkanja. Denimo tudi po sprejetju programov in objavi dokumentov, ki predstavljajo podlago za črpanje, je treba pripraviti navodila za izvajanje operacij in njihovo spremljanje tako s strani organov upravljanja kot tudi s strani ministrstev. Tudi s strani ministrstev pričakujem, da se bodo povezovali, ker v bistvu brez povezovanja gospodarstva, okolja, financ enostavno ne bo šlo. Tudi tukaj ne sme biti ta predznak zgolj vrtičkarstvo ne enem ministrstvu, ampak spet povezovanje. Zato še enkrat apel na tem mestu ministrstvu in vsem ostalim ministrstvom, sodelujete pri črpanju kohezijskih sredstev in evropskih sredstev, kajti le tako bomo Slovenijo postavili v boljši okvir in tudi porčpali čim več sredstev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Alenka Jeraj.
Pripravi pa naj se Jože Lenart.
Izvolite.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Jaz se sprašujem kaj se dogaja z našimi levimi vladami, da ne znajo pobrati denarja, ki je na voljo. Kolega je prej govoril o tem, da bomo iz prejšnje perspektive porčpali 99 %. Ja, ampak zakaj? Ker je eno leto vladala druga Janševa vlada in v tistem času ogromno naredila za vse zaostanke iz časa Pahorjeve vlade. Mene štiri leta ni bilo v parlamentu, pa se počutim tako, kot da bi bila, ker se iste stvari pogovarjamo. Ponovno sklicujemo izredne seje na temo črpanja evropskih sredstev, kot smo jih imeli v času prejšnjih vlad, vlade Boruta Pahorja, ki je ravno tako rekel, da vse teče v redu, čeprav smo bili ravno tako na repu črpanja in smo potem, kot je bilo povedano že na odboru pa tudi danes nekajkrat, morali zadeve pospešiti. V letih 2012–2013, v času druge Janševe vlade se je črpanje pospešilo, ker nam je bilo jasno, da bomo sicer izgubili pomembna sredstva. Takrat je bila državna sekretarka Monika Kirbiš Rojs, kot vodja teh postopkov, lahko rečemo, da je oddelala zadevo odlično in praktično v dveh letih je bilo pripravljeno vse, kar je prej zamujalo od razpisov in se je ogromno denarja potem tudi razdelilo, o tem je govoril tudi naš kolega Černač včeraj na odboru. Je pa res, da je to delo opravljala strokovno in da ni delala razlik med župani, torej ni bilo pomembno, ali župan prihaja iz SDS ali prihaja iz SD. Tisti župani, ki so imeli pripravljene projekte, ki so imeli pridobljena soglasja, ki so delali na projektih prej in jih pravočasno pripravili, so denar tudi dobili oziroma bili vključeni v vse sheme. To je recept za uspešno črpanje in za uspešno delo. V nadaljevanju potem, ko se je bilo treba pripraviti

na novo perspektivo oziroma ko se je že začela, v vladi Alenke Bratušek in nazadnje zdaj v vladi pod vodstvom dr. Mira Cerarja pa se je spet zatikalo. Najprej se nismo mogli odločiti, ali bo Slovenija ena regija ali bomo imeli dve kohezijski regiji, potem ali bomo vlagali v infrastrukturo ali bomo imeli mehke vsebine. Prej je kolega Trček govoril, ne bom uporabila njegovega izraza, kako so delali, da so pripravili projekte čez noč v treh dneh in tako naprej. Velika zasluga, da so te težave je tudi mnogih profesorjev, ki so razmišljali o tem, da rabimo samo mehke vsebine, pripravljenih stvari pa niso imeli, tudi kolega Trček najbrž pri tem in še marsikdo, ob tem da smo pa vedeli, da občine pa imajo pripravljene infrastrukturne projekte, da imajo projekte za kanalizacijo, za vodovode, sanacije, za čistilne naprave, za obrtne cone in tako naprej, ampak mi smo se pogovarjali o mehkih vsebinah in zaradi tega, ker potem to ni šlo, smo letos spremenili operativni program in se neke stvari lahko delajo. Dve leti ni bilo razpisov za občine praktično. Kdo je potem temu kriv? Najbrž vlada Mira Cerarja ob tem, da smo opozarjali, da se to dogaja in da ni v redu. Kot sem rekla, šele letos se je spremenil potem operativni program, da je to možno, ob tem, da so župani ves čas opozarjali, da je črpanje evropskih sredstev popolnoma zastalo, da se nimajo prijavljati na razpise, ker razpisov ni.

Naslednji problem – informacijski sistemi, to smo že vsi ugotovili, za katerega smo dali najbrž spet milijone. Minister, sprašujem vas: Ali ste preverili, kakšno pogodbo ste podpisali za program e-MA, ki ne dela? Ali bo kdo sankcioniran? Ali smo vse plačali, kar ni narejeno in še danes ne dela? Minister, tukaj ste in moji kolegi so postavili že kar nekaj vprašanj, pa ni nobenega odgovora. Najbrž ne bomo čakali zdaj spet 30 dni, če bomo danes sprejeli priporočila, da boste potem prišli z nekimi rešitvami. Predvidevam, tako ste na hearingu povedali, da ste prvi dan začeli delati in sprejemati ukrepe, ki so potrebni, da bomo črpanje pospešili. Ste rekli, da se zavedate, da je problem.

Naslednji problem. Vlada Mira Cerarja je odpustila en kup ljudi, ki so delali na evropskih sredstvih. Mi smo v prvi perspektivi zaposlili kar nekaj ljudi, ki so sodelovali v predsedovanju, Evropa je tudi dajala denar za to, da se te ljudi usposobi za črpanje evropskih sredstev. Vse to smo počeli. Potem pa pride vlada Mira Cerarja pa prej še kakšna in te ljudi odpusti – pogledajte malo podatke, so poslanska vprašanja na to temo – in pripelje svoje, ki se seveda začnejo tega šele učiti. Noben ne more kar znati, ker so stvari precej komplicirane. In se učijo, so se učili dve leti – pa se najbrž še vedno –, medtem je pa država izgubila praktično tri leta ali pa še več. Ker te tožbe teh ljudi, ki so bili odpušteni, so trajale od dveh do treh let. Vprašajte Državno pravobranilstvo – popolnoma vse je država izgubila, vse ljudi so morali vzeti nazaj, jim plačati plače za nazaj z obrestmi in jih vrniti na

delovna mesta. Ampak seveda, ker njihovih delovnih mest več ni bilo, ker so jih zasedli, bomo rekli sposobni ali pa manj sposobni, ne vem, kakšni kadri, očitno ne toliko sposobni, če ne uspemo črpati, in so zdaj na nekaterih drugih delovnih mestih. Najprej si to pogledajte, minister. Na vseh ministrstvih se je podobno dogajalo. Na javni upravi, na šolstvu, na kmetijstvu. In zdaj so ti ljudje sicer v službah, ampak nekateri niti ne delajo več tega, za kar so bili usposabljeni vsa ta leta. Pogledajte si, na Pravobranilstvu imate vse podatke, kako ste vse te tožbe izgubili in vlagali revizije in počeli traparije in zapravljali denar, namesto da bi ti ljudje delali na evropskih projektih to, za kar so bili zaposleni. Še enkrat v zvezi z informacijskim sistemom e-MA bi prosila: Ali je kdo odgovarjal, ali smo plačali vse, kaj piše v pogodbi, do kdaj mora biti in do kdaj morajo stvari delati?

Mi smo zahtevali izredne seje, opozarjali, kolega iz, mislim da, SMC je rekel, da – pa tudi nekateri prej – da si nabiramo politične točke, ker so jutri volitve, lokalne. Pogledajte si vse druge seje, ki smo jih na to temo že sklicali. Takrat ni bilo nobenih volitev. Samo štiri leta smo poslušali od vlade Mira Cerarja, da vse teče super. Zdaj pa celo sami ugotavljate, da ne teče tako zelo super, ker so vam morali povedati kolegi z Računskega sodišča pa še kdo, da je situacija katastrofalna. Kolega pravi, da – tudi gospod Hanžek je rekel, da bomo zagotovo vse počrpali. Najbrž bomo, ja, zato ker pač mi sitnarimo in sprašujemo, opozarjamo vas pa samo na tiste stvari, ki ste si jih sami zadali. Vlada Mira Cerarja je napisala, da bo v letu 2017 počrpala 930 milijonov. Počrpali ste jih manj kot 400. Samo na to vas opozarjamo. Saj vam nismo mi plana naredili. Sami ste si ga in se ga ne držite. Enako kaže za letos. Načrtovali ste 1,1 milijardo, da boste počrpali, pa imamo do zdaj dobrih 500 milijonov samo. Pol manj. Kaj smo vam tukaj mi krivi? Vi imate škarje in platno, vi imate ljudi na ministrstvih, vi imate strokovne sodelavce, ki na teh področjih delajo.

Občina Ig je ena izmed občin, ki sicer bolj malo črpa sredstva. To se tam jezimo pri našem županu, ampak vseeno za en manjši projekt smo oddali, je občina oddala vlogo pred več kot enim letom. Po enem letu je dobila zahtevek za dopolnitev. Eno leto je to ležalo tam, ko bi se stvari lahko že naredile. Ne vem, a ni imel nihče tega časa v roke vzeti. Medtem smo mi že v proračunu zagotovili denar za to, ker če bi čakali na državo in na evropska sredstva, ne bi bilo najbrž prav kmalu kaj.

Minister, še druga vprašanja, ki so jih že postavili kolegi. Večina vas tukaj se strinja, da minister pripravi akcijski načrt v 30 dneh. Jaz vas vseeno sprašujem: Kaj boste naredili? Kako boste naredili terenske pisarne? Kdaj bodo? Kje? Način? Ali imate soglasje za to? Ali bomo spet zapravili en denar, da bomo nekaj organizirali, pa bo potem to mrtva črka na papirju? Ali ste preverili potrebe občin in kaj občine že imajo pripravljeno? Ker zdaj ne glede

na to, da pravite, da imamo še skoraj pol perspektive pred seboj, veste, da čas gre zelo hitro in da bomo imeli na koncu spet težave. Ali ste preverili potrebe občin in kaj imajo občine pripravljeno, projekte, da se take razpise potem tudi razpiše in se občine lahko takoj prijavi, ker imajo praktično zadeve pripravljene? Ti dve leti, tri leta, ko se ni praktično zgodilo nič, ko ni bilo nobenega razpisa, kolega, povejte, kateri razpis je bil, so občine kljub temu delale, ker so računale na ta sredstva in pripravljale projekte na različnih področjih. Skratka, zamenjali ste ljudi, čeprav nekateri vodilni, ki so se že izkazali s slabim delom na tem področju pa še vedno marsikje ostajajo. Prej sem omenila državno sekretarko v našem mandatu Moniko Kirbiš Rojs, ki je pa morala oditi takoj, ko ni bilo več naše vlade, ste ji rekli hvala lepa, adijo, postavili nekoga drugega in sedaj se ukvarjamo spet, kot da bi šli deset let nazaj, in stvari pač ponovno ne tečejo. Tako da jaz ne bi tako omalovažujoče govorila o tem, da smo zahtevali izredno sejo na to temo. Vam se mogoče zdi nepomembno, za mnoge občine je pa to ključni denar, ki ga občine dobijo, ker z glavarino komajda preživijo oziroma pokrijejo zakonske obveznosti in to je to. In vsi čakajo na evropska sredstva, do katerih pa ne morejo zato, ker državna birokracija, jaz ne vem, ali je je preveč ali je je premalo, ampak očitno ne opravlja svoje funkcije in svojega dela tako, kot bi bilo treba. Tako da, minister jaz vam želim, da boste ... No, še to mogoče, ker nisem povedala, da lani, pravzaprav letos smo 495 milijonov do avgusta prejeli, to niti ni od tega leta predvidenih milijardo 100, kar ste načrtovali, ampak gre večina na račun povračila zadržanih sredstev iz prejšnje perspektive, iz tiste, kjer bomo 99 % črpali. Se pravi, da je realizacija za letos še bistveno slabša. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Jože Lenart, pripravi naj se Franci Kepa.
Izvolite.

JOŽE LENART (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, minister, kolegice in kolegi!

Jaz bi želel iz enega drugega vidika predstaviti to temo. Sam sem bil v preteklosti kar dosti vpet, operativno, v koriščenje teh sredstev iz evropske kohezije. Imam tudi veliko izkušenj, dobrih tudi, žal pa tudi negativnih, ki bi jih želel na kratko predstaviti oziroma uvrstiti v tri skupine. In sicer so v prvi skupini težave, ki izvirajo velikokrat iz nerazumskih administrativnih in neživiljenjskih razpisnih pogojev, ki ste jih tudi danes omenjali. V drugo skupino, slaba usposobljenost prijaviteljev, to se pravi, da je država v nekem obdobju pomagala, pa premalo, ker če je naš tak velik interes, da bi se več koristili, bi morala biti ta strokovna pomoč večja in boljša. In pa tretjo skupino, informacijski sistem. V tej prvi skupini, bi lahko danes naštel 50 primerov teh vzrokov, ki so bili, ampak se

bom dotaknil samo dveh za eno takšno primerjavo. Poglejte, lokalna skupnost se je pred tremi leti prijavila na razpis, cirka 2 milijona, je bila zavrnjena, ker je bil ta elektronska naprava napačna, to se pravi, namesto ključka je bil CD. Danes po treh letih je lokalna skupnost s tožbo dobila in ta sredstva bo naknadno pridobila. Si lahko mislimo, kakšna neumnost, koliko sredstev, koliko stroškov smo v tem času porabili. En drug primer, kjer je bil pa gospodarski subjekt, pa izhaja iz tega, da je bilo podjetje zavrnjeno, ker je v tem obdobju speljalo statusno preoblikovanje, to se pravi iz espeja v deoo, in ga je pač ministrstvo iz tega razloga zavrnilo. Zopet, bom rekel, velika neumnost in tudi s pritožbo naknadno pridobljeno, ampak pogledajte, povsod je nastala škoda in dodatni stroški. Samo kot dva takšna vzroka, da vemo, zakaj tukaj zadaj gre, lahko bi jih pa najmanj 50 danes naštel iz tega, ampak nima smisla. Kot smo rekli, ta pomoč, bilo je tudi omenjeno prej, te pisarne, ki so bile, jaz mislim, da je to zelo zelo dobro, da bi imeli usposobljeno pomoč, ki bi lokalnim skupnostim in podjetjem pomagala do teh sredstev pridejo. Mogoče samo pri nekih nasvetih kronološko, kaj in kako mora biti, operativno sigurno mora vsak delat.

Tretja zadeva pa je ta informacijski sistem. Vsi, ki so danes govorili, so ga omenjali. Ne gre samo za informacijski sistem na vašem ministrstvu, jaz bom govoril o informacijskem sistemu v celotni naši državi upravi, na vseh ministrstvih, tudi na Ministrstvu za finance, tudi na Ministrstvu za zdravje, povsod. Tu je informacijski sistem cokla in zato vas pozivam, Vlado kot takšno, da na vrhu preverite, kaj je z našim informacijskim sistemom. Samo za primerjavo vam bom rekel, zadnjič sem zasledil, da sta bili Makedonija in Srbija pohvaljeni ravno z vidika centralnega pristopa na področju zdravstva kot zelo učinkoviti. To se pravi, da nas že Makedonija in Srbija prehiteva na tem področju. Mi tu izgublamo veliko denarja za to parcialno ureditev. In tisti, ki se s tem ukvarjajo, da pa ne govorimo o učinkovitosti in problemih, ki zato nastajajo. Jaz bi lahko vam danes dokazoval, da je veliko preveč zaposlenih v teh naših ministrstvih, to se pravi na zdravstvu, financah in tudi drugje, ravno zaradi tega, ker so ti informacijski sistemi neučinkoviti. In jaz osebno dvomim, če ni to dobesedno tudi namerno tak sistem, da se vzpostavlja, da lahko nekdo hara po tem. To sem želel povedati iz prakse. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Besedo ima Franci Kepa, pripravi pa naj se Franc Kramar.

FRANCI KEPA (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljam vse sodelujoče, posebej ministra!

Kakor so že predhodniki izjavili, je velika zamuda v črpanju kohezijskih sredstev. Trenutno zaostajamo tudi za preteklim

obdobjem. Zelo se bo treba potruditi, časa je še malo na voljo do leta 2020. Na voljo je preko 3 milijarde sredstev in bilo bi nespametno, da sredstev ne počrpamo in se celo izpostavimo, da bi zaradi zamude postali neto plačniki v Evropski uniji. Očitek županov je, da za infrastrukturne potrebe razpisov ni bilo, razen za mestne občine, ta so se pridobila šele z letošnjo spremembo operativnega programa, kjer se financirajo projekti iz dogovora regij. Sredstva se težko črpajo, problem je v togosti razpisov. Problem je v črpanju sredstev za kanalizacijska in vodovodna omrežja, če se dotaknemo konkretnih zadev. Konkretni primeri za črpanje, na primer, čistilnih sistemov – postavljena je bila meja 2 tisoč populacijskih enot. Ta meja je previsoka, morali bi postaviti nižjo mejo. In večina občin se ne more prijaviti na take razpise, ta meja bi se morala nujno znižati. Morali bi pa tudi za vaške sisteme pa tudi neke druge oblike najti za bodoče perspektive za črpanje. V bodoči perspektivi se je potrebno še bolj potruditi, da se zmanjšajo razlike med regijami in med občinami. Potrebno se je tudi bolj približati manjšim občinam, ker so sedanji razpisi bolj približani večjim in srednjim občinam. Verjetno bi se črpanje lažje izvajalo, če bi bile ustanovljene pokrajine ali neka druga združenja in bi se preko njih to črpanje tudi izvajalo. Hvala.

PODPREDSEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Preden bi dal besedo naprej, bi spomnil ministra, da ima še celo uro časa in da bi lahko tudi tekoče, bolj tekoče odgovarjal na ta postavljena vprašanja. Predlagam, da če se boste za to odločili, da me obvestite.

Izvolite, minister Bandelli.

MARKO BANDELLI: Spoštovani poslanke in poslanci!

Ja, veliko je bilo teh vprašanj, zato je tudi prav, da bomo zdaj sproti to nekako odgovarjali.

Če začnem najprej na začetku, kjer je bil gospod Trček. No on navaja neke napake v ekipi, ki je nastavljena, mi te ekipe, mi te ljudi spreminjamo v notranjosti, se pravi, delamo popolnoma nov kader, smo zamenjali direktorja organa upravljanja. Mislim, da je zelo kompetentna oseba, z njo skupaj sledimo prav ta nov informacijski sistem, ki nam daje take težave, o kateri bom tudi potem prebral ostale zadeve.

Navaja problem črpanja sredstev na MOP. Na MOP, je res, tu smo mi seznanjeni s tem problemom. Mi vemo sami, da na črpanje je resnično številka en procent. Problemi so na MOP in bomo tudi ugotavljali, zakaj so problemi tam. Bom osebno, ko bom naredil drugi krog resorjev, izpostavil predvsem to problematiko. Prvi krog resorjev, ko sem šel, sem hotel videti, na kakšen način operirajo, kdo so glavni akterji, v tem trenutku pa vem, kateri problemi so in bi rad in bi želel drugič, ko pridem do njih, da mi že

povejo tudi njihove rešitve, ker mislim, da je to pomembno.

Tu je bilo tudi vprašanje gospoda Horvata. Ker so sami problemi tudi znotraj samega resorja. Vam povem samo nekaj, da je resnična problematika predvsem v MOP notranja, njihova notranja organizacija, problemi z njihovimi internimi oddelki, tako da tudi to je tisto, kar bom in z velikim veseljem bi rad to preveril in tudi morda poročal drugič, če se to rešuje.

Kar se tiče Ministrstva za okolje in prostor. Na Ministrstvu za okolje in prostor sem pregledal nekaj razpisov, videl sem, da so predvsem v sektorju narave veliki problemi, so večkrat določeni pogoji notri v samih razpisih, ki jih je, po mojem, skoraj nemogoče doseči. Se pravi, dosti razpisov pade ali pa ni ponudnikov za razpise, ker ne dosežejo tistih kriterijev ali pa tistih meril, ki jih oni zahtevajo. To bi zelo rad drugič tudi pogledal zakaj. Pa se sprašujemo, zakaj se ne črpa v MOP, zakaj ostaja denar, zakaj ni projektov, realnih in konkretnih projektov.

Ja, tista najava Jereb, jaz upam, da je bila jasna. Če hočete, jaz vam jo lahko še enkrat povem, kako je bila zadeva z gospodom Jerebom, ti računovodski izkazi, ki so podlaga za letno poročilo za leto 2017 Evropskega računskega sodišča zajemajo izdatke, ki so nastali v drugem računovodskem obdobju, moramo paziti na to, to je od julija 2015 do junija 2016. Slovenija v tem obdobju še ni imela niti akreditiranega sistema za izvajanje, zato je tu problem. Naj ponovim, da gre za obdobje do junija 2016. Sistem izvajanja je Slovenija akreditirala v decembru 2016 in v Bruselj tudi poslala prve zahteve za plačilo. Slovenija je tako v letu 2016, torej še v tretjem obračunskem obdobju prvič potrdila upravičeno porabo izdatkov kohezijske politike in programskem obdobju 2014–2020. Mislim, da je bila tu ta drugačna interpretacija samega poročila gospoda Jereba.

Gospa Anja Bah Žibert je omenjala energetske sanacije, ki so jih izvedli takrat. Jaz tisto pozdravljam, še danes pozdravljam. Jaz bi tu želel, da bi bilo čim več tega. Ampak veste, zadnji kriterij, ki so bila, zadnji mehanizmi, če tako rečem, na kakšen način priti do do energetske sanacije stavb, javnih stavb, so bili postavljeni na tak način, da se jih veliko občin ni moglo niti lotiti, ker niso imele tiste razlike za pripraviti sam projekt. Dali so možnost firmam, podjetjem, velikim podjetjem, ki so z razliko v ceni od črpanja imeli to razliko za sanacijo. Tu govorim sedaj o zdajšnji, ne o vaši. Vi ste imeli popolnoma drugačen sistem takrat. To je tisto, kar bi rad, če ne v tej perspektivi, ampak vsaj pripravil teren na isti sistem, tak, da bo tudi v naslednji perspektivi 2021–2027, ker mislim, da je tisti bil tisti pravi sistem. Sedaj tisti, ki ne pozna detajlov, lahko mu tudi razložimo ali pa če koga zanima, zakaj je bila drugačna metoda.

Gospa Suzana Lep Šimenko, tukaj sprašujete in tudi drugi so spraševali glede akcijskega načrta. Ja, jaz vam bom sedaj pokazal in povedal oziroma vam bom prav prebral, kako bo zgledal, na kakšen način, kaj je tak akcijski načrt, kako si ga mi predstavljamo. To je sedaj ena iztočnica, ki jo pripravljamo in mislim, da bo to osnova, zelo dobra osnova, da bomo realizirali to, kar smo tudi obljubili. Na SVRK pripravljamo celovit pregled izvajanja, ki bo vključeval točne podatke in analize. Ključni poudarki bodo sledeči, se pravi SVRK pripravi izpis podatkov o izvajanju operacij po posameznih resorjih skupaj s popisom vseh težav, s katerimi se srečujejo pri izvajanju. Druga točka, ministri pripravijo pojasnila za primere, kjer realizacija izplačil po pogodbah ne dosega vsaj 50 %. Tretja točka, dogovorijo se termini obiskov resornih ministrov in/ali projektov, kjer izvajanje ne poteka v skladu z načrti. Četrta točka, sledijo operativni sestanki med SVRK, resorji in upravičenci za odpravo administrativnih težav, vključno z IT sistemom. Peta točka, SVRK bo v povezavi z IT sistemom v novembru 2018 prioriteto izvajal dopolnitve in uskladitve podatkov v informacijskem sistemu e-MA o že izplačanih sredstvih iz državnega proračuna upravičencem preko starega informacijskega sistema ISARR. Cilj je, da se v novembru na Ministrstvu za finance v organ za potrjevanje v informacijski sistem eCA prenese najmanj 80 % zahtevkov za izplačila, ki jih je do danes za 188 milijonov evrov. Šesta iztočnica je ta, da bo SVRK v decembru 2018 v povezavi z IT sistemom prioriteto odpravljal težave, ki se pojavljajo na resorjih v povezavi z izplačili upravičencem. In sedma točka, tisto, kar je meni najbolj pri srcu, je pa terenska pisarna, ki ste jo tolikokrat omenili. Tu je pa tudi tista zadeva, katere sem se jaz že tudi lotil. Tu v bistvu ne gre za fizično pisarno, ki jo bomo premaknili po Sloveniji. Tu gre za povezavo, za soočanja, za izobraževanja, za predstavitve dobrih praks, za informacije, za informacije direktno potencialnim upravičencem. Skratka, mora biti ena skupna ekipa resorjev, ki na terenu pomaga direktno ljudem. Ker jaz sem opazil to, da največji problem, ki je sedaj, ki ga imamo, je dezinformacija, neznanje, slaba priprava projektov, slabi pogoji. In vse to ustavlja ta proces črpanja, ki bi moral biti že zdavnaj višji od tega procenta, ki ga imamo sedaj. Tako sem si jaz predstavljal. To so samo iztočnice. Iz teh iztočnic bomo mi razvili akcijski načrt in ga boste tudi vsi dobili v roke. Prav zaradi tega tudi zahvaljujem za to pobudo, ker mislim, da je pravilna in jo podpiram stoprocentno.

Če grem naprej še na vprašanje glede informacijskega sistema. Gospa Alenka Jeraj, Marko Pogačnik in Jože Lenart so vprašali glede informacijskega sistema. Zahteva po uveljavitvi e-kohezije izhaja iz evropskih uredb programskega obdobja 2014–2020. Z informacijskim sistemom ISARR, ki smo ga uporabljali v programskem obdobju 2007–2013,

te zahteve nismo izpolnjevali. Poleg tega smo imeli z uporabo starega sistema nenehne težave in velike zaostanke pri zagotavljanju povračil v nacionalni proračun. Sistema za izvajanje nacionalnega proračuna MFERAC, pa ni bilo možno razširiti do ravni upravičencev. Vse to so bili razlogi, da se je Slovenija odločila za vzpostavitev novega informacijskega sistema, ki bo kar najbolj povezljiv z obstoječim sistemom za izvajanje državnega proračuna. Kohezijska politika v Republiki Sloveniji, kot veste, spoštovani poslanke in poslanci, se namreč izvajajo preko nacionalnega proračuna. Žal je bila leta 2016 z namenom, da bi se zaključil proces akreditacije sistema 2014–2020, ki ga je izvajal revizijski organ, sprejeta odločitev, da se v prehodnem obdobju, torej do vzpostavitve novega sistema, uporablja obstoječi sistem ISARR 2. Težave, ki jih je prinesla uporaba starega sistema, ker le-ta ni bil skladen z zahtevami uredb EU, se tako odpravljajo še danes. To pomeni, da se podatki o izplačilih še ne morejo predložiti Ministrstvu za finance, organu za potrjevanje, dokler se ne prenesejo iz starega v novi sistem in se v sistemu ustrezno dopolnijo. SVRK kot organ upravljanja tako že skoraj dve leti opravlja dvojno delo na področju informacijskega sistema, saj hkrati vzpostavlja nov delujoči sistem ISARR 1 ter dopolnjuje in ureja podatke o izdatkih, ki so bili izplačani prek starega sistema ISARR 2. Ne gre za prelaganje odgovornosti na računalničarje, kot je bilo omenjeno v razpravi, tudi ne drži navedba, da informacijski sistem ne sledi potrebam. Gre za nove dodatne zahteve kohezije, gre za neustrezne pretekle odločitve v povezavi z informacijskim sistemom in gre za kompleksnost povezav med sistemi, pa vendar imamo danes že skoraj delujoč nov informacijski sistem e-MA, ki je povezava med dvema, oziroma med tremi informacijskimi sistemi, izvajanje operativnega programa MFERAC, ki je izvajanje slovenskega proračuna in njegov modul eCA, ki je komunikacija zahtevkov na Evropsko komisijo. S tem zagotavljamo enkratni vnos podatkov v informacijski sistem in njihovo izmenjavo med sistemi e-MA, MFERAC in eCA. Pri medsebojni komunikaciji med sistemi, žal, še nastajajo zastoji. V medsebojnem sodelovanju med sistemi ugotavljamo, kje so napake, ali v vnesenih podatkih ali v neustreznih komunikacijskih postopkih verjetno. Ker ima sistem nekaj tisoč uporabnikov na različnih ravneh in ga sočasno uporablja nekaj sto uporabnikov, so posegi v njegovo delovanje zelo zahtevni. Kljub temu verjamem, da nam bo v kratkem uspelo zagotoviti polno funkcionalnost sistema.

Naj odgovorim še gospodu poslancu Pogačniku in gospe poslanki o višini sredstev, ki je bila namenjena izgradnji informacijskega sistema. Slovenija je v izgradnjo predhodnega sistema ISARR vložila 7 milijonov evrov, prejšnja. Sistem ni nikoli deloval optimalno in ni zagotavljal vseh potrebnih podatkov. Potrebni so

bili večkratni vnosi istih podatkov v več sistemov. V izgradnjo novega informacijskega sistema e-MA pa je bilo do sedaj vloženih 1, 3 milijone evra. In verjamemo, da bo tudi v kratkem začel delovati na polno. Na tem delam osebno.

To, mislim, da to je za enkrat to, predsednik. Hvala.

PODPREDSEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa, minister. Suzana Lep Šimenko kot predlagatelj najprej.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Mene veseli, da se je minister odzval nekoliko na naša vprašanja, ampak vseeno moram reči, da me pa izredno žalosti, da informacijski sistem še vedno ne deluje. Nekako sem upala, da se je v tem vmesnem času od naše seje odbora pa do danes, kaj na to temo že spremenilo in da bomo danes tudi dobili pozitivne informacije okoli tega našega informacijskega sistema, v katerega smo dejansko dali ogromno denarja pa dobili iz njega izjemno malo oziroma več škode v dani situaciji kot koristi.

Zanima me spoštovani minister: Boste terjali odgovornost na področju informacijskega sistema? Namreč stvari z nedelujočim informacijskim sistemom potekajo že ne vem koliko let. Kaj nameravate tu na tem področju narediti?

Bilo je tudi rečeno, uvodoma, da smo pač seveda akreditacijo prejeli komaj v decembru 2016. Ste vprašali mogoče vaše koalicijske partnerje, tri izmed strank SMC, SD in DeSUS so bile v prejšnji vladi in ki so nekako odgovorne za to, da je bila ta akreditacija sprejeta tako pozno, zakaj je do tega prišlo komaj v letu 2016? In seveda, posledica tega pa je to, na kar je opozoril naš član Računskega sodišča, da v letu 2017 nismo črpali nobenih evropskih sredstev.

Kar se tiče terenske pisarne, omenili ste, da bo nekaj ljudi, ki bodo usposobljeni, to področje pokrivalo in bodo dejansko na terenu delovali. Zanima me, koliko bo teh ljudi, če že imate ekipo, kdaj konkretno bo ta pisarna začela delovati. Se boste premikali po regijah, po občinah, na kak način ste si zamislili to, mobilnost? Na vašo pobudo ali na, ne vem, v občini bodo izpostavili neko problematiko, vas bodo povabili oziroma to ekipo terenske pisarne in se bo potem ta ekipa odpravila na teren? Mogoče kaj več informacij, ker verjamem, da imate to že precej razdelano.

Glede akcijskega načrta, predstavili ste neke osnutke, mislim, da bomo imeli dovolj časa, da bomo to takrat razdelali, ko boste imeli konkretno in popolno sliko. Bi se pa morda odzvala še na nekatere stvari, ki so bile izpostavljene nekaj časa nazaj, in sicer gospod Prednik je rekel, da je SD na akutne težave opozarjal že v prejšnjem mandatu. Jaz bi ga samo spomnila, da je bil SD pa že v prejšnjem mandatu v koaliciji in če ste opozarjali na akutne

težave, ne vem, zakaj jih niste takrat sproti tudi reševali. Takšne izjave me pa resnično zelo motijo.

Izpostavljeno je bilo tudi, da Slovenija ni manj razvita regija. Če gledamo kohezijske regije, imamo Vzhodno regijo in pa Zahodno regijo. Zahodna regija je na 97 % razvitosti, Vzhodna regija pa na 67 % razvitosti. Vzhodna regija zagotovo je med manj razvitimi regijami, ker dosega manj kot 75 % razvitosti Evropske unije, gledano na BDP na prebivalca. Naj vas tukaj spomnim, da je konkretno Zahodna regija v letu 2008 dosegala 109 % razvitosti EU, Vzhodna regija pa 74 %, kar pomeni, da smo dejansko kot Slovenija bistveno nazadovali v primerjavi z ostalimi evropskimi državami. To seveda ni spodbudno.

Če smo zmanjšali razlike med regijami – glede na podatke mislim, da jih nismo skoraj nikjer. Razlike so, ponekod gre za manjša odstopanja, konkretno Zasavska regija je precej nazadovala v zadnjih letih kljub tem našim evropskim sredstvom. Več kot očitno se ta sredstva ne usmerjajo v prave projekte in tudi ne v prava območja, tako da jaz upam, da boste, spoštovani minister, tudi na tem področju več naredili in da bo dejansko osnovni namen evropskih sredstev ta, da zmanjšamo razlike v razvitosti med regijami. Da boste to kot tisto glavno upoštevali, da bo v dveh, treh letih pa dejansko viden napredek na tem področju.

Prejšnja vlada Mira Cerarja je seveda zamujala pri pripravi osnovnih projektov, ki jih potrebujemo, da lahko sploh začnemo črpati posamezna evropska sredstva. Govorim o partnerskem sporazumu, govorim o operativnem programu in nenazadnje tudi strategija pametne specializacije. Sprejem le-te je potekal bistveno preveč časa, kot bi moral. Konkretno, podjetniki so se seveda takrat, ko so se neke stvari sprejemale, neki strateški dokumenti za državo, le tega veselili. Obljubljalo se je, da bo v tej finančni perspektivi nekoliko več denarja za to, da se bodo iz znanosti stvari prenašale v gospodarstvo. To sodelovanje, da se bo spodbujalo. Na koncu, ko je pa prišlo do prvih razpisov, so pa dejansko ugotovili vsi ti, ki imajo na nek način start-up podjetja, zakonska podjetja, manjša podjetja, da so nekako izviseli iz teh razpisov, ker so se na posamezne razpise lahko prijavila samo velika podjetja. In zelo podobno se dogaja tudi na nivoju lokalnih skupnosti. So številni projekti, ki so dejansko že napisani za večje občine, za mestne občine. Manjše občine na podežlju izpadejo iz projektov. Primer področje infrastrukture, kolesarske poti. So projekti, ki so na podežljih pripravljeni – konkretno, občine iz celotnega območja Halož imajo pripravljen projekt kolesarske poti, ampak razpis, ki je dan, je narejen dejansko za mestne občine. Za neka strnjena naselja. Vemo pa, da so v povprečju pa seveda tiste občine, ki so iz obmejnih koncev, pa bistveno podpovprečno razvite. Jaz tudi apeliram na vas, da morda pregledate obstoječe

razpise in da na nek način prilagodite oziroma popravite razpise tudi tako, da se bodo dejansko lahko tiste občine, ki so dejansko podpovprečno razvite, na te razpise tudi prijavljale. Žal pač je Slovenija zelo različno razvita in seveda imajo tudi različne potrebe. Ponekod ni osnovne infrastrukture, drugod so zelo zadovoljni s temi tako imenovanimi mehкими projekti, ampak ravno zaradi tega je bilo v štartu tolikokrat izpostavljeno, da potrebujemo dva operativna programa za Vzhodno regijo in Zahodno regijo. In zdaj, če že tega nimamo, jaz vseeno apeliram na vas, ne prezrite tega področja. Mi nekako resnično moramo zmanjšati razlike v razvoju posameznih regij v Sloveniji.

V medijih je bilo nekaj časa nazaj velikokrat izpostavljeno tudi to, da Evropa Hrvatom gradi mest na Pelješac, nam pa ne. In seveda tukaj kritika, češ, njim to financirajo, nam pa ne. In mene zanima, spoštovani minister, zagotovo ste to tudi kje prebrali, če ste se vprašali, zakaj pa nam Evropa ne financira kakšnega izmed takih malo večjih projektov. Zakaj ne? Morda ravno zaradi tega, ker se mi kot država očitno, več kot očitno ne moremo poenotiti, da bi sploh vedeli, kaj je naša strategija in kam želimo iti. In zdaj glede na to, da se pripravlja nova finančna perspektiva, me zanima, ali že imate pripravljene večje projekte, okoli katerih ste poenoteni, in da bomo morda mi iz nove finančne perspektive pa lahko rekli za en res velik projekt, evo, tukaj pa smo dobro izkoristili evropska sredstva in da bodo pa mogoče hrvaški mediji pisali o nekem našem uspehu, zato ker bodo rekli: »No, Slovenci pa sedaj gredo po poti strateškega razvoja. Oni pa vejo, kaj hočejo.« In to je naš problem. Ampak mislim, da tudi to ... razumem zahtevnost tega ministrstva, na eni strani imate obstoječo finančno perspektivo s tisoč in enim problemom, morate usklajevati vse tegobe vseh raznolikih resorjev, seveda znotraj šestih koalicijskih strank, na drugi strani se pa seveda že morate pripravljati na novo finančno strategijo. Vaši predstavniki se hodijo pogajati v Bruselj za sredstva, ki jih bomo prejeli takrat oziroma jih bomo imeli možnost črpati. Seveda je to zahtevno opravilo.

Spoštovani minister, če lahko, jaz bi še prosila odgovore na moja vprašanja. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa. Nadaljujemo s splošno razpravo. Besedo ima Franc Kramar. Pripravi naj se Janja Sluga.

FRANC KRAMAR (PS SAB): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, poslanke in poslanci!

Lahko rečem, da je ta tema, črpanje evropskih sredstev, seveda še kako potrebna. Sam iz svojih izkušenj, ker sem bil dolgoletni župan, vem, kaj pomenijo evropska sredstva, kaj se lahko s temi sredstvi naredi. Moram reči, da v prejšnjem obdobju, ko so se evropska sredstva delila po statističnih regijah, da je bilo črpanje

teh sredstev bistveno boljše kot pa sedaj, ko je Slovenija razdeljena na Vzhodno in Zahodno regijo. S tem, da je treba vedeti, da je koeficient razvitosti na Zahodni regiji posledica tudi same mestne občine Ljubljana. Ta koeficient je seveda zaradi tega toliko višji. Občine na Zahodni regiji so bile v tem obdobju pač porinjene ob stran. Bili so postavljeni kriteriji glede na kanalizacijske enote, katerih kriterijev nobena izmed občin na Zahodni regiji ni mogla izpolniti in je ves denar pobrala, ker je edina imela pogoje za črpanje teh sredstev Mestna občina Ljubljana. Ves ta denar iz Zahodne regije je pobrala Ljubljana. Zato bi apeliral, vem pa, da minister se trudi in da se bo trudil tudi v naprej, mene njegova zagnanost, bom rekel, zelo navdaja z optimizmom, tudi izhaja iz vrst županov, to se pravi je operativec, mogoče malo neroden pri svojih izjavah, ampak kot operativec pa zelo dober in tudi ta njegov namen, kaj želi storiti v prihodnosti, je na mestu.

Vseeno mislim, da tudi pri vsem črpanju teh evropskih sredstev je bistveno vlogo in pa eno glavnih vlog odigrala birokracija. Tisti, ki smo se imeli možnost ukvarjati s črpanjem teh sredstev, smo najprej vlagali sredstva, svoja sredstva, v projekte, da se je izdalo gradbeno dovoljenje. To niso bila majhna sredstva, seveda odvisno od velikosti projekta. Potem, ko je enkrat bilo izdano gradbeno dovoljenje, potem je bil razpis, na katerega smo se prijavili, potem se je začela pa birokratska vojna s pikami, vejicami, velikimi začetnicami in ne vem še s čim, kar je pripomoglo k temu, da je mogoče celo kakšna izmed občin sredstva izgubila. Zato mislim, da je ta današnja razprava na mestu. Prav je, da se pogovarjamo o tem. Dejstvo pa je, da je treba, in na to apeliram, pripraviti sistem, ki ne bo birokratsko ne vem kako zavil, ampak bo preprost, tako kot so preprosti sistemi v sosednjih državah. Pri nas v Sloveniji smo zmeraj bolj papeški od papeža in ne vem, zaradi česa se bojimo pripraviti neke razpise ali pa dokumentacijo, potem pa na tej dokumentaciji pride do konfrontacij med tistimi, ki želijo dobiti evropska sredstva, in med tistimi, ki skrbijo za to, da naj se ta sredstva črpajo. Prepričam sem, če se poenostavi sistem črpanja teh sredstev, pa če se, še enkrat poudarjam – razdelitev na Vzhodno in Zahodno regijo ni pravična. Po moji oceni, če bi že bila te regije razdeljene, potem bi morala biti samostojna regija Ljubljana kot taka, vse ostalo pa bi se potem približalo. Ampak prejšnji sistem s statističnimi regijami je dal občinam na periferiji veliko več možnosti za črpanje in jaz ne vem, kdo je til tisti, ki je to spremenil, in sigurno sem, da tega ni zahtevala Evropa, ampak da se je to zgodilo v naši državi, v Sloveniji, in da iz tega izhajajoč pač je tudi črpanje temu posledično slabo.

Še enkrat, gospod minister, veliko sreče vam želim. Vem, da boste zmogli to svojo nalogo, in da bomo, upam da, v prihodnosti govorili tudi mogoče na kakšni seji Državnega zbora o dobrem črpanju evropskih sredstev. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Besedo ima Janja Sluga, pripravi naj se Aleksander Reberšek.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Minister je povedal že predlagateljem, razprava je dobrodošla, res smo v zaostanku, s priporočili se strinja, jih po Twitterju celo pozdravlja. Jaz se s tem prav ne morem strinjati točno v taki meri, kot je mogoče bilo tudi danes na današnji seji doslej izpostavljeno in v stališčih posameznih poslanskih skupin. Kljub temu, kar je bilo izrečeno, ostaja dejstvo, da je v dosednji perspektivi dodeljenih 2,1 milijarde sredstev, to je kar 69 %, in da je od tega pogodbeno vezanih že 2 milijardi, to se pravi 66 %. To so dejansko stvari, ki so v teku, kjer seveda sredstva še niso prišla, bodo pa izvedena. In to so popolnoma neke druge številke od teh naslovov, v katerih se uporabljajo beseda katastrofalen in ne vem kakšni še pridevniki, ki dejansko ne ustrezajo stanju, v kakršnem smo. Je pa seveda dejstvo, da je bilo izplačanih 17 % doslej, ampak je tudi dejstvo, da je bilo v letu 2014, ko je nastopila vlada Mira Cerarja, izplačanih pa 30 %, in je tudi dejstvo, da se je vse to nadoknadilo v 2 letih. Se pravi, vlada Mira Cerarja je uspela v letu 2014 in 2015 nadoknaditi ves zaostanek, tako da, kot je danes že kolega povedal, 99 % sredstev prejšnje perspektive smo počrpali in do konca tega leta bomo še ta preostanek enega odstotka. V tisti perspektivi smo v 2 letih takrat prišli z 19. na 4. mesto po uspešnosti črpanja teh sredstev. S temi sredstvi je bilo financiranih preko 5 tisoč projektov in 5 tisoč 900 novih delovnih mest. Zdaj v tej perspektivi imamo dejansko še 5 let časa. Ja, se strinjam, smo zadaj, ampak imamo še 5 let, se pravi, smo na polovici. In določene težave seveda obstajajo, te težave ugotavlja tudi Evropska komisija sama. Povejmo pa si še nekaj. V tem trenutku je povprečje črpanja med vsemi državami Evropske unije 16 %. Mi smo na 17 %. Se pravi, v vseh državah Evropske unije obstajajo neke težave, Evropska komisija jih ugotavlja, poleg težav z informacijskimi sistemi je to to, da se obdobja mogoče med sabo preveč pokrivajo, tudi o tem je Evropska komisija že rekla nekaj besed, je mogoče problem birokratizacija postopkov in tako naprej. Se pravi, tudi Evropska komisija bo izvedla neke ukrepe, da bo omogočila lažje črpanje vsem državam, ki imajo enake težave kot Slovenija. Zato seveda nekih razlogov za neko posebno paniko ni, seveda pa mora ministrstvo ostati skrbno in se tej problematiki seveda posvečati.

Se je pa seveda nujno odzvati na nekatera izvajanja, kako je tista vlada tam zaslužna za to, da so se vsa sredstva počrpala. In predlagateljica je tudi rekla, šteje samo tisto, kar dobimo v slovenski proračun. Res je. In od leta 2004 je Slovenija vsako leto, razen 2 let vmes, neto prejemnica. 2 leti vmes je bila Slovenija neto plačnica. Kaj pravite, kateri leti? Predlagatelji tega ne poveste. Leta 2007 in leta

2008. Kdo je takrat vodil vlado? Kdo je takrat vodil vlado? / oglašanje iz dvorane/ Povejte, kdo je takrat vodil vlado. Povejte.

Tudi neki očitki so bili glede vsebin. Kdaj se je pogajalo vsebine za prejšnjo finančno perspektivo? Kdaj se je pogajalo vsebine za zdajšnjo finančno perspektivo? 2012, 2013. Kdo je vsebine izpogajal? Tisti, ki danes pravi, da vsebine niso okej, tisti. In če pogledamo v resnici te vsebine, dejansko ne drži tisto, kar zatrjujete, ko zatrjujete, da je veliko več mehkih vsebin in ne toliko infrastrukturnih. Dejstvo pa je, da je več kot tretjina, torej več kot milijarda, infrastrukturnih projektov še vedno. Je pa res, minister, da se soočamo z nekaterimi težavami glede vsebin. In glede na to, da se v letu 2019 Slovenija začne pogajati zopet za vsebine nove perspektive, je prav, da smo na te stvari v tistih pogajanjih takrat, ker boste verjetno zraven in tako tudi vsa ministrstva, da smo pozorni točno na tiste vsebine, kjer nam mogoče zdaj manjka, ko pravimo, da spreminjamo operativni program in preusmerjamo tudi sredstva na tiste vsebine, ki so bolj pripravljene od drugih, potem pa ugotavljamo, da mogoče ravno tiste vsebine, za katere vendarle občine ugotavljajo, da so najbolj potrebne, da jih najdlje že ljudje čakajo, pa da se ne bi potem na koncu zgodila, da bomo ravno s tistih področij preusmerili sredstva na druga. Jaz sama, ki se intenzivno ukvarjam z nekaterimi stvarmi, tudi v Celju pa v Laškem pa proti Zasavju naprej, to so seveda protipoplavni ukrepi in širokopasovna pokritost območja, ki je predvsem v ruralni velik problem. Zato je na tem mestu seveda prav opozoriti, da se tudi pri spremembi operativnega programa za sedanje obdobje in seveda v pogajanjih za naslednje obdobje točno tema dvema področjema posveti več pozornosti, ker to so tista področja, na katera župani opozarjajo, in verjamem, minister, ki prihajate iz županskih vrst, da se teh težav ravno tako zavedate.

Je pa seveda treba povedati tudi, katere so tudi tiste mehke vsebine, ki naj bi bile takšna težava, da bi bilo treba sredstva preusmerjati v asfalt in beton. Pa če naštejemo nekaj izbranih projektov, ki so bili v mandatu vlade dr. Mira Cerarja pa vseeno podprti z evropskimi sredstvi in so prinašali kar precejšen napredek. Prvi je program spodbujanja zaposlovanja Zaposli me, v katerega so bile vključene starejše osebe, se pravi osebe, starejše od 55 let, in v katerega bo do leta 2022 vključenih več kot 21 tisoč starejših oseb in tudi oseb iz drugih ranljivih skupin. Potem je en projekt po kreativni poti do znanja 2016–2020, ki vključuje dejansko študente in strokovne delavke, 2 tisoč 700 študentov in tisoč 400 strokovnih delavcev, katerega cilj pa je sodelovanje in povezovanje tega, česar v bistvu se vsak dan bolj zavedamo in o čemer razpravljamo ob vseh možnih priložnostih. To je povezovanje izobraževalnega sistema in pa potreb gospodarstva. In ravno to je ta projekt, ki v bistvu največ pozornosti posveča ravno tem

uskladitvam med izobraževanje in gospodarstvom. Potem so aktivnosti večgeneracijskih centrov, v okviru katerega je bilo odprtih več kot 15 večgeneracijskih centrov po celotni Sloveniji. In potem je še en projekt, odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega Polja, ki pokriva kar 330 tisoč prebivalcev. Pa izgradnja avtoceste med Draženci in Gruškovjem, oskrba s pitno vodo na območju Suhe krajine, ki več kot 12 tisočim ljudem omogoča pitno vodo, potem krepitev čezmejnega sodelovanja, tudi na to področje ste nekateri kolegi danes že opozarjali. Tukaj je bil projekt FRISKO-1, obvladovanje poplavne ogroženosti in Alpe-Adria Karavanke za turistični razvoj in pa Iron Curtain cycling, to je pa kolesarska povezava med Slovenijo in Madžarsko. Potem naslednji projekt Skupaj za zdravje, v katerem so se razvija preventivni pristopi zdravstvenemu varstvu in na splošno izboljšava dostopnosti do preventivnega varstva. Pa posodobitev prostorske podatkovne infrastrukture za zmanjšanje tveganj in posledic poplav in tako dalje. Še enkrat poudarjam, da je priložnost za črpanje sredstev iz tokratne sheme do konca leta 2023, da se trenutno torej nahajamo na polovici. In da, ja, ob vsaki pretekli shemi se je sklicevalo seje na to temo, se je opozarjalo, prav je, da se opozarja, ampak je pa prav tudi, da se operira s pravimi podatki.

Minister, mogoče za konec samo še enkrat, da vam položim na srce. Se pravi, poplavna varnost in širokopasovna pokritost je tisto, kar občine vsaj na mojem koncu v tem trenutku najbolj izpostavljajo in potrebujejo, zato res pričakujem, da se temu posveti zadostna pozornost, tako kot sem rekla, v spremembah operativnega programa kot tudi potem v nadaljnjih pogajanjih, da ne bomo zopet čez štiri leta ali pa še malo več tukaj sedeli, pa rekli, da nismo vsebin okej izpogajali. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Besedo ima Aleksander Reberšek.
Oprostite, predlagatelj, Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Tukaj se pa seveda moram odzvati. Najprej bi rekla, da jaz verjamem, da se spoštovana predhodnica zaveda, kdaj je potekala prejšnja finančna perspektiva, to je od obdobja 2007 do 2013. Nova finančna perspektiva pa od 2014 do 2020. Tako da bi vas jaz vprašala, koliko je vlada Mira Cerarja počrpala sredstev iz nove finančne perspektive v letu 2014 in 2015. Ravno to je tisti odgovor na vašo provokacijo, da Janševa vlada v letu 2007 in 2008 ni počrpala še nobenih sredstev. Jaz mislim, da je to vaše popolnoma neumestno, takrat se je šele začela finančna perspektiva. Je pa vseeno zanimivo, zakaj je pa vlada Mira Cerarja s sprejemom operativnih programov čakala toliko časa? Zakaj so se tako pozno sprejemali? In nenazadnje v potrditev ste na

koncu dali operativni program, ki dejansko sploh ni bil na Vzhodni regiji potrjen, ker ste naknadno naredili neke spremembe, brez da bi jo na svetu regije pred tem spremenili, ker se vam je verjetno, ne vem, že nekoliko mudilo. Jaz mislim, da to so popolnoma neumestne. Dejansko poteka 5 let obstoječe finančne perspektive, podatki so takšni, kakršni so, takšni, kot smo jih mi navedli in jih je nenazadnje izpostavil tudi sam minister, ki se dejansko zaveda problematike, ve za napake, ki so bile v preteklosti storjene in na nek način kaže dobro voljo, da bo te stvari tudi popravil, kar me seveda veseli in zato danes tudi na to temo tukaj govorimo.

Naj vas pa vseeno spomnim, ja, res je, nekaj čez 2 milijardi je že podpisanih pogodb, ampak opozarjate oziroma govorite, da finančna perspektiva traja do leta 2023. Ampak podpisovanje pogodb pa ne more trajati do leta 2023, možna je zgolj izvedba tistih že pred tem dogovorjenih projektov. Tako da ne vem, podpis pogodb je še daleč od tega, da bo nek projekt realiziran in da bodo dejansko sredstva tudi počrpana. In jaz vem, da se na SVRK tega še kako dobro zavedajo.

Izpostavili ste širokopasovni internet. Kaj ste na tem področju naredili v preteklem mandatu? Kar nekaj poslanskih vprašanj, kar nekaj razgovorov je bilo na to temo opravljenih, ker namreč tudi sama prihajam iz območja, kjer si še kako želijo, da bi imeli širokopasovni internet. Dve, tri leta nazaj je bilo obljubljeno, da bo to vse narejeno. Projekt je padel v vodo. Na to temo bi verjetno tudi spoštovani minister vedel več povedati. Pa vaša vlada na tem ni nič naredila, čeprav sami to omenjate, da je pomembno. Še kako je to pomembno! In jaz resnično upam, da se bodo te stvari uredile in da bomo dejansko po celotnem območju Slovenije imeli možnost dostopa do nekega interneta normalne hitrosti, ker to je seveda osnova za vse ostalo.

Mene veseli, da ta naš predlog Vlada podpira, s tem na nek način kaže voljo, da se neke stvari premaknejo na bolje, vseeno pa takšnih obsojanj in pa širjenja neresnic seveda ne morem tolerirati. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Replika, Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Jaz bi samo dopolnila. Prva perspektiva je trajala od 2007 do 2013. Odobrenih smo imeli 4,1 milijardo evrov in do konca leta 2011, to je bil čas Pahorjeve vlade, nam je bilo nakazanih 1,3 milijarde. To pomeni, da smo bili na 31 %. Po dveh letih naše vlade, ki je začela s perspektivo, in potem treh letih Pahorjeve vlade in dve leti pred koncem perspektive smo bili na 31 %. Zato ne govoriti, ali smo delali dobro ali nismo. V letu 2012, praktično v enem letu in treh mesecih, smo pripeljali zadevo na 99 %. Res so

se pa stvari izvajale tudi v letu 2013, 2014, 2015, ker pač lahko projekti tečejo dlje, pogodbe pa, tako kot je rekla kolegica, morajo biti podpisane v času perspektive, ne pa si delati utvar, da imamo še plus 2 leti, ki ste si jih kar sami izmislili. Perspektiva je do takrat in do takrat moraš imeti stvari zaključene. Lahko pa se pač do konca zgradijo stvari ali pa izvedejo do takrat, kot je treba.

Mogoče samo še to o mehkih vsebinah. Jaz nisem rekla, da je narobe, da so tudi mehke vsebine. Problem je, da smo cincali in se nismo mogli odločiti, kaj bi imeli. In zaradi tega smo potem v zaostankih na vseh področjih. Tisto, za kar smo pa imeli pripravljene projekte, pa nismo hoteli pač potisniti naprej in da dogaja, medtem bi pa mehke vsebine pripravljala. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Replika, Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Ja, kakorkoli obračate, ampak dejstvo ostaja enako, vsi vemo, da perspektive trajajo 6 let. Ja, ampak tako kot sem rekla, od leta 2004 je bila Slovenija vsa leta, razen 2007 in razen 2008, neto prejemnica. In to je dejstvo, pa kakorkoli ga obračate, tako kot obračate zdaj druge številke.

Kolegica Jerajeva, če ste se čutili izzvano, nisem na vas mislila. Predlagatelj je napisal, upam, da ste si prebrali, da je problem z vsebinami, ki so bile izpogajane, v vašem času. Vi ste jih izpogajali.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima Aleksander Reberšek, pripravi naj se mag. Branko Grims.

ALEKSANDER REBERŠEK (PS NSi): Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Ko govorimo o črpanju evropskih sredstev, je prav, da povemo, da je v tem 7-letnem finančnem okvirju, to se pravi 2014 do 2020, na voljo 3 milijarde in pa 68 milijonov evropskih evrov. Temu moramo dodati še 750 milijonov, kar zneso nekaj več kot 3,8 milijarde evrov. Do danes smo počrpali zgolj in samo dobrih 15 % teh sredstev, nekje 507 milijonov. Težko razumem, zelo težko razumem, zakaj je temu tako. Ključni problem operativnega programa izvajanja evropske kohezijske politike vidim predvsem v tem, da daje prednost nekim mehkim projektom, to se pravi raziskavam in pa študijem, ki pa nimajo neke uporabne vrednosti. Slovenske občine in država kot taka pa vedno in še kako potrebuje ogromno denarja za osnovne infrastrukturne projekte, ceste, železnice, čiščenje odpadnih voda, s tem mislim na kanalizacijo, vodooskrba, energetska in pa telekomunikacijska infrastruktura, obnova objektov in še mnogo drugih infrastrukturnih projektov. Jaz mislim, da je dovolj besed. Minister Bandelli, na vrsti pa ste vi. Od vas pričakujem realizacijo današnjega priporočila.

Pričakujem, da boste zavihali rokave, da bo to priporočilo, ki bo danes sprejeto, dalo večjo težo infrastrukturnim projektom in pa da ne bodo nekatere občine favorizirane oziroma da bodo v prednosti pred drugimi občinami. Kot sem že rekel, minister Bandelli, na vrsti ste vi, zavihajte rokave. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branko Grims.
Pripravi naj se Robert Pavšič.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo. Vsem prav lep pozdrav!

Ena točka je, kjer se vsi strinjamo – sredstva, o katerih razpravljamo, so dejansko edina prava razpoložljiva sredstva za investicije v lokalnih skupnostih pa tudi sicer, konec koncev je vsaka investicija locirana v neko lokalno skupnost. Skratka, gre za izjemno pomemben razvojni vzvod, ki ga ima ta država.

Tisto, kar bom polemiziral, in to zelo na kratko, je izjava novokomponiranega poslanca SD gospoda Brgleza, ki je najprej ugotovil, da kljub zagotovilom prejšnje ministrice in predsednika Vlade težave pri črpanju evropskih sredstev tudi po letu in pol, citiram: »niso bile odpravljene.« Ja, to se pa strinjamo. Težave niso bile odpravljene. In to je katastrofa za to državo, ker gre za ogromna razvojna sredstva, praktično edina likvidna, ki so ta hip na razpolago. Ampak kako potem on nadaljuje? »SDS v svoji znani maniri to vprašanje zdaj spreminja v prvovrstno predvolilno temo.« Ja pa dobro jutro?! Kaj pa je drugega prvovrstna predvolilna tema kot to, da se pri črpanju glavnega finančnega razvojnega vira hudo zatika in da po letu in pol te težave niso odpravljene. Ja, seveda je to prvovrstna predvolilna tema, zato ker jasno pokaže, ker je sedanja vlada praktično reciklirana prejšnja z malo dodatki, da je ta oblast popolnoma nesposobna. To pa je nekaj, kar morajo ljudje vedeti, ko gredo na volitve. Zaradi tega je to tako pomembno vprašanje. Verjamem pa, da njemu to ni všeč, da se to pove. Ampak sam je povedal, da po letu in pol ti problemi niso odpravljene, težave niso odpravljene. Država Slovenija je s svojimi postopki, s svojimi pravilniki, s svojimi referencami, s svojim tistim načrtom, ki ga je sprejela, in vsem drugim, kar ni sprejela, pa bi lahko sprejela, stvari zakomplicirala sama sebi do te mere, da se sedaj ta sredstva črpa veliko veliko prepočasi. V tujini imaš razvite mehanizme, kako država pospešuje črpanje evropskih sredstev, pri nas imaš dostikrat občutek, če se s tem sam ukvarjaš, da bi država najraje videla, da se teh sredstev ne počrpa. Ker je tej oblasti en sam cilj krepiti birokracijo, ne pa porabljati sredstva. Se pravi, vse mora biti tako, da se čim bolj krepiti država. In zagotovo je to tudi cilj SD. Ampak za piko na i pa doda gospod Brglez, to se pravi poslanec SD, razpravo o sredstvih iz proračuna EU, Evropske unije razumemo kot, citiram,

»razpravo o Evropejcih in evropski identiteti«. Ja, stranka, ki je včeraj rekla – to je Socialni demokrati, SD –, da podpira absolutno uničujoč mednarodni sporazum Organizacije združenih narodov, ki migracije postavlja kot, ne vem, nek cilj in določa načine financiranja in pravzaprav migracije postavlja kot človekovo pravico, pa to ni človekova pravica, nikoli ne sme postati človekova pravica, da se razumemo, ker bi to pomenilo konec civilizacije, ta stranka pravi, da je to zdaj, kar razpravljamo, razprava o Evropejcih in evropski identiteti. Gospe in gospodje, kaj pa je evropska identiteta? To je seštevek identitet vseh narodov, ki sestavljajo Evropo kot celoto. Je seštevek vseh kultur, ki sestavljajo Evropo kot celoto. In ravno te migracije to usodno ogrožajo. To se pravi, tisti, ki to dejansko ogroža in podpira to ogrožanje, se zdaj sklicuje na evropsko identiteto. To pa je besedna telovadba, da človek lahko samo gleda. Zelo jasno je treba povedati, da je Evropa mehanizem, ki lahko temelji na načelu enakopravnega sodelovanja vseh držav, ob spoštovanju vseh držav, ob spoštovanju njihove kulture in ob ohranjanju njihove identitete. Tak mehanizem, kot ga je razvila pri financiranju iz kohezijskih sredstev, je zagotovo pozitiven, je pomemben razvojni moment. Ampak če tak mehanizem razglasiš kot – še enkrat citiram – »razpravo o Evropejcih in evropski identiteti«, v isti sapi pa to identiteto in celotno evropsko civilizacijo uničuješ in ogrožaš, je to tudi nekaj, kar bi ljudje pravzaprav morali razumeti. To je pa res, ampak s strani SD pomembno predvolilno sporočilo. Ker potem morajo pač vsi volivci vedeti, da če bodo volili župane SD, bodo s tem podpirali migrante, bodo s tem podpirali migracije, bodo ogrožali sami sebe, svoje občine, svoja naselja, svoje ljudi. To je sporočilo, ki ste ga povedali sami.

Pa še nekaj ste povedali, gospe in gospodje iz SD, da ima Murphy prav, ker obstaja Murphyjev zakon o levičarjih: Karkoli vam že govorijo, vedno vam govorijo o denarju. Če je razprava o sredstvih iz proračuna EU, citiram, »pravzaprav razprava o Evropejcih in evropski identiteti«, potem zbledijo vse tiste velike besede o človekovih pravicah pa ne vem kaj še vse, poslušamo te floskule nonstop, dejansko gre za razpravo o denarju.

PODPREDSEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Besedo ima Robert Pavšič, pripravi naj se Soniboj Snežak.

ROBERT PAVŠIČ (PS LMŠ): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči.

Danes sem vesel, da smo se končno vsi skupaj usedli za te klopi z eno temo, s katero se vsi strinjamo, da je potrebna, da jo predebatiramo in da skušamo najti rešitve. Vesel sem tudi, da je na ministrskem stolčku človek, ki dobro pozna tematiko pridobivanja evropskih sredstev sploh za lokalno skupnost. Kot župan sem prepričan, da je to dobro spoznal in da je

zaznal, kje so največje težave, tako da bo te težave skušal rešiti na tak in na drugačen način.

Nisem pa vesel, ker se je zadeva, ravno preden dobim besedo, spet sprevrgla v trkanje po prsih, iskanje nekih zunanjih krivcev. Besedna telovadba. No, če je tisto, kar smo poslušali v stališčih, besedna telovadba, potem ste vi, gospod Grims, prvak v gimnastiki. Tako. Ampak to je že stvar druge debate.

Pričakujem, da bo ministrstvo, predvsem na področju črpanja sredstev za namene lokalnih skupnosti, pred nas čim prej stopilo z naborom nekih ukrepov, ki bodo sprostiti čim hitrejšo izrabo teh sredstev. Pričakujem, da bodo različna ministrstva vpletena v ta proces in da bodo skupaj z inštitucijami poiskala tiste glavne ovire, ki so predvsem birokratske. V to sem prepričan, kar sem se pogovarjal z župani. In pričakujem, da bodo tudi lokalne skupnosti prepoznale priložnosti in se nanje ustrezno pripravile, ker ni vedno glavni vzrok za to, da se sredstva ne črpajo, na strani države, včasih je tudi na strani tistega, ki bi ta sredstva lahko porabil, torej lokalnih skupnosti. Ali ni dovolj dobro pripravljen projekt ali pa, dostikrat se zgodi tudi, da občina nima denarja za sofinancirati tisti delež, ki bi ga morala. Strinjam pa se, da je veliko več sredstev potrebnih predvsem v regijah izven Ljubljane za infrastrukturne projekte, ceste, kanalizacije, čistilne naprave. Šole in vrtci so velik problem po občinah in tukaj moramo županom, ne glede na to, iz katere politične opcije prihajajo, stopiti na proti in jim olajšati, da se te infrastrukture projekte spelje čim hitreje, ker kmalu bodo prišle naslednje perspektive, kjer ne bomo več neto prejemniki, ampak bomo neto plačniki. Do takrat je treba vse te zadeve zelo pospešiti in biti zelo operativen, predvsem pa jih ne zavirati s strani države.

Seveda so pomembne tudi mehke vsebine, zaposlovanje, zaščita okolja, izobraževanje. To je zelo pomembno, ampak če ne bo infrastrukture, potem bodo tudi mehke vsebine izzvenele. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Besedo ima Soniboj Knežak, ki se mu najprej opravičujem za lapsus v predhodni napovedi. Za njim bo na vrsti Zvonko Černač.

SONIBOJ KNEŽAK (PS SD): Hvala predsedujoči, ni problema, ponavadi imam težave z imenom bolj kot s priimkom.

Spoštovani kolegice in kolegi!

Moram reči, da sem nekako vesel, da je prišla pobuda za sklic te današnje seje na temo obravnave problematike črpanja teh kohezijskih sredstev. Predlagatelj SDS običajno zahteve za te podobne seje, kot smo že danes večkrat slišali, izkorišča za nekako lastno medijsko pozornost in poizkus diskreditacije te vladajoče garniture, češ, kako so nesposobni in podobno. Moram pa ob tem priznati, da nekako, ko sem se tudi pripravljaj danes na to sejo, sem

po pregledu materialov, gradiv za nazaj, ker sem nov v tem parlamentu, po vsem tem in tudi po odgovorih, ki jih je dala Vlada in pristojni minister, pa danes prepričan, da je bila pobuda za sklic te seje danes več kot na mestu.

Tisto, da se ne bom ponavljal, ker danes je bilo v teh urah, ki so za nami za moj okus že bistveno preveč ponavljanja enih podatkov, ki smo jih že vsi stokrat slišali, ampak zgleda, da se bom moral navaditi, da je to del poklica, za katerega sem se za izvolitev tudi sam odločil. Minister, tisto kar sem danes pričakoval, pa se mi je zdelo, da je bilo dosti iskreno s strani ministra, je to, da je iskreno priznal, da imajo kar obilico težav, predvsem s to računalniško tehnologijo. Drugo, kar pa je tudi tisto, kar sem želel slišati, je pa tudi iskrena želja in pa namera, da se s temi težavami tudi spopadajo in da jih bodo tudi v doglednem obdobju razrešili. Na koncu je tudi obljubil, da bodo ta kohezijska sredstva v obdobju počrpana v največji možni meri. Tu moram reči, da sem pričakoval, da bo rekel, da bodo počrpana v celotni, ampak upam, glede na to, da je kar nekaj časa še pred nami in da je tudi, kot smo že lani slišali, za dve milijarde evropskih projektov v pripravi, da nam bo po koncu tega obdobja tudi uspelo.

Pri teh težavah bi rekel samo to, da ne morem nekako mimo dejstva, da imamo v Sloveniji v 21. stoletju IT težave, to se pravi s tehnologijo, ki naj bi poenostavila postopke, omogočila lažje delo. Saj to pa kjerkoli poslušam, na kateremkoli odboru sem, včeraj na Odboru za delo, družino in socialo imamo težave, v preteklosti, tisti, ki ste že dalj časa tu, smo projekte prelagali zaradi IT tehnologije. Tu se moramo vprašati, ali je z nami ali z izvajalci, ki jih izbiramo, nekaj narobe. Nenazadnje tudi upam, da imamo te pogodbe in odgovornosti izvajalcev za nekorektno opravljena dela tudi nekako zavarovane, kar je danes, mislim da, že ena kolegica iz SDS omenila. Na hearingu je gospod Bandelli, glede na to, da je bil prej župan, se pravi, ona stran, porabnik teh sredstev, dejal, da bo prvo, česa se bo lotil, skrajšanje birokratskih postopkov, da se bo lotil te racionalizacije. Jaz verjamem da je, tako kot je omenil minister, komaj 8 tednov in da mu želim pri tem veliko uspeha, ker vem, da je to rakrana, tisto, na kar občine in župani opozarjajo, da moramo priti stran od današnjega stanja, ko se vloge oddajo v škatlah in pa merijo v kilogramih, da moramo to zadevo spraviti na en normalen, racionalni nivo.

Njegove rešitve – pozdravljam omenjeno ekipno delo na terenu, predvsem na usposabljanju. Če še malo spomnim, zakaj je ta evropska kohezijska politika oziroma sredstva v višini teh treh milijard. Bila so sredstva, ki naj bi pripomogla k temu, da bi se zmanjšale te razvojne razlike med regijami in pa omogočile ravnotežni in trajnostni regionalni razvoj. Tu pa smo – če sem v prvem delu razumel ministra, da imamo tehnične težave pa ene sistemske težave pri črpanju teh sredstev –, v tem drugem delu je

pa Slovenija ena posebnost, in sicer naše odločitve že v davni preteklosti, da smo to majhno Slovenijo razdelili na 200, 212 občin in da nekatere občine štejejo po 300, 400 prebivalcev. Te občine, velika večina teh občin so tudi na seznamu, da ne črpajo sredstev oziroma tudi razumem, saj nenazadnje so bo končalo pri lastni udeležbi, ki jo moraš zagotoviti za izvajanje teh projektov. To je bolj en razmislek v smislu racionalizacije in povezovanja tudi v bodoče.

Kolegica iz SDS je prej omenila slabo črpanje, med drugim je omenila tudi Zasavsko regijo, da pač razvojno zaostajamo. Tu se mi zdi, da je treba dva stavka le reči, in sicer, prvo, da zaostajamo, kar se Zasavja tiče, ker je država v preteklih desetih letih popolnoma ukinila proizvodnjo v Rudniku Trbovlje-Hrastnik, da smo izgubili nekaj tisoč delovnih mest, da ne omenim zgodbe termoelektrarne, Lafarge in vsega podobnega. Smo pa na področju črpanja evropskih sredstev vsaj v prejšnji perspektivi pa tudi, mislim da, smo v tej na dobri poti. V prejšnji perspektivi vem, da smo bili vsaj za občino Hrastnik, manjšo občino z 9 tisoč prebivalcev, lahko dam točen podatek, da smo bili na 13. mestu po uspešnosti črpanju teh sredstev. Če se vrnem k razlogom za težave pri črpanju, je tudi to, da v bistvu, če si v vlogi župana, skoraj ne moreš več sam planirati in dati nekih programov, ki jih bomo zdajle obljubljali za te lokalne volitve. Ker če si pameten, boš izkoristil ta evropska sredstva, ti bodo le-ta krojila tisto, kar boš v naslednje mandatu počel. Jaz za Hrastnik lahko rečem, če se ne bi lotili prenove kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave, kjer smo kopico slabe volje povzročili med občankami in občani, ker smo cel Hrastnik razkopali, pa vendar imamo danes to zadevo urejeno, česar si z lastnimi sredstvi najbrž ne bi mogli privoščiti. To se pravi, da je tudi s tega vidika pri planiranju to, kar je po mojem mnenju pomembno, da se nekatere občine za to ne odločajo.

Da zaključim z odzivom na razpravo kolega Grimsa, pa nisem noben zastopnik dr. Brgleza, bi ga pa spomnil samo to, da so bile tudi občine na račun migrantov prejemnice evropskih sredstev, Brežice in podobno. Drugače pa njegova blodnja in strah pred temi migranti, mislim, da niti nima smisla več kaj posebej pokomentirati. Skratka, zaključujem s to mislijo, da smo bili v prejšnjem kohezijskem obdobju uspešni. Upam, da bomo po angažiranosti in pa seveda odpravi nekaterih napak lahko tudi uspešno zaključili to prioriteto. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK BRANKO SIMONVIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima Zvonko Černač, pripravi naj se dr. Darij Krajčič.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Hvala lepa. Lep pozdrav vsem z moje strani tudi.

Uvodoma mogoče nekaj besed glede tistega, kar je minister na začetku povedal. Sicer ne vem, kakšno zvezo imajo njegova esemes sporočila pa tvitanje s tem, o čemer govorimo danes, ampak ne glede na to, to sejo je izkoristil za to, da se je še enkrat opravičil. Jaz moram reči, da tako, kot je bilo to storjeno, ne gre za iskreno opravičilo, gre bolj za ščitenje lastne pozicije, skrb za lasten fotelj in bi bil ta Državni zbor danes lahko prihranjen za to gesto. Še posebej zato, ker beremo, da je minister ponoči ukinil Twitter račun in ukinil svoj Facebook profil, kar pomeni, da se boji lastnih besed in lastnih izjav, kar ni najboljša popotnica za bodoče delo ministra in tudi ne vliva nekega zaupanja v tisto, o čemer govorimo danes, in vliva zaupanja v to, da se bodo razmere, ki niso dobre, so slabe, da ne bom tudi jaz uporabil izraza katastrofalne, na področju učinkovite, bolj učinkovite rabe evropskega denarja uredijo.

Mi smo konec leta 2018, konec leta 2018 in se danes pogovarjamo o perspektivi, ki se bo zaključila leta 2020. Mi pa vsi vemo, da v teh dneh, tednih, naslednjih dveh mesecih se bo zabetonirala pozicija za naslednjih 7 let, za obdobje 2021–2027. Če bi mi imeli eno normalno vlado, potem bi se morali danes pogovarjati o tem kako, na kakšen, gospodarno najbolj učinkovit način, za katere projekte, za katere prednostne operativne programe bomo izčrpali sredstva oziroma počrpali sredstva v obdobju 2021–2027, ne pa da se pogovarjamo o gasilskih ukrepih za nazaj. Ampak smo še daleč od tega. Mi smo imeli pred dnevi na Komisiji za nadzor javnih financ obravnavo zaključnega računa za 2017 in ena izmed usmeritev ali pa usmeritev Računskega sodišča je bila, da bi se morali končno v tej državi začeli pogovarjati tudi o tem, da se projekti pravočasno načrtujejo, kar tako, kot se dogaja zadnja leta, se ne načrtujejo pravočasno, kar pomeni, da poraba ni najbolj gospodarna. Potem porabimo sredstva, ki so v končni fazi naša sredstva, tudi za projekte, ki niso najbolj optimalni. To se je dogajalo v preteklosti, se dogaja danes in tako, kot stvari tečejo, očitno se bo dogajalo tudi v naslednji finančni perspektivi.

Meni seže spomin nekaj let nazaj, šest let, ko sem jaz bil v priliki dobro leto dni, da sem videl, kako je, ne, če neka vlada – zanimivo, da so po navadi to vedno tako imenovane leve vlade, takrat je bila to Pahorjeva – teh stvari ne pelje na učinkovit, gospodaren in pravilen način. Leta 2012, v začetku leta 2012 smo imeli še slabšo situacijo, kot jo imamo danes na področju uporabe evropskega denarja, ampak takrat nismo parlamentirali v Državnem zboru o tem, ampak je takratni predsednik Vlade nemudoma po prisegi, s konkretnimi ukrepi, s tedenskimi operativnimi sestanki zagnal to kolo razvoja v pol leta naprej. In zaradi tega smo iz perspektive 2007–2013 počrpali vse, ne zaradi vlade Mira Cerarja. To kar poslušamo danes in smo preposlušali v zadnjih treh letih, je smešno. Perspektiva se je zaključila konec leta 2013,

takrat vlade Mira Cerarja nikjer še bilo ni. Izvajala pa se je 2014, 2015, seveda, ampak na podlagi vsega, kar je bilo zaprto do konca leta 2013. 2014, 2015 se iz prejšnje nič več ni dalo zapirati. In tudi glede te sedanje perspektive bi bile številke še slabše, še slabše, če ne bi en velik del projektov iz tako imenovanega overcommitmenta, ki ga je sprejela takratna Janševa vlada konec leta 2012, bil prenesen v izvajanje perspektive 2014–2020. Veste verjetno, o čem govorim. O številnih projektih na področju vodo oskrbe, ki zadevajo prenavo vodovodnih sistemov na območju, ki ga pokriva približno 600 tisoč prebivalcev v tej državi, kjer je šlo za investicijo v vrednosti preko 200 milijonov evrov, ki so se izvajale zdaj, v tem obdobju. Konkreten primer, recimo iz Postojne, od koder prihajam, mi smo imeli zaprto investicijo za vodooskrbo celotne Pivške doline, se pravi vodarna Malni, Korotan, celoten vodovodni sistem po pivški in postojnski občini. Avgusta 2013 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, projekt uvrščen v overcommitment iz prejšnje perspektive, izvajalci izbrani v prvi polovici leta 2014, izvajati se je začel pa šele leta 2015. In kar nekaj je še takih projektov, ki zadevajo sedaj sredstva te perspektive, zaradi tega je situacija mogoče malenkost boljša, drugače bi bila še bolj katastrofalna. Glede tega, kar je bilo rečeno, da je bila perspektiva za 2014–2020 zaprta v času druge Janševe vlade. Ja, izpogajana je bila, 8. februarja 2013 je bila perspektiva izpogajana, za tiste razmere dokaj ugodna – 3,2 milijarde; programsko je pa bila zaprta v času vlade Alenke Bratušek. Zaradi tega so se vsebine spremenile in zaradi tega imamo sedaj tudi probleme, ker je preveč tako imenovanih mehkih vsebin.

Prej sem omenil, da smo v okviru Komisije za nadzor javnih financ gledali bilanco za leto 2017. Cerarjeva vlada – in moram reči, da ta sedaj žal ni nič boljša, ker je tako in tako reciklaža prejšnje vlade z redkimi izjemami – je načrtovala v letu 2017 929 milijonov evrov sredstev iz evropskega proračuna. Realiziranih jih je bilo več kot pol milijarde manj, 395 milijonov evrov, več kot pol milijarde manj. Če to niso skrb vzbujajoče številke, oprostite, potem ne vem, kaj je lahko še skrb vzbujajoče. Slovenija je imela zelo majhno razmerje med odlivi in prilivi. Načrtovano je bilo, da bo ta razlika v višini okoli 400 milijonov evrov, na koncu je bila nekaj manj kot 9 milijonov evrov. Skratka, neka nemogoča situacija, še posebej v luči tega, da so vsebine, ki so sedaj predvidene za črpanje v tej perspektivi, take, da ne omogočajo porabe teh sredstev v relativno kratkem času. Mi smo imeli v prejšnji perspektivi na infrastrukturi na voljo več kot milijardo evrov sredstev, sedaj jih imamo samo tretjino tega zneska, to je 300 milijonov. Kar pomeni, da bo težava, če ne bo ukrepov zelo hitro, zelo velika. Danes bi mi morali poslušati tukaj ministra, ki bi nanizal konkretne ukrepe – kako, na kakšen način, s katerimi prijemi se bo to kolo začelo od

jutri naprej vrteti hitreje, da bomo do konca leta 2020 zaprli vse tisto, kar bomo potem lahko še v dveh oziroma treh naslednjih letih porabljali. Ne pa da bomo čez 30 dni dobili neke ukrepe; danes bi morali mi to vedeti. Imamo ministra, dva meseca je že minister, imamo vlado, prvi, ki bi moral za to poskrbeti, je seveda predsednik Vlade Marjan Šarec. Ampak danes razen jamranja o tem, kako je za vse kriv informacijski sistem in tako naprej, kar so interne zadeve; prebiranja listkov, ki jih pišejo strokovne službe, s strani ministra, nismo slišali nič konkretnega, nič konkretnega. Jaz bi rad slišal do konca te razprave danes, še je dovolj časa, mislim, da se da to zelo hitro narediti, če ima nekdo vizijo, kako in na kakšen način. Kako, s katerimi ukrepi, s katerimi prijemi, s katero spremembo katerega programa bo ta država obstoječo perspektivo, ki se zaključi konec leta 2020, kar se tiče zapiranja programov, uspešno pripeljala do konca. In tukaj ni debate, jo moramo uspešno pripeljati do konca, niti evro ne sme ostati. In na drugi strani bi rad v relativno kratkem času slišal v tem državnem zboru, kako in na kakšen način se bodo pripravili projekti, programi in ukrepi za naslednjo finančno perspektivo; in to do konca letošnjega leta, ker ta se bo zaprla v roku treh mesecev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa. Zdj želi besedo minister.
Izvolite.

MARKO BANDELLI: Hvala, predsedujoči.

Naj za uvod povem, da sredstev za infrastrukturo, projektov ni bilo tako malo. Celoten kohezijski sklad, ki je del teh 3 milijard, zavzema nekaj več kot 900 milijonov evrov. In z 914 milijoni evrov ne delamo mehkih projektov, ampak so to vse trdi infrastrukturni projekti. Je pa res, da niso to projekti, ki gredo samo na občine, ampak so tudi projekti železnic, projekti cest, odsek ene avtoceste bomo konec tega meseca tudi odprli. Poleg tega pa se lahko ob rob kohezijskemu skladu postavijo tudi sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj, sredstva, ki so namenjena za investicije v desetih mestnih občinah za energetske sanacije, za protipoplavne ukrepe, za širokopasovne povezave, za raziskovalno infrastrukturo, za infrastrukturo za poslovne cone. Skupaj je teh sredstev za skoraj 800 milijonov. Če naštejemo nekaj prednostnih naložb, kjer lahko najdemo sredstva za investicije, imamo spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije – 185 milijonov, izboljšave infrastrukture za raziskave in inovacije – 290 milijonov, širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij – 27 milijonov, podpora namenskim naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam – 30 milijonov, vlaganje v vodni sektor za izpolnitev zahtev pravnega reda Unije na področju okolja – 24 milijonov, ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, oživitve mest s sanacijo in dekontaminacijo

degradiranih zemljišč – 57 milijonov, razvoj in obnova celostnih visokokakovostnih in povezljivih železniških sistemov – 40 milijonov, potem je še izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T – 68 milijonov. Na koncu še vlaganje v zdravstveno in socialno infrastrukturo – 45 milijonov. Skupaj je torej na razpolago za investicije več kot polovica sredstev v operativnem programu, to je nekaj čez milijardo in 600 milijonov evrov. Glede tega vprašanja.

Če se navežem na kadrovske zadeve. Izpostavljeno je bilo vprašanje na temo kadrov, kadrovske zadeve in kako so menjave vlade povzročile razne kadrovske cunamije. To je bilo vprašanje. Pa naj pri tem sežem na začetek tega tisočletja, ko smo pred pristopnimi sredstvi usposobili kadre in institucije za obdobje, ko bomo vstopili v Evropsko unijo in bomo s tem upravičeni do celotnega kolača evropskih sredstev. Vsa predpristopna sredstva so bila uspešno počrpana in institucije so bile ustanovljene. In ko smo v letu 2004 vstopili v Evropsko unijo, smo bili na to pripravljeni. Morda tudi ne dovolj, saj je v letih 2007 in 2008 Slovenija edinkrat plačala več v evropski proračun, kot je iz njega dobila. Če se zadeve analizirajo, potem je treba ugotoviti, da so se odlivi kadrov in spremembe v institucionalni strukturi zgodili v letih 2005 in kasneje. In res je bil rezultat na koncu tak, da je bila Slovenija plačnica v evropski proračun, kot sem prej omenil. Kadrovske in institucionalne spremembe je bilo še veliko in prepričan sem, da to ni dobro. Zato je vlada Alenke Bratušek v letu 2013 ustanovila današnjo vladno službo, ki ohranja institucionalno in kadrovske stabilnost. In to tudi želim ohraniti vnaprej, ker menim, da so spremembe za tako velik sistem, kot je sistem izvajanja evropske kohezijske politike, neprimerne in lahko povzročijo samo zastoj v izvajanju. Verjamem, da bomo na ta način uspešni tudi v tem programskem obdobju in bomo do konca tega obdobja uspeli počrpati vsa razpoložljiva sredstva.

Neko vprašanje je bilo glede informacijskega sistema, kako ga nadgrajujemo. Vam povem, da dnevno nadgrajujemo, dnevno bdimo nad njim, vsakodnevno so izboljšave. Smo imeli problem pri sektorju Ministrstva za delo, kjer nekaj še ni delovalo, ampak vem, da sedaj rešujejo tisto zadevo. Praktično vsak dan je informacijski sistem bolj usposobljen, gre na boljše. Upam, da bo v kratkem tudi stoprocentno aktiven. Bilo je vprašanje tudi glede prejšnjega informacijskega sistema, kaj pa s tem in odgovornosti. Jaz bom drug teden ustanovil komisijo, ki bo naredila notranjo revizijo prav na argumentu informacijskega sistema, in bomo tudi pogledali odgovornosti in kdo bo za to odgovarjal. To je že predvideno. Kar se tiče obiska občin, ja, imam predvidene obiske. Veliko županov že prihaja k meni, jaz sprejemem, če moram, kateregakoli župana, ni noben problem,

z veseljem, ker mi na tak način predstavlja njegove probleme, problematiko. Jaz osebno vem, kakšne so bile, tako da tukaj mi ni nič v napoto ali pa novega, tako da z veseljem. Bom pa šel na teren in si delam sedaj tudi plan, bi moral že biti, ampak ta teden je bil malo drugačen. Delam plan, ker bom osebno obiskal vse regionalne centre in tudi različne občine na terenu, ker na tak način se bom seznanil točno s problemi, ki jih občine imajo. In predvsem določenim občinam, ki skupno sodelujejo in imajo regijsko povezavo, predvsem pri takih občinah bi rad pogledal, kakšne težave imajo in zakaj ne morejo speljati svojih projektov.

Glede terenske pisarne, vse detajle boste dobili v roku, ker je ena od točk, ki je predvidena po akcijskem načrtu, tudi glede terenske pisarne bodo vsi detajli navedeni notri, na kakšen način, kako se bodo izvajali obiski in na kakšen način bomo tudi prišli do rešitev. Glede tabele razvitosti. Ja, to je res. Tisti podatki so približno enaki, kot jih imam tudi jaz v rokah. So pa podatki zelo ..., ne vem, kako bi rekel. Na primer, če gledamo Obalno-kraško, je ta indeks 101,8; ker vemo pa podatek, da je Kraška 80 in Obala 120. Mi dajemo potem pod en faktor in vemo sami, kakšne so potem posledice glede različnih razpisov in točkovanja po razpisih. Tudi tukaj bomo morali po mojem mnenju kar nekaj narediti. Jaz lahko govorim tudi za občine, kot sta Vipava in Ajdovščina na primer, ker vem, da imata faktor razvitosti ena od druge različen. In tudi tam so veliki problemi. Dam primer Primorske, ker vem; drugače pa vidim, tudi Koroška pa druge so zelo nizke s faktorji. To je tudi zadeva, ki jo bo treba pogledati, predvsem glede na prihodno perspektivo, ki kaže malo drugačno arhitekturo od tiste, ki je bila sedanja. Glede dveh operativnih programov. Dva operativna programa, mi bomo vzeli na znanje to zadevo. Jaz še čakam na argumente za in proti, zakaj. Načeloma nismo za to, ker bi bil problem operativni kot tak in bi razdelili zadeve v ... Ne vem, moram še malo preštudirati in pogledati, predvsem pa s predstavniki Vzhodne in Zahodne kohezijske regije, pogledati njihove argumente, realne argumente, ki so. Potem bomo sigurno odločili, kako naprej.

Kar se tiče pa kohezijske regije, mislim, da je bilo vprašanje glede še ene ali pa tako, kot je zdaj. Absolutno se zaenkrat splača, da sta dve kohezijski regiji, so številke pokazale, da bi drugače dobili še manj sredstev, predvsem na vzhodu. Imamo še eno vprašanje glede programiranja. Nekaj razprave je bilo na novo perspektivo in prihodnost na tem področju. Naj navedem nekaj informacij. Evropska komisija je maja 2018 predstavila predlog novega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027. V njem upošteva spremenjene okoliščine in prioritete, s katerimi se sooča Evropska unija od izstopa Velike Britanije in s tem zmanjšanja prihodkov proračuna Evropske unije; do spremenjenih mednarodnih okoliščin in novih izzivov na področju migracij, varnosti,

digitalizacije in tehnoloških sprememb. V skladu s tem je komisija predlagala obseg sredstev na 1,135 milijard evrov za obdobje 2021–2027, ki je realno primerljiv s sedanjim večletnim finančnim okvirjem in ki namenja več sredstev za programe na področju raziskav, digitalizacije, migracij, varnosti in zunanjih odnosov. Povečanje sredstev za omenjene namene je komisija predvidela na račun manjšega obsega sredstev za dve do sedaj največji politiki proračuna Evropske unije, to je skupno kmetijsko politiko in tudi kohezijsko politiko, ki se zmanjšujeta za 15 oziroma 10 %. Zmanjšanje sredstev za kohezijo pomembno vpliva tudi na Slovenijo, ki v dosedanjih pogajanjih poleg kmetijske politike predstavlja ključno prioriteto Slovenije. Komisija je pri dodeljevanju sredstev uporabila obstoječ način izračunavanja nacionalnih kohezijskih ovojnic, to je tako imenovana berlinska metoda. Posledica tega je bila, da je bilo za Slovenijo v končnem predlogu komisije predvideno 3,73 milijard evrov kohezijskih sredstev v stalnih cenah za leto 2018. Ne glede na relativno ugoden predlog slovenske kohezijske ovojnice, ki pa se lahko še vedno do sklenitve, do končnega dogovora na ravni Evropske unije spremeni, pa preliminarni izračuni kažejo, da bo prišlo do izrazitega neravnovesja v obsegu sredstev med regijami v Sloveniji. Regija Zahodna Slovenija tako zaradi izteka finančno ugodnega prehodnega režima izgublja občuten obseg sredstev, ki ga imajo na voljo v obdobju 2014–2020.

Na drugi strani prvi izračuni kažejo, da naj bi prišlo do pomembnega povečanja sredstev za regijo Vzhodna Slovenija. To bo potencialno močno vplivalo na izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji ter tudi sicer na vodenje politik ekonomskega razvoja v Sloveniji, še zlasti pri politikah, ki so vodene na nadregionalni, nacionalni ravni, raziskave in razvoj, izobraževanje in podobno. Vzporedno pa potekajo tudi pogajanja o normativnem okviru evropske kohezijske politike v okviru delovne skupine Sveta Evropske unije za strukturne ukrepe, kjer Slovenija prav tako aktivno sodeluje. Gre za uredbe, ki bodo opredelile vsebinski in sistemski okvir izvajanja kohezijske politike v obdobju 2021–2027. Prvi predlogi uredb kažejo na precejšnje spremembe v sistemu evropske kohezijske politike, ki sledijo ambiciji Evropske komisije po bistveni poenostavitvi v izvajanju ter še večji usmerjenosti k rezultatom. Predlog uredb določa pet ključnih ciljev na ravni Evropske unije, ki so: pametnejša Evropa, okolju prijaznejša Evropa, bolj povezana Evropa, bolj socialna Evropa in Evropa bližje državljanom. Toliko bi jaz zaenkrat. Hvala lepa, predsedujoči.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa. Nadaljujemo z razpravo.

Na vrsti je dr. Darij Krajčič.

Za njim bo dobil besedo Franc Breznik.

DR. DARIJ KRAJČIČ (PS LMŠ): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Povod za današnjo razpravo je bila izjava revizorja Računskega sodišča. Vzrok za današnjo razpravo so pa dejanske težave pri črpanju tekoče finančne perspektive. Tisto, kar je izhajalo iz vzroka, smo kmalu slišali, da se lahko razumemo na različne načine, je cel kup interpretacij možnih; medtem ko pa ta vzrok, o katerem se danes pogovarjamo, dejansko obstaja. Veliko smo danes slišali na to temo, veliko se že ponavljamo. Jaz bom skušal biti izvirni, pa verjamem, da bom tudi imel težave s svojo izvirnostjo. Ugotoviti je treba, da je Slovenija certificirala pogodbo šele konec leta 2016; in šele po tem certificiranju je bilo mogoče izstavljati tudi prve zahteve. Zato je to eden od vzrokov, da črpamo malo. Prejšnja finančna perspektiva je še dolgo opletala z repom in je segla, finančno gledano, tudi zelo v to perspektivno in se je bilo treba z njo ukvarjati. Če bi samo denarni tok gledali, v tem času vendarle ni bil tako slab. Dejansko pa je slab na področju črpanja tekoče finančne perspektive. Tisto, kar je mene zelo veselilo že na Odboru za zadeve Evropske unije, ki je matični odbor, je to, da smo se pozicija in opozicija glede tega problema poenotili. Meni je bilo to zelo ljubo. Res je, da sem nov v parlamentu, pa nič zato. Jaz imam rad pozitivne zgodbe. In če je pozitivna zgodba, da enkrat skupaj stopimo, kadar imamo skupno težavo, to vendarle kaže, da smo v Sloveniji sposobni skupaj stopiti takrat, kadar vidimo skupne cilje, ki jih moremo zasledovati. In to je zagotovo pozitivno sporočilo. Da je vzrok eden od vzrokov teh silnih težav nek informacijski sistem, je, oprostite, zame absurd nad absurd. Ko sem jaz začel svojo poklicno kariero v začetku 90. let kot direktor v neki firmi, je tam bil tudi nek računalničar, temu smo rekli AOP, morda se še kakšni gospodje ali pa gospe v zrelejših letih spomnite tega, to je avtomatska obdelava podatkov; in tudi sindrom AOP. Le-ta je pomenil, da firme ne vodi direktor, ampak jo vodi tisti računalničar. In zdaj imam jaz občutek, da to državo vodi ne vem kaka firma, ki vzdržuje ta e-MA, ali kako se reče, ali e-VA, saj niti ne vem, kako. Pa je bilo v prejšnji perspektivi podobno z nekim drugim računalniškim sistemom. Oprostite, to je zame absurd nad absurd. In bi prosil tudi ministra, to ste tudi napovedali, da boste temeljito pregledali in naredili revizijo dela na temu ministrstvu, ali je ta država heroinsko odvisna od tega ajtijevca ali je kaka druga zgodba zadaj. Če bi bilo to prvič, bi še nekako razumel, ker je pa že drugič, je pa zelo nenavadno. Cel o osel gre samo enkrat na led, mi smo očitno šli dvakrat.

Pri enem od svojih predhodnikov sem slišal, da je eden od predsednikov vlade – pa ne vem, kateri je bil, saj niti ni pomembno – zagnal kolo črpanja v pol leta naprej. To pomeni, nekdo mu je dal časa pol leta, da je to pognal naprej,

mi pa zahtevamo že danes, po dveh mesecih, da bi to že teklo, kar je bilo prej slabo ali slabše odpeljano. Pustimo jim vendar pol leta ali pustimo nam pol leta, da to zaženejo, če je eden od prejšnjih predsednikov imel pol leta časa in bil pri tem potem recimo uspešen. Pričakovati rezultate v dveh tednih je vendarle prehudo. Danes sem slišal še večje zahteve od te, ki so bile prej sprožene kot temelj za današnjo razpravo. Da naj bi minister že danes nanizal ukrepe. Vendarle se mi danes pogovarjamo in je tudi bil predlog predlagatelja, da se pripravi akcijski načrt. Jaz si predstavljam, da bodo znotraj tega dokumenta ti ukrepi vidni; ki pa ne bojo samo, upam, ukrepi ministrstva, ki ga vodi minister brez listnice; ampak vseh drugih ministrstev, ker ta problem je dejansko problem drugih ministrstev. In vsebinski problem je na ministrstvih še večji kot tukaj na SVRK. Si predstavljam, da če danes vladi priporočamo, da pripravi akcijski načrt, da ji vendarle damo 30 dni časa, da to pripravi. Če ne, bi pa morala biti dikcija predlagatelja drugačna, in sicer da na tej seji predstavite ukrepe. Pa ni tako. Sam predlagatelj jim da 30 dni časa in prosim, da jim teh 30 dni časa tudi damo. Na koncu, spoštovani minister, bi vendarle želel videti vašo opredelitev. Ali menite, da je bila izpogajana finančna perspektiva slabo izpogajana? Se pravi, da je bilo premalo tako imenovanih trdih projektov, ali se ni dalo drugače izpogajati? Moja ocena je, da se ni dalo drugače izpogajati. Vsaj v dokumentaciji, v katero imam jaz vpogled. Zanima pa me pri tem vaše mnenje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.

Besedo ima Franc Breznik.

Za njim dobi besedo Mateja Udovč.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospod podpredsednik.

Spoštovani kolegice in kolegi, zakaj smo pripravili to sejo, mislim, da nam je vsem jasno. Evropska sredstva so sredstva, ki so na žalost naša edina razvojna sredstva, v veliki večini. Evropska sredstva pomenijo na dolgi rok neko pomoč, da bomo postali bolj konkurenčna država. Zakaj je to tako nujno? To je tako nujno zato, ker se perspektiva iz obdobja 2014–2020 bliža svojemu koncu. V bistvu imamo še drugo leto čas za dokončanje in potem je zadeva ad acta. Učenje, ponavljanje z istimi napakami, kot je nekoč rekel eden od Nobelovih nagrajencev Einstein, in čakati, da bomo dobili boljše rezultate. Jaz mislim, da se zavedamo, kaj je na koncu povedal, torej da je to norost in da ne vodi nikamor. Tisti problem, ki ste ga danes večkrat izpostavili, je predvsem informacijski sistem. Jaz sem pogledal revizijo Računskega sodišča, ki se je nanašala, predvsem s programom, s katerim se najbolj sam ukvarjam, to je program Obzorje 2020, torej visoki raziskovalni program, katerega bi se Slovenija morala najbolj lotiti, najbolj aktivno sodelovati. In v tem revizijskem poročilu se je ugotovilo, da ministrstvo sistema

nacionalnih kontaktnih točk ni umestilo v organizacijo in izvajanje nalog na področju razvoja znanosti na takšen način, da bi učinkovito prispeval k boljšemu uresničevanju. Nacionalne pravne podlage za delovanje slovenskega sistema nacionalnih kontaktnih točk so bile po mnenju Računskega sodišča v obravnavanem obdobju pomanjkljive formalno in vsebinsko. Ker so največ prijav oddale tri institucije in da je informacijsko-komunikacijska podpora pomanjkljiva, je Računsko sodišče sklepalo, da informiranje ne poteka tako, da bi tudi druge potencialne nove prijavitelje spodbujalo k prijavi. Zadeva z informacijskim sistemom ni zadeva včeraj, danes; ampak poteka, če bi samo pogledali revizijo Računskega sodišča že v prejšnji vladi, iz obdobja do 31. 12. 2012 in obdobja 2010, bi lahko ugotovili popolnoma isto podobo. Torej v šestih letih se ni zgodilo na tem področju, informacijskem sistemu nič. Zadeve so pomanjkljive, kot ste nekateri rekli, ni krivda samo ministrstva, ampak tudi neinformiranosti, neznanja. Hrvaški kolegi recimo, žalostno je. Oni so se tega lotili, lahko rečemo, profesionalno. Samo v Bruslju, da boste vedeli, minister, imajo pet velikih lobističnih pisarn. Samo v Bruslju. Tam imajo večinoma zaposlene vse najmlajše pripadnike, ki so se navadno izobraževali v tujini, ki imajo dovolj znanja, tudi sami so močno zadolženi in se zavedajo, da treba je to izkoristiti, maksimalno. Če želi Slovenija v tej perspektivi, v tej četrti industrijski revoluciji karkoli narediti, nek preboj, o katerem govorimo, sredstva tudi iz programa Obzorje 2020, torej vrhunskega raziskovalnega programa, ki gre ravno za te najbolj inventivne zadeve, ki peljejo potem neke inovacije, tudi tu je problem. Imamo sistemski problem. Problem imamo sistemski in vse je prepuščeno neki stihiji. In vedno na koncu nas grabi panika, da potem tisto perspektivo; tudi prejšnjo smo potem zaključevali še dve leti v to perspektivo. Na koncu se je kolikor toliko srečno končalo. Moramo priznati, da takrat je SDS proti koncu peljal nekaj takih sej, da smo dali push up, kot bi rekli, neko energijo za to, da se to zgodi. Konkurenčnost Slovenije kot male države, ki ima relativno malo število prebivalcev, relativno malo ekonomsko moč, tudi lastni trg absorpcije, je problem. Naša prihodnosti gre samo v smer visokotehnoloških produktov, butičnih proizvodov na področju, s katerim se zdaj ukvarjam – hrane, in ostalih zadev tudi v turizmu. Če kdaj, minister, je to nujno treba urediti, najprej informacijski sistem, informiranost ljudi, kaj je še na voljo, kateri programi so in kje lahko sodelujemo.

Slovensko Računsko sodišče je že leta 2012, ugotavljalo pomanjkljivosti informacijskega sistema, kontaktnih točk in vsega ostalega pri teh sredstvih. Gospod minister, mislim, da vidite, da seja ni uperjena direktno k vam. Se zavedamo, da ste relativno kratek čas in da človek potrebuje nek čas za ta sredstva. Ampak želim vam pa povedati, da če boste okrog sebe

ohranili ekipe ljudi, ki že do zdaj niso znale delati, niso znale organizirati; poleg tega si morate ohraniti tudi znotraj vlade nek status nekega posebnega ministra poleg ministra za gospodarstvo, ki je najbolj potreben predsedniku vlade pri razvoju te države. In vi imate, čeprav ste minister brez listnice, neverjetno vlogo. Za mene eno najpomembnejših vlog te države. Jaz vidim Slovenijo kot visokotehnološko razvito državo, ki bo partner ali pa najboljši partner med majhnimi državami v Evropi na področju četrte industrijske revolucije. To bo naša konkurenčna prednost in iz tega bomo lahko potem ta denar dajali v razvoj tudi turizma, kmetijstva in vseh ostalih področij, ki so nekako potrebna. To je naša velika priložnost za Slovenijo in priložnost se začne s tem, da optimiziramo in da izkoristimo denar, ki nam je na voljo. In te tri milijarde, ki so nam na voljo iz te perspektive, ravno za Vzhodno regijo, iz katere prihajam, še več, je tisti nujno potreben denar, ki ga potrebujemo za preboj.

Tisto, kar pogrešam že na začetku te vlade, je ta samozavest, je ambicioznost. Mi moramo biti ambiciozni in si moramo postaviti visoke cilje. Mi si moramo postaviti visoke cilje. Če ne, bomo padli v tisto globoko povprečje. Če si ti globokem povprečju neke večje države, bomo preživeli. Majhen narod, relativno starajoča se družba, kot smo Slovenci, pa potrebuje nujno denar za preboj, razvoj in konkurenčno prednost nas samih. In to je največja garancija tudi v vseh gospodarskih krizah, torej vseh, ki bodo morda sledile. Odporni bomo postali tudi na krize. Gospod minister, tisto, kar želim, da naredite, je, prvič, da reorganizirate ministrstvo, ekipe okrog vas, ki so že do zdaj delale zelo slabo. Zelo slabo. In to, kar vam mi danes razlagamo, govorijo župani vseh občin, kot ste videli, v gradivu imate, cela vrsta zapisov glede Skupnosti občin, ki govorijo o teh mehkih vsebinah, o katerih ste danes govorili. In tudi to, kar je tudi bila osnova za sejo, poročilo Sama Jereba, ki dela na Evropskem računskem sodišču, ki je zastrašujoče. Zastrašujoče. Minister, upam, da so vsi lahko na istem, vsi moramo skrbeti za to, da bo Slovenija šla v pravo smer. Večina poznavalcev, ki govorijo ravno o tem, jaz govorim o visokotehnoloških zadevah bolj, v tem visokotehnološkem področju četrte industrijske revolucije, govori, da se karte mešajo na novo v Evropi, torej na področju držav, ki bodo preživele, in držav, ki bodo zašle. In tudi civilizacije, ki bodo zašle ravno na tem področju. Zato, gospod minister, zavijati rokave, pokazati večjo ambicioznost, udariti po mizi tudi proti predsedniku Vlade, spodbuditi kolege iz ostalih ministrstev, ostalih politik, medresorskih usklajevanj, da postavimo te točke, postavimo informacijski sistem, izobrazimo številne ljudi, da optimiziramo črpanje in da kvalitetno zaključimo to perspektivo, v kateri imamo relativno zelo malo časa. Na žalost vi nimate časa pol leta, da se seznanite, da se izobražujete, ker se perspektiva zaključuje. Nismo v letu 2015, na

začetku; ampak smo konec leta 2018. Zato je to potrebna takšna seja in zato je potrebno, da poleg vas slišijo tudi ostali kolegi ministri v tej vladi in ostale institucije, ki so vaše podporno okolje pri pridobivanju evropskih sredstev. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.
Besedo ima Mateja Udovč.

MATEJA UDOVČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Ob spremljanju medijev, razprav na matičnih odborih, Komisije za nadzor javnih financ se človek resnično vpraša, da smo na področju črpanja evropskih kohezijskih sredstev povsem neučinkoviti. Izjava člana Evropskega računskega sodišča gospoda Jereba, da je Slovenija ena od desetih držav, ki lani, v četrtem letu izvajanja tekočega finančnega okvirja, ni porabila nobenih sredstev iz evropskih struktur investicijskih skladov, pa je dejansko pika na i in enostranska predstavitev problema. Kot običajno, se v poznejših razpravah vedno ugotovi, da je resnica nekje na sredini, da so določene izjave, podatki, dejstva, iztrgani iz konteksta. Da je določene izjave možno interpretirati na takšen ali drugačen način. Da obstaja vrsta objektivnih okoliščin, ki vplivajo na realizacijo določenih ukrepov in aktivnosti. Hkrati pa vseeno mislim, da zadev ne smemo jemati preveč površno. Izjave evropske kohezijske politike je treba obravnavati v kontekstu daljšega časovnega obdobja, ker so programi in posamezne zadeve povezani med seboj. Koriščenje evropskih kohezijskih sredstev je namenjeno enakomernemu razvoju posameznih regij držav Evropske unije. Glede na našo razvitost po posameznih področjih in regijah dejansko izpolnujemo vse pogoje, kriterije za dodelitev teh sredstev. Slovenija je do leta 2020 še vedno neto prejemnica, zato bi bilo skrajno neodgovorno, da teh namenskih nepovratnih sredstev ne bi porabili. Institucionalno je to področje že urejeno. Ustanovljena je bila Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Trenutno je za to področje pristojen minister brez resorja gospod Marko Bandelli. Kot vidimo iz predstavitev, odgovora vlad in poročil se pospešeno ureja tudi tehnične zadeve, predvsem z vzpostavitvijo učinkovitega in kompatibilnega informacijskega sistema.

V času prejšnje vlade je bil sprejet evropski normativni okvir, partnerski sporazum, operativni programi in vrsto navodil. V letu 2015 je vlada z odlokom sprejela izvedbeni načrt operativnega programa, tako da so izpolnjeni vsi pogoji za pospešeno koriščenje sredstev. A hkrati moram tudi priznati kolegom in kolegicam ter se z njimi strinjati, ki trdijo, da so v času finančnega okvirja prejšnje vlade za leto 2007 in leto 2013 podpisale pogodbo za črpanje sredstev; a naj opozorim, da to še ne pomeni, da so bila sredstva v tem okvirju tudi izplačana in realizirana. Bila so samo razdeljena, projekti pa so tekli vse do leta 2015, kar pomeni, da jih

je vlada dr. Mira Cerarja morala pripeljati do konca, kar je bilo za vlado v tistem času zelo težko in zelo velik zalogaj. Treba je poudariti, da je vlada Mira Cerarja na področju evropske kohezijske politike prejela izrazito slabo zapuščino, ki je bila odraz dela in politike preteklih vlad. V letu 2015 pa je vlada zagotovila uspešno izvedbo vseh operativnih programov finančnega okvirja za leto 2007 in 2013 ter s tem preprečila grozečo izgubo sredstev preteklih perspektiv. S pospešitvijo črpanja sredstev se je Slovenija v tem obdobju povzpela na četrto mesto in je med osmimi državami članicami Evropske unije, ki so do konca obdobja uspele počrpati vsa razpoložljiva sredstva. Prav ta sredstva so pospešila gospodarski razvoj v Sloveniji, katerega tudi čutimo še danes. Trenutno se aktivno izvaja 3 tisoč 443 projektov v vrednosti več kot 2,1 milijarde evrov sredstev, kar je skoraj 70 % sredstev, ki so Sloveniji na voljo do leta 2023. Za večino dodeljenih sredstev so ministrstva že izvedla javne razpise in z izbranimi izvajalci sklenila pogodbe o sofinanciranju. Projekti se že izvajajo in tečejo, prav tako se izplačujejo že izvedene aktivnosti.

V finančni perspektivi 2014–2020 je 3 milijarde evrov kohezijskih sredstev namenjenih predvsem za zagon in prestrukturiranje gospodarstva, za krepitev inovacijske aktivnosti, tehnoloških zahtevnosti ter prepoznavnosti Slovenije. Ta sredstva morajo biti generator investicij, tehnološkega razvoja, inovativnosti, predvsem pa razvoja turizma. S takšnim maksimalnim angažiranjem vseh akterjev, deležnikov pri izvajanju aktualne finančne perspektive ugotavljam, da ni še ničesar zamujeno, prav ničesar. Za črpanje vseh sredstev imamo na voljo še pet let, do konca leta 2023, ko se izteče obdobje upravičenosti do sredstev iz sedanjih perspektiv. Prepričana sem, da bodo projekti uspešno izpeljani in da bodo porabljena vsa sredstva. Prav zaradi navedenega bom z optimizmom glasovala za predlagani ukrep. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.
Besedo ima mag. Karmen Furman.

MAG. KARMEN FURMAN (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani kolegi in kolegice!

Črpanje evropskih sredstev je za državo pomembno zaradi vrste razlogov. O tem je bilo danes tukaj že veliko povedanega in ne bi se želela ponavljati. Bi pa vendarle na tem mestu izpostavila, kako pomembno je črpanje evropskih sredstev za razvoj naših občin. Vsak od nas tukaj živi v neki svoji občini, ki ima tisto primarno nalogo, da skrbi za kvaliteto življenja občanov. Vemo, da v Sloveniji ni bil izpeljan proces regionalizacije, zato so občine pri izvajanju investicijskih projektov odvisne od uspešnosti vlade pri črpanju evropskih sredstev. Ker je bilo v zadnji finančni perspektivi koriščenje teh evropskih sredstev s strani vlade

popolnoma neučinkovito, občine niso imele možnosti, da bi lahko z evropskimi sredstvi v svojem lokalnem okolju izvajale projekte, kot so gradnje cest, vodovodov, kanalizacij, šol, vrtcev in podobno. Pa da ne bom tukaj preveč polemizirala, bom slednje kar ponazorila s primerom občine, iz katere prihajam. V letih 2004–2008, ko je vlada Slovenske demokratske stranke občinam omogočila uspešno črpanje evropskih sredstev, je občina Slovenska Bistrica uspeła izvesti za približno 34 milijonov evrov investicijskih projektov. Gradili smo vodovode, kanalizacijo, regionalni center za odpadke, dom starostnikov; nato pa v letih 2014–2018 zaradi neaktivnosti vlade Mira Cerarja zgolj en projekt, in sicer izgradnja prve etape zahodne obvoznice v višini 2 milijonov evrov. Moram pa povedati, da je prejšnja vlada Mira Cerarja delovala izrazito centralistično. V prvi plan pa je postavila financiranje Mestne občine Ljubljana in z županom Zoranom Jankovičem podpisala dogovor v vrednosti 300 milijonov evrov. Ta vsebuje projekt, in sicer 34 projektov, katerih večina pa naj bi bila realizirana do konca letošnjega leta. Da imamo v tem letu državnozborske in lokalne volitve, je pa seveda zgolj naključje. In v tem dogovoru gre zagotovo za projekte, ki bi prav prišli tudi našim občanom, zato je svétniška skupina Slovenske demokratske stranke Slovenska Bistrica na vlado naslovila javni poziv in zahtevala, da vlada zagotovi enakomeren razvoj vseh občin ter finančna sredstva enakomerno porazdeli vsem državljanom in državljanom. Ne pa tako, kot se sedaj v resnici dogaja, da država v občini, kot je Slovenska Bistrica, ukinja davčno izpostavo, center za socialno delo, v sklopu reorganizacije namreč deluje le še zgolj enota, želeli ste nam ukiniti tudi izpostavo Sklada kmetijskih zemljišč. Pa da tukaj ne bo nekih zavajanj, da se slednje dogaja zgolj v majhnih občinah. Občina Slovenska Bistrica ima dobrih 25 tisoč prebivalcev in je ena največjih občin v Sloveniji. In da ne bo sedaj očitkov, da tukaj zganjam nekakšen populizem, saj se bližajo lokalne volitve, ta poziv je bil posredovan že leta 2016 in je bila naša svétniška skupina v Slovenski Bistrici s strani vlade nagrajena le z molkom. In odgovor, zakaj imamo v naši državi takšno centralizacijo oziroma neskladen regionalni razvoj, imamo danes očitno tukaj več kot na dlani. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE TANKO: Hvala lepa.
Besedo ima Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Še enkrat, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Vsako minuto sem bolj prepričan, kako dobra je bila odločitev, da opravimo to razpravo. In se strinjam s kolegom Darijem Krajčičem, ki pravi, da ga veseli, da smo se poenotili; da ugotavljamo, da nam zadeve ne klapajo, kot se po domače reče; in da vsi skupaj nekako želimo

tukaj vladi dati podporo. Naredite nekaj, vi vladate, vlada je zato, da vlada; in da dejansko ta sredstva počrpamo. Res je, da so zadeve za črpanje kohezijskih sredstev v Sloveniji specifične ali bolj točno rečeno, težje kot v nekaterih drugih državah članicah Evropske unije. Zakaj? Mislim, da smo ena redkih, ne vem natančno, morda edina država v Evropski uniji, ki nimamo definiranega, vzpostavljenega drugega nivoja lokalne samouprave – pokrajin, dežel, regij, kakorkoli hočete. Ko smo v mandatu 2004–2008 imeli zakone praktično pripravljene, narejene simulacije regijskih oziroma pokrajinskih proračunov, ampak je seveda takratna opozicija rekla, da ne bo prispevala svojih glasov, ker je pač za ustanovitev pokrajin treba imeti dvotretjinsko večino v tem parlamentu. In to, da nimamo drugega nivoja lokalne samouprave, je naša razvojna coka. Sem vesel, da je kolega Jani Prednik s Koroške. Jaz sem bil v ponedeljek tam – čudovita dežela. Da je omenjal čezmejne projekte. Recimo neka koroška občina nima partnerja na drugi strani, ker tu sta partnerja dve regiji, dve pokrajini. In enako velja tudi za Madžarsko, Hrvaško, Italijo in tako naprej. To, kar se lahko dve občini dogovorita, so relativno mali projekti. Večkrat obiščem naše porabske Slovence, dokler bomo lahko še rekli, da obstajajo porabski Slovenci, ker država Slovenija sicer nekaj naredi za njih, kar pač lahko v okviru svojih možnosti. Eden takšnih zadnjih projektov, je treba to pohvaliti, je vzorčna kmetija. Na žalost pa moram tu svoje osebno razočaranje povedati, da sem razočaran, da pa Madžarska, torej naša sosed, pa za porabske Slovence da premalo. Lahko rečem, da razumem kot delanje norca, ko Slovenija postavi tam vzorčno kmetijo, do nje pa pelje neka cesta, po kateri se ne boste mogli voziti s kakršnimkoli avtomobilom, sploh pa ne s kakšnim športnim. To zelo težko razumem in se mi na nek način tukaj porabski Slovenci smilijo.

Jaz ne bom šel sedaj na ta nivo, kot je govorila kolegica Sluga, kaj da je Cerarjeva vlada naredila, pa da neka prejšnja, kao naša vlada, ni naredila. Jaz o tem lahko dolgo govorim, ker sem se veliko ukvarjal z evropskimi projekti oziroma s kohezijskimi sredstvi, ko sem vodil Odbor za zadeve Evropske unije v času vlade Alenke Bratušek; in smo celo posamezne sklepe sprejemali za nivo posameznih projektov ter smo jih porinili naprej. Sedaj se jih niti več ne spomnim. Vem, da je enkrat šlo za šest občin na območju Kozjanskega, ko je šlo za vodooskrbo. Tukaj se spomnim tudi župana iz Škofljice in njegovih sosedov, smo tudi vodooskrbo naprej potisnili. In kar sem izza govornice povedal, boljše bi nam bilo, če bi vlada, vlade poslušale sklepe, ki jih poslanci sprejmejo. Mi smo sprejeli sklep, da se naredi Operativni program izvajanja evropske kohezijske politike posebej za Zahodno kohezijsko regijo in posebej za Zahodno. Sklep je bil sprejet, vlada je to ignorirala. V nekih klasičnih demokracijah se to ne zgodi. Če pa se zgodi, potem mora vlada

odleteti ali pa vsaj pristojni minister. Tako pač zadeve funkcionirajo v demokraciji. Mi smo izvoljeni, nas so ljudje sem poslali. Še bi lahko tukaj našteval več primerov, ki jih pač posamezne vlade enostavno niso hotele realizirati.

Strinjam se tudi in me na nek način boli, kar je povedal kolega Kramar, izkušeni župan, ki sem ga tako razumel – češ, denar, namenjen za Zahodno kohezijsko regijo, je dejansko dobila Ljubljana. Zakaj? Jaz ne vem. Lahko samo špekuliram, ker sem tudi prebral in se pogovarjal v določenih krogih, da si je pač Cerar z Jankovičem na ta način kupil politični mir. Ampak tu naredim piko, ker je takšna razprava neproduktivna. Denar je odtel in tu se vidi ta strahovita neenakost, nepravilnost, če hočete. So državljani na enem seznamu in imamo seznam nekih drugih, drugorazrednih državljanov. To mene boli. In takšne zadrege, takšne omejitve, da vi dejansko z evropskimi sredstvi ne morete financirati kanalizacijskega sistema, ki je manjši od 2 tisoč populacijskih enot, to za mene ni sprejemljivo; ni sprejemljivo, ker Evropa smo tudi mi. Če so to v nekih evropskih dosjelih omejitve, bi se morala slovenska vlada tako dolgo pogajati, da bi dopovedala evropskim institucijam, da enostavno to za nas ni sprejemljivo; in da bi se ta zavora, zapora sprostila, če je kje v evropskih dosjelih, ne vem, ne poznam. Zaradi tega so neka razdrobljena naselja, Goričko in tako naprej, enostavno odrezana od tovrstnih sredstev, so pa seveda prepotrebni takšni sistemi, da se izgradijo. In še nekaj, v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja imamo v nekem členu zapisan tudi dogovor za razvoj regij. Dve leti so se podpisovali ti dogovori za razvoj regij. Prvo povabilo je bilo 13. novembra 2015, drugo povabilo novembra 2017. Boste rekli, da to pa ni današnja tema. Ja, pa je. To se pravi dve leti. Ampak kaj je s tem dogovorom narejeno? Je samo spisek želja, spisek projektov, nič drugega, projekti niso narejeni. Kdaj bo to prišlo v realizacijo? Ne vem, ne vem. Da ne govorim o problemu, ki je največji, tudi denarja ni. Vsota vseh teh projektov je nekje okrog 450 milijonov, ampak tega denarja preprosto ne najdete. In kar nekaj razpravljalcev nas je bilo, ki smo pokazali na ta problem neobstoja drugega nivoja lokalne samouprave. Jaz na nek način vlado pozivam. Gospod minister, prinesite to na vlado, začnimo s postopkom za regionalizacijo v Sloveniji. Tukaj boste s strani Nove Slovenije imeli zaveznika, ker ena od vrednot krščanske demokracije je načelo subsidiarnosti, ki se ravno na nivoju lokalne samouprave najbolj udejanja. Na prvem nivoju občine in na drugem nivoju regije. Sem prepričan, da bi bil to velik plus. In mi sami bomo morali z ljudmi skomunicirati, ki pravijo – Še to nam treba, spet še nekaj političnih funkcij in tako dalje. Ampak tu se vidi, da so države, kjer je ta drugi nivo lokalne samouprave vzpostavljen, uspešnejše države. In potem regija pelje neke

regionalne projekte bistveno lažje. Zdaj pa imamo, recimo s pomurske statistične regije, zgolj statistične, to praktično nič ne pomeni, čisto nič. Potem mora 27 županov tekati do toliko in toliko ministrov, je to breme za ministre, vlado in seveda tudi za župane, vsak se posebej pogovarja. Logično, saj v osnovni šoli vam bodo povedali, da to ne štima, da to ni učinkovito. Mislim, da lahko kakšen politični projekt ta koalicija tudi spelje, ne glede na to, ali je zapisan v koalicijskem sporazumu ali ne. Naredimo vsi skupaj nekaj, kar je dobro za to državo. Hvala lepa, gospod predsednik.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala za vaše mnenje, gospod poslanec.

Besedo ima gospod Jurij Lep.

JURIJ LEP (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

K temu, kar danes razpravljamo, bi poskušal dodati nekaj novega, nekaj dodatnega, mogoče, da se malo osvetlimo. Jaz vsekakor današnjo sejo, današnjo razpravo z veseljem sprejemam in jo tudi zelo pozdravljam. Kot veste, tudi vsi jo pozdravljamo, poslanci vemo, da so naši problemi v evropskih sredstvih, v razvoju, če bi temu tako rekli. Tudi jaz se strinjam, da bi morala država Slovenija bolj gledati na enakomerni razvoj. To je bila tudi osnovna verzija, osnovni sistem, po katerem smo se sploh ustanovili. In to se meni osebno zdi, tudi sam sem veliko delal na lokalni ravni, da smo tu malo zanemarili. In smo počasi popuščali, popuščali in zdaj ni več enakomernega regionalnega razvoja, ampak je zopet centralistični razvoj. Kdo je tu kriv? Po mojem vsak po malem, ker smo spustili skozi neke zadeve, ki bi jih mogoče v parlamentu še lahko sprejeli. Kolega Horvat je povedal, da so že v tem parlamentu sprejeli sklep o razdelitvi na Vzhodno in Zahodno regijo, pa potem sklep ni bil izpeljan na državni ravni, na vladni strani. Če je to to, potem res nekaj ni v redu. Osebno tudi zelo zagovarjam, da sta regiji dve ali pa tri, ampak ena zagotovo ni dobra. Če je samo ena regija, mi pa imamo v Sloveniji takšne občine, takšne pokrajine, takšne dežele, ki se še ukvarjajo z osnovnimi infrastrukturnimi projekti, objekti, od vodovoda, kanalizacije, cest; so pa drugi, ki to že vse imajo. In glede tega smo se po mojem mnenju v Sloveniji premalo potrudili, da bi slovensko specifiko predstavili v Evropi. Če zdaj govorijo, da zato ne, ker so tam tako zastavili, ampak saj je jasno, smo mi dali predloge. Saj si niso oni izmislili sami od sebe, kaj mi želimo oziroma kaj bi oni za nas naredili. Trdim, da je treba še zmeraj vztrajati na tem, v enakomernem razvoju kot osnovni moto. Iz tega lahko tudi to zgradimo, da bomo imeli dve regiji plus Ljubljano posebej, če smo že to rekli, ker tudi glavno mesto ima svoj zakon, se lahko tudi drugače financira pa razvija; ne pa da nekaj sredstev dejansko pobere iz tega istega

naslova, ki bi se lahko mogoče bolj razdelil po celi Sloveniji.

Pa da malo osvetlim zadevo, veliko je bilo govora o malih pa velikih čistilnih napravah. Evropa zato ni financirala malih naprav, ker se zgodi, da če se v nekem naselju sploh ne bo gradila čistilna naprava, to pomeni, da morajo biti male čistilne naprave. Evropa je pač rekla, da tega ne bo podpirala. S tem denarjem vam pa mora občina sama poskrbeti, da tiste hiše, tista naselja, ki so izven dosega 500 enot, morajo imeti svojo čistilno napravo ali pa neko regionalno manjšo čistilno napravo. Kar se tega tiče, mene osebno toliko ne moti, da so rekli, da do 2 tisoč enot; ampak dejstvo je, da mi moramo tudi tiste kraje, ki so v okviru teh glavnih cest pa glavnih vodov, priklopiti; ostali pa tako ali tako ne bodo nikoli priklopljeni na osnovno čistilno napravo. Tam pa mora lokalna skupnost poskrbeti, da bodo oni delali za sebe. Kar se pa tiče samih investicij pa teh projektov. Sem prepričan in tudi zagovarjam, lahko tudi potrdim, lokalne skupnosti pa župani so tisti, ki bolj racionalno rabijo sredstva. Hočeš nočeš, si bolj na udaru, te bolj gledajo, imaš opozicijo, pozicijo, ljudje te spremljajo. Verjemite mi, da ne boš kar tako denarja raztrošil, povprek milijone, ampak boš bolj racionalen. V vsakem primeru so občine tiste, ki bi lahko – in tudi so – ta velika sredstva porabile bolj racionalno. Se zgodi, da katere niso, ampak v globalu pa, verjemite mi, da na lokalnih ravneh so sredstva bolj kontrolirana. Bolj si na udaru, bolj te spremljajo eni in drugi, kar se tega tiče, mislim, da je tudi prav, da bi še vseeno vztrajali, da se ti veliki projekti ali pa taki projekti tudi vršijo na lokalni ravni.

Stokrat smo pa rekli, da nimamo regij. Jasno, to se pa strinjam, da bi morale biti, ampak jih pač ni. Tu so se nekatere občine pač združile na podlagi tega, da so imele skupni projekt. Recimo projekt za eno občino, vreden 5 milijonov, je bil tako majhen, da niti nismo mogli kandidirati. Smo se pa dogovorile občine od štajerske do koroške regije, da smo s skupnim projektom nastopili leta 2005 pa smo potem uspeli. Ampak to je bila pot; brez tega, da bi nas država združevala, ampak smo se združili z občinami na osnovi idejnega projekta. In ta projekt je zaživel in zdaj nam teče, tako da smo tudi zadovoljni. Smo tudi sami iskali združevanje občin, ne pa da kdo reče to, da se morajo občine združevati zato, ker smo pač mi tako rekli. Ne, proces mora biti ravno obraten. Tako, kot smo se prej razdruževali, se bomo pač potem združevali, če bodo ljudem dali sami to dovoljenje; z referendumom. Pri teh razpisih pa, potem ko damo ven razpise, da se prijavijo za izvedbo, so pa tudi dodatni problemi, ker se mi tudi zdi, da smo postali tako pikolovski, se na nek projekt prijavi 5, 6 izvajalcev, enega izbereš, pač mora biti najnižja cena, potem pa se dva pritožita. In se projekt zavleče za mesec, dva, tri. Tudi v tej smeri bi pač predlagal, če je možna kaka zakonska sprememba, da se ne more vsak

kar tako prijavljati pa dejansko dati nek ugovor. Mislim, da so zdaj neki postopki, da se mora plačati to dokumentacijo. V vsakem primeru je marsikateri projekt padel v vodo, ker je bila dana neka pritožba, občina je poiskala zagovornika, on svojega zagovornika in so mleli mlini tako dolgo, da je projekt odšel, sredstva so pa ostala drugod. Tudi to je taka pomanjkljivost, glede katere bi morali razmišljati, kako to rešiti. Druga stvar je pa tudi to, da se mi zdi zelo pomembno – sami smo si napravili take zakone, take poti, take razpise, da se naredi projekt –, in se mi zdi posebej že to, ko je bilo isto rečeno od kolega, da smo država v državi, da mi sami sebi bolj zagujemo pasove, kot nam jih Evropa zagotavlja.

Tudi s tega stališča se mi zdi, da potem kot da smo nevoščljivi drug drugemu, da je on uspel, jaz pa nisem uspel. Na državni ravni pa se zdi, ko prideš na ministrstvo ali agencijo, pa te gledajo, kot da si zdaj ti tam na nekem izpraševanju. Če veste boljše, kot vedo občinski uradniki, pomagajte, saj to je denar za Slovenijo. Taki primeri, je bilo že rečeno, in ta ideja, da bi morali znotraj teh agencij dati malo vedeti, da smo skupaj v istem loncu. In če hočemo napredovati, poskušamo skupaj rešiti ta projekt; ne pa da se potem, tako kot je bilo rečeno, z neko vejico izgubijo velika milijonska sredstva. Ne glede na to, kar zdaj razpravljamo, jaz sem zelo vesel in zadovoljen, da ta razprava teče. Tudi kolegici Šimenko se zahvaljujem, saj je dala dosti podatkov in da je sploh do tega prišlo. Sem zelo vesel in zadovoljen, da smo pri nekih projektih, pri nekih delih zmožni sodelovati skupno, ker vemo, da je v skupno dobro. Če bomo tako delali, bomo mogoče malo spremenili tudi v prihodnosti. Hvala.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec, za vaše stališče.

Besedo ima gospod Vojko Starović.

Hkrati tudi najjavljam, da se pripravi kot zadnji gospod Danijel Krivec in kasneje dobi besedo še predstavnik Vlade.

Izvolite.

VOJKO STAROVIĆ (PS SAB): Hvala za besedo, predsednik. Pozdravljeni, kolegice, kolegi, minister!

Jaz moram tudi povedati, da sem vesel te razprave in ugotovitev, da je okno še vedno odprto, da počrpamo vsa sredstva. Za nazaj se ne bi oziral, ampak bi poudaril te ovire, ki so na poti proti temu, da počrpamo ta sredstva do konca. Kot je kolega Breznik govoril, so ta sredstva silno pomembna, so bila tudi v preteklosti, ker vlaganje v infrastrukturo, v te zadeve ima svoj multiplikativni učinek; in so nam v marsičem olajšale krizo, v kateri smo se znašli. Zato je to črpanje zelo pomembno in zato je tudi današnja debata pomembna. Mogoče se na to področje ne spoznam dovolj, vem pa, da si na mnogih drugih področjih postavljamo veliko hujše administrativne ovire, kot nam jih postavlja

Evropa. Res smo bolj papeški od papeža. In to toplo polagam vladi in tudi našemu ministru, da pazi na te zadeve, da ne pristanemo na vse takoj in da smo tako podložni. Vem, da recimo na področju letalstva pa tudi na drugih področjih kake neumnosti vse delamo; in potem naši fantje registrirajo avione v tujini, ker je to trikrat cenejše in trikrat lažje. Pa ne bi zdaj o tem, tudi ta ovira, da nimamo pokrajin, je pomembna. Lotimo se, poslanci, Stranka Alenke Bratušek je za pokrajine, ker je to pametna zadeva in bomo tudi te stvari lažje reševali.

Poudaril bi zopet te javne razpise. Sam vem, da so mnoge stvari zaradi teh javnih razpisov in pritožb padle in niso bile izpeljane. Odpravimo to, saj tu smo soglasni. Bom še kratek, ker vidim, da končujemo, nočem zadrževati, ura je že 18.20, v petek. Ampak rad bi pripomnil. Spomnil sem se na besede industrijskega genialca Henryja Forda, tekoči trak, potrošniško družbo si je izmislil. Marsikaj je iz njegovega zelnika preletelo. On je rekel, ta stavek me je pred leti vznemiril in spodbudil tudi k pisanju: »Če verjameš, da zmoreš, ali če ne verjameš, da zmoreš; v vsakem primeru imaš prav«. To je zelo globoko. Če verjameš, da zmoreš; in če verjamemo, se bomo zadeve lotili s srcem in pametjo; če ne verjameš, pa ne bomo uspeli. Jaz verjamem, da v tem oknu, ki nam je ostalo, lahko s pravim delom in pravim načinom zadeve rešimo in speljemo do konca. In to naj bo tudi primer, tudi te debate, da bomo uspešni tudi na drugih področjih v naši širši domovini, v Evropi. Ne vem, koliko smo uspešni pri črpanju iz kmetijskega sklada, ribiškega sklada in drugih skladov. Tu na to ob tem ne pozabimo in naredimo korake v tej smeri. Hvala za poslušanje.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

In kot zadnji s seznama ima besedo gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik, lep pozdrav kolegicam in kolegom!

Mislim, da je današnja razprava kar pokazala, da je bila tema, ki smo jo odprli, pomembna in da se na nek način vsi zavedate tega, da je nujno pospešiti črpanje evropskih sredstev. Ne vem, če se pa vsi zavedate, da ni tako veliko časa, kot nekateri govorite. Dejstvo je, da je treba do konca 2020 zadeve zapreti, izvajamo sicer lahko še dve leti, lahko še situacije dajemo, lahko še poročila, vendar od leta 2020 naprej pa je zadeva zaprta. Ker smo že praktično 2019, pojutrišnjem ali pa jutri, če tako rečemo, ni tako veliko časa. Tisti, ki ste se kdajkoli ukvarjali s črpanjem evropskih sredstev na lokalni ravni ali v kakšni drugi inštituciji, veste, kaj to pomeni. In mi smo se zdaj osredotočili predvsem na poročilo, ki je govorilo o letu 2017. Mene zelo skrbi, ko bomo dobili poročilo o letu 2018, ker bo verjetno slika še bistveno slabša.

Verjamem, da je minister vzel vsa ta opozorila, ki so bila dana, pod zelo resno, čeprav njegova razprava, moram reči, glede na to, da je bil župan, ni bila najbolj prepričljiva, vsaj zame. Tukaj bi vseeno pričakoval, da minister po dveh mesecih ne govori o tem, da mora neke stvari proučiti, da mora neke stvari pogledati, da bo šel župane spraševati, kakšne probleme imajo; ker to ima že vse servirano. Razvojne agencije, občine so poslale že v prejšnjem mandatu tisoč in eno pripombo, zahteve, da se stvari pospešijo, opozorila, na katerih zadevah stvari ne funkcionirajo; pa ni bilo odgovorov. Gospod minister, vi nimate kaj po terenu delati, vi morate službe, za katere ste odgovorni, prisiliti, da bodo začele delati. Ne da bodo vsaka dva meseca naročila razvojnim agencijam, občinam, da popravijo neke dokumente – to je ključno. In tega od vas danes nisem slišal. To me je malo razočaralo, ker najava tudi pri hearingu je bila, da ste operativci, da boste pogledali, kje so se stvari zaustavile, in boste pospešili. Danes o tem ni bilo slišati niti besede. Vsaj eno smer, kako boste pri tej zadevi ukrepali v smislu ali preoblikovanja nekih operativnih programov, če ste ugotovili, da se ene stvari ne bodo počrpale; ali preusmeritev določenih ljudi na posamezne programe, ki bodo omogočili, da se nekaj izvede. Tega ni bilo slišati iz vaše strani.

Slišati pa je bilo, da boste ponovno proučili, se posvetovali, šli do županov, ki vam bodo povedali tisto, kar govorijo že štiri leta, da ni razpisov, da takrat, ko je najavljen razpis, se tik pred zdajci spremenijo pravila in podaljša predlog za razpis za pol leta. Ko pride spet ponovno trenutek, da bi moral biti razpis v Uradnem listu, ugotovijo, da morajo nek informacijski sistem popraviti in tako dalje. Vam lahko dajo samo spisek iz ene od razvojnih agencij v naših regijah, pa boste videli, kje so pripombe. Jaz imam pač to srečo, da sem bil veliko časa vpet v delo razvojnih agencij kot župan, kasneje kot predsednik teh agencij; in da me praktično suportirajo, ne bom rekel dnevno, enkrat na teden pa sigurno vem, kaj se dogaja in kaj se ne dogaja. In tudi nekateri poslanci ste govorili, kako je treba projekte pripraviti. Projekte imajo vse te občine narejene, tudi tam, kjer so bile zahteve, da se povežejo, naredijo velike projekte, je to vse narejeno, že dve, tri leta čakajo na razpis. Jaz lahko rečem za severno Primorsko ali pa Zgornje Posočje, je obmejno ogromno nekih stvari pripravljenih. Bila je 1. svetovna vojna, kjer je bila velika ambicija in želja, da se to izkoristi. Nič nismo izkoristili, ker nič ne funkcionira. In če bomo tiščali glavo v pesek, kot je bilo danes vseeno čutiti s strani ministra, čeprav jaz še vedno verjamem, da ima voljo in energijo, vendar nekega hudega znanja in ambicije, da to spremeni, jaz nisem čutil iz njegovih odgovorov. Tudi to, da bere listke od svojih prišepetovalcev z leve in desne, pomeni, da o problemu očitno ne ve veliko ali pa premalo. Jaz sem pričakoval od njega, tako kot je najavljal, da bo udaril po mizi, bo rekel: V tem

in tem okviru je treba to in to narediti. Po dveh mesecih pa poslušamo, da bomo ponovno preverjali. Kot sem rekel, razprava je bila dobra, vsaj z večine. Je pa treba zadevo resno vzeti. In mislim, da se še nekateri premalo zavedate, da ta vir, če ga ne počrpamo, je ključen predvsem za razvoj v posameznih manjših občinah. Mogoče večje mestne občine bodo nekako zvozile. Vsa ostala periferija, ki je veliko vložila v pripravo teh dokumentov; morate vedeti, občine so zalagale, da pridejo do gradbenih dovoljenj, do vse ostale dokumentacije, pa nimajo možnosti prijave, ker nekdo na ministrstvu ne izpelje razpisa. Ne si dajati plašnic pred oči, da je vse v redu in da bo že, ko bo. Mislim, da bo podobna seja potrebna čez en mesec, če se ne bo nič jasnega zgodilo. Mogoče na kakšnem odboru, da se preveri, ali se je na ministrstvu naredil kakšen ukrep v smeri pospešitve črpanja teh evropskih sredstev. Jaz želim ministru, da se stvari res premaknejo, kot je sicer v neki dobri želji poskušal nakazati; vendar manjka tu še realizacija.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnica predlagatelja.

Besedo ima gospod minister.

MARKO BANDELLI: Hvala, predsednik.

Več kot toliko vprašanj na koncu ni bilo, ampak bom šel po vrsti. Vprašanje je bilo glede informacijskega sistema in glede prejšnjega izvajalca. Prejšnjega izvajalca ni več, ker imamo predprejšnjega, smo naredili novo pogodbo, je bil nov razpis ravnokar, z novim izvajalcem, novo naročilo. Zdaj smo tik pred tem, da bomo tudi podpisali pogodbo. To se pravi, da smo mi kar nekaj aktivirali zadeve. Smo praktično tik pred podpisom nove pogodbe. Kar se tiče notranje revizije, sem že povedal tudi prej. Ugotavljali bomo notranje odgovornosti, absolutno. In bomo tudi pogledali, kdo je delal napake vsa ta leta. Glede predloga gospoda Hrovata zaradi regionalizacije, ni tema danes, ampak se strinjam stoprocentno z vami. To je tema za peljati naprej, absolutno. Če hočemo enakomerni razvoj, edini sistem, ki je, je regionalizacija, tu vemo, zakaj. Vemo tudi glede problema dveh kohezijskih regij. Zakaj dve kohezijski regiji? Zakaj so problemi, če bi bila samo ena. Ta primer bi bil čisto v redu. In kar se tiče mojega mnenja glede stroškov regionalizacije, če je 12 regij na primer, ne razume kdo tako ali drugače, če bi bilo 12 manj občin, strošek ostane isti, no, v tem smislu, se združijo skupaj v regije. Po mojem je samo politična volja, volja poslanskih skupin. In mislim, da bi to lahko bil zelo dober argument tega mandata.

Razvoj v zdajšnji perspektivi v primerjavi s prejšnjimi, to veste sami, da smo imeli prejšnji sistem drugačen. Prejšnji sistem so

bile regije, ki so dobile določena sredstva in so si jih potem porazdelile, zdaj pa so projekti pomembni. Tista občina, ki je bolj uspešna, pri projektih uspe, drugače pa nekako zastane. Spraševali ste nas glede kadra, mi smo zamenjali nekaj kadra. Nekaj kadra bomo še zamenjali, nov kader bomo rabili, predvsem pri vidiku nove perspektive, pri programiranju bi zelo rad vklopil tudi drugačne akterje. Pripravljamo tudi nov svet in bom dal tudi predloge na vlado, na kakšen način, z mladino predvsem, ker ima le-ta tudi drugačen vidik glede tega in vidi drugače. Kar se tiče črpanja, vi morate vedeti, ogromno je bilo govora glede črpanja in zakaj ni črpanja, zakaj so problemi na razpisih. Morate vedeti, da naš resor se ne ukvarja z razpisi. Mi samo kontroliramo razpise, ki jih dobimo od resorjev. Mi samo pregledujemo njihove, če so v skladu s tistim, kar nam diktira Evropa. Razen Cilj 2, v Cilju 2 smo pa mi direktno. Ampak morate vedeti, da je Cilj 2 skoraj celotno počrpan in mi smo našo nalogo na našem resorju opravili. To je tista naloga. Naj odgovorim še zadnjemu govorniku, ki je rekel, da je slišal zelo malo ambicioznih zadev z moje strani. Z moje strani imam okoli tri strani ambicij za napraviti, ampak ne bom govoril sedaj tukaj, ker je tudi v naslednjem akcijskem načrtu. Ampak prej vas ni bilo tukaj in niste mogli slišati, kaj je akcijski načrt, kakšne so točke in iztočnice. Se vam opravičujem, ampak to je to. Glede projektov sem povedal, glede Cilja 2 tudi. Tu je naša naloga.

Želim vam še povedati na koncu, da se še enkrat zahvaljujem za to pobudo. Mislim, da pobuda je pomembna. Ni to, da se vsake štiri leta naredi seja in se pokliče ministra za razvoj sem, da poroča. Jaz mislim, da bi bil minister za razvoj lahko povabljen večkrat sem, da vam pove, kako teče črpanje, na kakšne načine se izvajajo črpanja, kakšni projekti so, kako smo mi v kontaktu z resorji, na kakšen način mi kontroliramo in silimo v delo resorje; ker največji problem črpanja so resorji, se pravi ministrstva, tam je problem. Jaz sem dal tudi problem unificiranja sistema za razpise, ker, kot veste, tudi ima vsako ministrstvo svoj sistem razpisa, potem pa ni kompatibilen, kadar pridejo novi razpisi. To so vse zadeve, ki sem jih jaz pripravil na mizo, ampak mi je žal, gospod Krivec, boste dobili detajlno, če želite, glede tega. Za zaključek samo še nekaj. Mi v Sloveniji ne rabimo projektov, da bomo črpali sredstva, ampak rabimo sredstva, da naredimo kvalitetne projekte, dobre projekte, ki nam dajejo ekonomsko učinkovitost. To je pomembno. Ne delajmo projektov, samo da bomo črpali, ampak projekti morajo biti razmišljeni, morajo biti taki, da bodo znižali brezposelnost, da bodo dvignili gospodarsko rast in te zadeve. Tu so projekti in na to bomo šli naprej. Ne vem, če veste, glede V4 + 4. Mi smo se nekako oddaljili od te ideje, to so Višegradske države. Mi se nismo hoteli pridružiti maksimalnemu črpanju na področju infrastrukture, ampak bolj tehnološkemu in

visokotehnološkemu. Tudi v tej smeri bomo tudi šli naprej, kar pa ne pomeni, da ne bo infrastrukture, ampak bo verjetno bolj drugačnega, tehnološkega smisla. Hvala lepa, predsednik.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod minister.

Sam sicer mislim, da ni nevarnosti, da boste povabljeni samo enkrat na štiri leta v ta državni zbor.

Gospod Krivec, replika.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, spoštovani minister, za odgovor.

Vi niste minister za razvoj, ampak ste minister za regionalni razvoj in tako naprej. Mislim, da sem bil napačno razumljen z vaše strani. Jaz ne vem, koliko ambicij imate vi, sicer ste rekli tri strani ambicij. Jaz sem vas spraševal o konkretnih zavezah in konkretnih usmeritvah, tistih prvih korakih. Tega jaz nisem slišal. Verjamem, da imate veliko skritih ambicij, ampak slišali jih pa nismo prav veliko. Želja ali pa ambicija naše seje je bila, da slišimo, kako ministrstvo v nadaljevanju s konkretnimi ukrepi pospeši črpanje evropskih sredstev. Tega jaz nisem zaznal, verjetno tudi moji kolegi ne. Verjetno želja pri vas je, ambicije, to verjamem, ampak konkretnih usmeritev, nekih konkretnih korakov, da bi rekli, prvi korak bo to in s tem bomo neko stvar naredili; tega ni bilo. In zato sem vas opozoril, da je brez zveze, da si vzamete čas in obiskujete župane, ker vi ste bili župan in dobro veste, v čem je problem. Če tam ni dovolj informacij iz vaše lastne prakse, pa mislim, da imajo razvojne agencije veliko tega gradiva. Mislim, da bi zadostovalo, če se z enim direktorjem ali pa direktorico ene razvojne agencije usedete za pol ure in vam bo vse razložila, zakaj zadeve ne funkcionirajo. Sami ste pa že ugotovili, da neke stvari ne funkcionirajo in da so potrebne neke nove pogodbe, ampak to je operativno, to ni ukrep, ki bi nas zanimal. To morate vi znotraj svoje hiše rešiti in znotraj svojih uradnikov zadevo odpraviti. Neka usmeritev bi bila, da boste spremenili operativne programe, da boste šli v neko novo pogajanje, to je neka usmeritev. O ambicijah pa bomo lahko drugič.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala za vašo repliko, gospod poslanec.

Besedo ima predstavnica predlagatelja, gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Spoštovani minister, ne skrbite, velikokrat se bomo videli v Državnem zboru. Vsake tri mesece morate tako ali tako poslati poročilo o črpanju evropskih sredstev. Ampak videli se bomo še nekoliko prej. Trideset dni boste imeli časa, da boste skupaj s celotno vlado uskladili in tudi pripravili konkreten akcijski

načrt, glede katerega verjamem, da bomo tudi tukaj v tem državnem zboru ponovno razpravljali. Pa še verjetno se bo vmes našla kakšna tema z vašega področja. Glede tega, da bi se videvali vsakih nekaj let, zagotovo ni za skrbeti. Mislim, da je bila današnja razprava še kako na mestu, da smo na nek način enotno ugotovili, da stanje na področju črpanja iz obstoječe finančne perspektive ni dobro, da je stvari treba pospešiti; in to kar urgentno pospešiti. Zavedamo se tudi, da so to dejansko skoraj edina razvojna sredstva, ki jih imamo za državo in tudi za lokalne skupnosti. Mislim, da smo si bili tudi enotni, da je osnovni namen teh evropskih sredstev – in da mora biti osnovni namen, tako kot je tudi mišljen s strani Evropske unije – to, da zmanjšamo razlike v posameznih regijah. Mislim, da je bila današnja razprava dobra, konstruktivna, kar veliko pobud, predlogov in tudi problemov je bilo izpostavljenih. Veseli me, da ste vse parlamentarne stranke dale podporo že na matičnem odboru za evropske zadeve, in to pričakujem tudi danes pri glasovanju. Verjamem pa, da ne samo ministra, ampak celotno vladno ekipo v nadaljevanju čaka kar težko delo.

Še enkrat bom izpostavila, področje evropskih sredstev ni stvar samo resorja, ki dejansko to pokriva, ampak je to in mora biti prioriteta, prva naloga celotne vlade. In tudi pozivam vas – koalicijske stranke, da apelirate na vaše ministre, da se tega resnično zavedajo. Časa ni tako veliko. Časa je dejansko zelo malo, do leta 2020 morajo biti vse stvari pod streho, ne glede na to, da dejansko imamo čas nekako tri leta izvesti te zastavljene projekte. To leto se bo izjemno hitro obrnilo. Mislim, da je stvari treba pospešiti in na tem delati v tem trenutku, danes. Še enkrat hvala za konstruktivno razpravo. Se veselim takšnih in podobnih sej tudi v prihodnje. Hvala.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospa poslanka, za vaše besede.

Ugotavljam, da čas, ki je namenjen za razpravo, še ni potekel. Ali želi še kdo razpravljati? Možnost prijave poteka. Imamo dva prijavljena poslanca – gospod Breznik in gospod Franc Jurša.

Gospod Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Gospod minister, jaz sem se oglasil, pa se opravičujem kolegicam in kolegom, če se komu že mudi domov, ampak mislim, da je tema tako pomembna za razvoj Slovenije, da se moram oglasiti. Jaz sem tisti, ki sem vam govoril, čeprav me niste poslušali, o neki večji ambicioznosti te države. Največkrat govorite o ozkem segmentu, o evropskih projektih v Sloveniji. Jaz sem vam predvsem postavil vprašanje glede evropskega raziskovalno-inovacijskega programa Obzorje 2020. Gospod minister, naj vam naštejem nekaj o Evropskem raziskovalnem svetu, prihodnje nastajajoče tehnologije, predvsem pa ukrepi,

tudi Marie Curie, poseben sklad, ki deluje na področju tako imenovane raziskovalne ali nove logistike 21. stoletja in pametne infrastrukture. To so projekti, o katerih kolega Logar zdaj govori po Ljubljani, da se Ljubljana kot glavno mesto recimo ne bo ukvarjala s tlakovci. To so zgodbe evropskih projektov, jaz bi temu rekel zgodbe tehnologije 20. stoletja. Mi govorimo o 21. stoletju in o tej ambicioznosti sem jaz govoril. Govoril sem, da morate videti vašo perspektivo ali pa vašo zgodbo tudi kot minister za razvoj te države. In razvoj pomeni, da bomo na znanju temelječa družbo. Ko danes govorimo, večina občin ne dela kaj veliko evropskih projektov, v vseh perspektivah, ki smo jih imeli na voljo.

Jaz govorim o specializiranem projektu, posebnem programu, Obzorje 2020, ki je raziskovalni program. Govorim o novih tehnologijah, ki bodo zavzele, govorimo o bioniki, govorim o nanotehnologijah, v katerih imamo Slovenci dobre nastavke, govorim o mehatroniki, govorim o vseh tistih kontaktnih točkah, ki so nujno potrebne, da zadeve zaživijo. In še nekaj, danes ste govorili o informacijskem sistemu. Hotel sem opozoriti, da boste z ekipo, ki jo imate okoli sebe, težko speljali pozitivno v tej evropski perspektivi in zaključili. Zakaj? Ker je Računsko sodišče že v reviziji let 2010–2012 ugotavljalo, da je problemi z dostopnimi točkami, predvsem pa tudi s informacijskim sistemom. To ni zgodba samo Sama Jereba, ki je to ugotavljal, ampak govoril je tudi o informacijskih problemih – ne zdaj, ampak že pred šestimi leti. Ekipa okrog vas že šest let ni mogla razrešiti problema informacijskega sistema v tej državi, prav na vašem področju. Kje je še vse ostalo, kar sledi. Mislim, da je treba razpravljati in treba reči, če želite nek preboj narediti. Od vas smo najbolj odvisni, zame ste vi eden od pomembnejših členov te vlade. Po predsedniku Vlade, gospodarskem in finančnem ministru ste po vsej verjetnosti eden od najbolj pomembnih ministrov. Za mene niste samo minister za kohezijska sredstva, ste tudi za visoke tehnologije, za razvoj. Tudi na tem področju, lahko rečemo, slabo črpamo, zelo slabo so informirani določeni posamezniki in ustanove. Tukaj je ta potrebnost tega, gospod minister, da zavihate rokave, da tiste ljudi, ki nimajo znanja, ki so tam postavljeni, zamenjate, da se okrepite z drugimi ekipami, kot jih imajo naše sosednje države. Navedel sem primer Hrvaške, Slovaške, Čehov, vseh ostalih, ki nas bodo prehiteli, če mi tega ne bomo naredili. Govorim o prihodnosti te države. In govorim potem tudi o konkurenčnosti te države, ki bo pomembna, da bomo lahko pošteno dihali, ko bo prišla gospodarska kriza, mogoče v Evropi ali pa svetu. In o tem se danes pogovarjamo. Tudi o tem se pogovarjamo. In tudi na to temo bi potreboval kakšen odgovor, ne vaše osebne ambicije, ampak v okviru ambicij. Vi ste tudi tisti minister, katerega naloga tudi razvoj te države. In razvoj te države, danes smo govorili kar nekaj o tem, je treba pred tem

narediti nekaj domačih nalog. Informacijski sistem je po vsej verjetnosti ena od rakavih celic.

Kolega Horvat pa večina ostalih so govorili o konstituiranju regij. Mi nujno potrebujemo regije, ker ne bomo optimizirali črpanja evropskih sredstev. Mi v SDS smo o tem govorili že v kompletni prejšnji sestavi in tudi predprejšnji, da je nujno potrebno, ker vse države imajo regije in vsi projekti so zastavljeni izredno široko. Danes smo spet podvrženi neki stihiji, podvrženi smo, če se župani nekako super dogovorijo z župani čezmejnih občin, torej na Hrvaškem, Madžarskem, v Avstriji; potem se neke zadeve zgodijo, drugače se ne zgodijo. Vse to so vaše naloge in vse to bi morala biti vaša superkoordinacija v okviru vlade. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Kot zadnji ima besedo gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Kogice in kolegij!

Franc Breznik se je prej opravičil, tudi jaz se bom opravičil. Bom pa bistveno krajši od Franca Breznika, ampak vseeno bi želel nekaj zadev na koncu tudi jaz povedati. Ne dvomim, v nobenem primeru ne dvomim, da ne bomo počrpali teh sredstev do zadnjega evra. Vse do zdaj se je več ali manj to naredilo in mislim, da tudi tokrat ne bo nič drugače. Razprava, ki smo jo imeli danes v Državnem zboru, me je na nek način razveselila. Bila je prijetna. V glavnem se ni izstopalo, nismo se merili preveč po levi, desni, ampak smo nekako vsi ugotavljali, da je neobhodno potrebno, da to problematiko razrešujemo tako, da bo čim več sredstev tudi počrpanih. Bila pa je prilagojena prostoru in času, to moramo reči. In če bomo tudi govorili petkrat, desetkrat, ni bilo to ...; je bilo prilagojeno času in prostoru. Saj veste, kaj je s tem tudi mislim. Nekaj samohvale je tudi bilo izrečene – naša vlada je to tako naredila, vaša je to naredila tako. Če se sam ne hvališ, te tudi drugi ne bo hvalil. Moram reči, da sem tudi sam vodil nekaj projektov na lokalni ravni in da sem vodil en vzorčni projekt takoj na začetku, ko smo dejansko začeli črpati ta evropska sredstva. Moram reči, da je takrat vodila v tej aktivnosti desna vlada. In tudi moram povedati, da sem imel veliko podporo v ministru, ki je takrat bil z desne politične opcije. Kaj hočem povedati? Kolegici iz Slovenske Bistrice hočem povedati, da je njihov župan in njihov takratni minister dokaj spreten in je vedel tudi te zadeve dobro voditi v korist lokalne skupnosti. Naj smo podkrepim: 396,2 evra oziroma 10,07 milijona evrov sredstev je pridobil v teh dveh letih, ki sta bili zajeti tudi znotraj tega gradiva, ki ste ga vi pripravili. Pa še nekaj moram reči mojemu kolegu Jožefu Horvatu iz Pomurja. Jaz sem strahovito ponosen in tudi vem, zakaj. Med 48 občinami, ki so počrpale največ sredstev, je kar

10 občin iz Pomurja. In še druga zadeva, občina, ki je največ počrpala, je z Goriškega in je počrpala po prebivalcu 3 tisoč 764,64 evra, kar je skupno 8 milijonov za tako malo občino, čeprav prostorsko ni tako mala, to je lep denar. Prav tako odpisani Dobrovnik, glede katerega so svoj čas govorili, da bo občina morala celo zapreti vrata zaradi svoje zadolžitve, pogledajte zlomka, tisoč 405 evrov po prebivalcu oziroma milijon 783 evrov. Čestitam vsem tem občinam! Dobile pa so kohezijska sredstva za največji projekt v Pomurju, to je vodooskrba Pomurja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec. Imeli ste veliko čast, da ste govorili zadnji.

Ker k predlogu priporočila matično delovno telo ni prejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu priporočila. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovnih naprav. Pričenjamo z glasovanjem.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti nihče.

(Za je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Spoštovane in spoštovani, ugotavljam, da je bilo priporočilo sprejeto.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in 12. izredno sejo Državnega zbora.

Želim vam zelo prijeten vikend. Hvala.

Seja se je končala 9. novembra 2018 ob 18.49.



INDEKS GOVORNIKOV

B

BAH ŽIBERT, ANJA	25
BANDELLI, MARKO	16, 38, 48, 57
BREZNIK, FRANC	51, 59
BRGLEZ, DR. MILAN	27

Č

ČERNAČ, ZVONKO	47
----------------------	----

D

DOBLEKAR, BORIS	30
-----------------------	----

F

FURMAN, KARMEN	12, 53
----------------------	--------

G

GRIMS, MAG. BRANKO	45
--------------------------	----

H

HORVAT, JOŽEF	21, 53
HRŠAK, IVAN	24

I

IVANUŠA, JANI	12, 25
---------------------	--------

J

JERAJ, ALENKA	36, 44
JURŠA, FRANC	60

K

KEPA, FRANCI	38
KLAMPFER, MAG. KSENIJA	6
KNEŽAK, SONIBOJ	46
KOCIPER, MAŠA	11
KOVAČIČ, ALJAŽ	13
KRAJČIČ, DR. DARIJ	16, 50
KRAMAR, FRANC	41
KRIVEC, DANIJEL	56, 58

L

LENART, JOŽE	37
LEP ŠIMENKO, SUZANA	14, 28, 40, 43, 58
LEP, JURIJ	11, 55

M

MESEC, LUKA	9
MURŠIČ, MAG. BOJANA	8, 35

N

NOVAK, LJUDMILA	29
-----------------------	----

P

PAVŠIČ, ROBERT	45
----------------------	----



PEČEK, IGOR	26
PERIČ, GREGOR	18, 33
POGAČNIK, MAG. MARKO	34
PREDNIK, JANI	32
R	
RAJH, ANDREJ	23
REBERŠEK, ALEKSANDER	10, 44
S	
SLUGA, JANJA	8, 42, 44
STAROVIČ, VOJKO	7, 56
Š	
ŠUŠMELJ, ANDREJ	30
T	
TRČEK, DR. FRANC	19
U	
UDOVČ, MATEJA	52



LEGENDA

PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS LMŠ – Poslanska skupina Liste Marjana Šarca
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS Levica – Poslanska skupina Levica
PS NSi – Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati
PS SAB – Poslanska skupina Stranke Alenke Bratušek
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SNS – Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti